

KGZS
KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
MARIBOR

Foto: Boris Vogrinec

LETNO POROČILO 2009

KAZALO VSEBINE:

Predgovor	3
1 Osnovni podatki	5
2 Poročilo in predstavitev oddelkov ter enot glede na področje dela	6
2.1 Oddelek za kmetijsko svetovanje	6
2.2 Sadjarski center Maribor	19
2.3 Selekcijsko trsničarsko središče Ivanjkovci	24
2.4 Enota Varstvo rastlin	26
2.5 Raziskovalna enota	29
2.6 Dopolnilno izobraževanje podeželja	29
2.7 Enota laboratoriji	31
2.8 Enota za agrarno ekonomiko in urejanje kmetijskega prostora	33
2.9 KGZS, Območna enota Maribor	35
3 Zakonske in druge pravne podlage, za delovanje dejavnosti	39
4 Dolgoročni cilji programa dela Zavoda	40
5 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev	41
6 Nastanek nepričakovanih ali nedopustnih posledic pri izvajanju programa	42
7 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta	43
8 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja	46
9 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora	47
10 Pojasnila, kjer zastavljeni cilji niso bili doseženi	48
11 Ocena učinkov poslovanja na druga področja	49
12 Analiza kadrovanja in kadrovska politika za leto 2009	50
Računovodsko poročilo	53

Predgovor

Spoštovani poslovni partnerji in sodelavci Kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor.

Vse splošne razmere na gospodarskem področju, ki so prepoznavne kot gospodarska recesija so se odzvale tudi v kmetijskem sektorju. Kljub napovedim, da bodo negativni vplivi milejši na področju proizvodnje hrane, se ti prepoznavno pokažejo v drugi polovici poslovnega leta 2009. Posledice se pokažejo v občutnem zmanjšanju tržnih storitev v vseh segmentih našega poslovanja.

Tudi na področju financiranja nalog javnega programa smo v letu 2009 izvedli tri popravke Programa dela s finančnim načrtom za leto 2009. Popravki so se nanašali le na zmanjševanje prihodka, kot posledica rebalansa državnega proračuna, obseg nalog pa je ostal v enakem obsegu. Obseg sredstev za financiranje nalog Kmetijske svetovalne službe se je zmanjšal za 50.182 € in 18.000 € za izvajanje javnih nalog Sadjarskega centra Maribor in Selekcijsko trsničarskega centra Ivanjkovci. Potrebno je izpostaviti, da je razrez zmanjšanja sredstev financiranja javnega programa med zavodi nesorazmeren po velikosti, kot po izvajalca. Metodologija in argumenti takšne razdelitve pa nikoli niso pojasnjeni, ter so izključno v pristojnosti zborničnega urada.

Glede na razvoj dogodkov smo uvedli vse možne mere omejevanja stroškov in tako zagotovili še pozitiven poslovni rezultat za leto 2009.

Letno poročilo preteklega poslovnega leta pišemo v času, ko smo že sprejeli program dela s finančnim načrtom za leto 2010, v katerem je bistveno več poslovnih negotovosti in nejasnosti. Poleg dnevnih informacij o gospodarski in finančni recesiji v svetu in vse številnejših notranjih gospodarskih težavah, vse težje sprejemamo dejstvo, da je uporabnik naših storitev iz dneva v dan ekonomsko šibkejši. V porastu je število kmetij, ki zaključujejo s svojo dejavnostjo. Temu prispeva tudi generacijska menjava lastnikov. Mlajša generacija pri takšni politiki in ekonomskih izhodiščih ne vidi svoje življenjske eksistence v kmetijskem sektorju. Obdelanost kmetijskih zeljišč je vedno manjša, še predvsem na območjih s težjimi pogoji pridelave. Posledično upada samooskrbnost Slovenije s hrano. Povečuje se zaraščanje in gozdna meja. Na podeželju prihaja do velikih strukturnih sprememb. Takšni trendi še bolj poglobljajo dvome o vzdržnosti planiranega programa dela in z njim napovedanega finančnega uspeha poslovanja v letu 2010.

Prehod v poslovno leto 2009 je prepoznaven z aktivnostmi iz osrednjega izobraževanja za naše uporabnike. Za leto 2009 je bil v izdelan program strokovnih predavanj in druge prireditve za kmete. Razpisane vsebine in urnik izvajanja je bil oblikovan v vezani obliki informacijskega gradiva, katero je bilo po pošti posredovani vsem kmetijam znotraj območja delovanja KSS pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Maribor. Urnik predavanj in še ostale informacije so bile dostopne širši javnosti tudi na spletni strani naše institucije. Z naborom tem smo se želeli približati željam in potrebam uporabnika tako na področju pridobivanja tehnoloških znanj kot potrebnih informacij o izvajanju ukrepov skupne kmetijske politike. Aktivnosti v javnem delu poslovanja so se nadaljevale na področju priprav in usposabljanj za izvajanje tehnične pomoči kmetom pri izvajanju subvencij in izdelavi investicijskih vlog iz ukrepov PRP 2007-2013. V sklop javnega programa še sodijo vse aktivnosti Sadjarskega centra Maribor in Selekcijsko trsničarskega središča Ivanjkovci, ki so vezane na strokovno tehnološke naloge, kot investicijska vlaganja. Obseg, vsebina in izvajanje nalog so usklajene z letnim načrtom dela, ki so zasnova in potrjena v petletnem razvojnem programu obeh centrov. Realizacija letnih aktivnosti temelji na sprejetem programu, katerega aktivnosti nadzira skrbnik pogodbe in je v neposrednem usklajevanju s financirjem MKGP RS.

Poleg številnih strokovnih aktivnosti in prireditev, ki so podrobneje predstavljene v zaključkih poročila posameznega oddelka in enote KSS, se je delo na KGZ Mb prepoznalo v sodelovanju, soorganizaciji ali prevzemu organizacije številnih strokovnih prireditev na lokalnem, regionalnem in državnem nivoju. Naši delavci si bili udeleženci številnih mednarodnih posvetov in simpozijev kjer so predstavljali svoje strokovne dosežke, predstavljali regijo in državo ter prevzemali najnovejša znanja in jih prenašali do uporabnika.

Širši javnosti smo se predstavili z izvedbo Dneva KGZ Mb in s številnimi prireditvami, ki predstavljajo pomen kmetijske pridelave in utrjujejo ogled in družbeno potrebo te dejavnosti. Kot priznanje za naše delo si štejemo številne obiske strokovno in politično eminentnih osebnosti na naši instituciji.

V letu 2009 je KGZS-Zavod Maribor uspešno kandidiral na javni razpis za sofinanciranje izdajanja znanstvenih monografij v letu 2009 .

KGZS – Zavod Maribor je skupaj s projektnimi partnerji uspešno kandidiral na 1. javnem razpisu v okviru Operativnega programa Slovenija-Madžarska 2007-2013 s projektom »Nova doživetja na tradicionalnih območjih med Dravo, Muro in Zalo (Akronim »Doživetja Tradicije«).

V letu 2009 smo nadaljevali z aktivnostmi v projektu »Strategija upravljanja z vodami za zmanjšanje pomanjkanje voda v Alpah« (Alp-Water-Scarce).

V okviru dejavnosti Raziskovalne enote smo na področju Ciljno raziskovalnega programa Konkurenčnost Slovenije 2006 – 2013, partner raziskovalnih projektih;

- Presoja okoljske in ekonomske sprejemljivosti novih tehnologij kemičnega in biotskega zatiranja bakterije Hruševega ožiga v nasadih Slovenije.
- Tehnologija pridelave sadja brez uporabe fitofarmaceutskih sredstev.
- Izboljšanje rodovitnosti tal v spreminjajočih se podnebnih pogojih in gospodarjenje z dušikom in ogljikom s prezimno ozelenitvijo njiv.

Poleg izdanih številnih strokovnih literatur smo izdali še znanstveno monografijo z naslovom Analiza upravljanja s tveganji zaradi toče z uporabo atmosferskih modelov in dreves odločanja.

Kot izvajalec tehnične pomoči Vlade RS ostalim državam smo izvedli in zaključili projekt Program izobraževanja kmetijskih svetovalcev in proizvajalcev mleka ter tehnično delo z vzorčno skupino proizvajalcev mleka na območju kantona Tuzla, ter Program izobraževanja Porabskih Slovencev.

Izpostaviti velja še delo Sveta KGZS Območne enote Maribor in Odborov izpostav Maribor, Pesnica in Ruše. Glavnina dela teh organov je bila usmerjena v spremljanje zakonodaje, priprave pripomb in pobud na predlagane dokumente. Iz okolja delovanja voljenih struktur pa so se posredovale zahteve in pobude v cilju izboljšanja pogojev delovanja v kmetijskem sektorju.

V leto 2009 se je izteklo mandatno obdobje članom Sveta zavoda (2006-2009). Vsem članom pretekle sestave Sveta zavoda se iskreno zahvaljujem za aktivno delo v tem organu in tvorno sodelovanje institucije KKGZS-Zavod Maribor. Še posebej se zahvaljujem njegovemu predsedniku Štefanu Klicu katerega življenjska pot se je iztekla nekaj dni pred iztekom mandata.

V poročilih poslovne uspešnosti preteklega leta pa ugotavljamo večja ali manjša odstopanja od zastavljenih ciljev v programu dela. Odgovor najdemo v hitrih in nenehnih spremembah poslovnega okolja, kot v spremembah skupne kmetijske politike, ki se prilagaja spremembam evropske in nacionalne zakonodaje. Tako nam kot edina stalnica v poklicnem življenju ostanejo le spremembe. Imamo dovolj energije, znanja in volje za prilagajanje nastalim spremembam v poslovnem okolju. To potrjujejo tudi rezultati poslovnega leta 2009.

Vsem sodelavcem in poslovnim partnerjem se za opravljeno delo v letu 2009 najlepše zahvaljujem.

Direktor KGZS-Zavod Maribor
Dr. Stane Klemenčič

1 OSNOVNI PODATKI

Na osnovi razvrščanja dejavnosti in organiziranosti je Kmetijsko gozdarski zavod Maribor javni zavod in sodi med posredne uporabnike državnega proračuna. Delovati je pričel leta 1894 kot poskusni in kontrolni zavod z imenom Kmetijska kemična deželna preizkusna postaja. Iz kemijskega preizkuševališča je prerasel v sodobno izobraževalno, kmetijsko svetovalno in kontrolno ustanovo. Od leta 1964 dalje je deloval pod nespremenjenim imenom Kmetijski zavod Maribor vse do leta 2001. V tem letu je prišlo do spremembe lastništva kapitala, organiziranosti, registracije in nenazadnje do prehoda iz gospodarstva v negospodarstvo. Osnova za nastale spremembe je Zakon o Kmetijsko gozdarski zbornici, ki je določil, da so zavodi osebe javnega prava. V juniju 2001 je bila izvedena nova registracija in preimenovanje naše ustanove. Tako smo postali javni zavod z ustanoviteljem Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije in novim imenom Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Maribor (skrajšano ime KGZS - Zavod MB).

Matična številka: 5129877

Identifikacijska številka SI 64054233

Tel.: +386-2- 228 49 00 N.C.

Fax: +386-2- 251 94 82

E-pošta: info@kmetijski-zavod.si

<http://www.kmetijski-zavod.si/>

2 POROČILO IN PREDSTAVITEV ODDELKOV TER ENOT GLEDE NA PODROČJE DELA

2.1 Oddelek kmetijsko svetovanje

V Oddelek za kmetijsko svetovanje je vključenih 23 kmetijskih svetovalcev, ki delajo na nivoju terenskega oz. splošnega kmetijskega svetovanja in na nivoju specialističnega svetovanja.

Naloge kmetijskega svetovanja se prilagajajo zahtevam skupne evropske kmetijske politike, ki so poudarjene v okoljskih programih, investicijski politiki, v razvoju podeželja s pestro in raznoliko dopolnilno dejavnostjo in na sodelovanju med partnerji pri razvoju. Prehranska varnost ni bila v strateški usmeritvi deležna večje pozornosti so pa naloge kmetijske svetovalne službe usmerjene v tehnološko svetovanje za pridelavo varne hrane in v skladnem upoštevanje vseh standardov pridelave.

Kmetijska svetovalna služba je organizirana v Oddelku za kmetijsko svetovanje v okviru kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor. Ima dve dislocirani enoti, in to v Jakobskem Dolu v Slovenskih goricah in v Račah na Dravskem polju. Terenska kmetijska svetovalne služba je omejena na dvanajst občin, in sicer Mestno občino Maribor in občine Šentilj, Pesnica, Kungota, Selnica, Ruše, Lovrenc na Pohorju, Miklavž na Dravskem Polju, Duplek, Starše, Hoče-Slivnica in Rače-Fram. Na tem območju dela 8 terenskih kmetijskih svetovalcev in svetovalki za delo s kmečko družino in dopolnilne dejavnosti.

Območje delovanja specialistične kmetijske svetovalne službe (poljedelstvo, zelenjadarstvo, ekološko kmetovanje, kmetijske gradnje in travništvo ter varstvo rastlin) obsega celotno Podravje, specialistična služba za sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo pa deluje v vinorodni deželi Podravje, v vinorodnih okoliših Štajerska Slovenija in Prekmurje.

2. 1. 1 Terenska svetovalna služba

Območje terenske svetovalne službe v okviru treh upravnih enot Maribor, Pesnica in Ruše obsega po statističnih podatkih 3795 kmetij. Aktivnih kmetij, ki potrebujejo in iščejo pomoč pri kmetovanju je le še 2440. To so kmetije, ki so vključene v Program razvoja podeželja. Terenska svetovalna služba jim pomaga pri pripravi zbirnih vlog in drugih zahtevkov, pomaga pri izdelavi investicijskih in poslovnih načrtov, jim svetuje, jih informira in izobražuje po sprejetem programu.

Območje delovanja terenske svetovalne službe je raznoliko tako po konfiguraciji terena kot tudi koncentraciji kmetijskih gospodarstev in pridelave. Obsega 18.875 ha zasebnih kmetijskih zemljišč, 9.700 ha je travnih površin, 7.529 ha je njivskih površin 722 ha vinogradov in 924 ha sadovnjakov. Območje je zaokroženo med državno mejo z Avstrijo na severu, Koroško statistično regijo na zahodu, Dravsko polje zaključuje mejo na jugu, na vzhodu pa se območje konča v osrednjih Slovenskih goricah. Pridelava poljščin, zelenjave in krme na njivah pa tudi intenzivna živinoreja je omejena na okoljsko najbolj občutljivem območju Dravskega polja. Zaščita podtalnice je ključna pri načrtovanju kmetovanja. Kmetije zmanjšujejo obremenitev površin z dušikom in se vključujejo v integrirano pridelavo, s tem pa slabšajo svoj ekonomski položaj.

Najožje VVO območje zahteva pridelavo kmetijskih kultur z ekološkim načinom kmetovanja. Na širšem VVO območju so predpisane zahteve integrirane pridelave, omejitve so tudi na najširšem vodovarstvenem območju. Z intenzivno živinorejo in pridelavo krme se ukvarjajo kmetije na območju Dravskega polja, Dravske in Pesniške doline, v Slovenskih goricah pa le izjemoma. Območje Slovenskih goric je primerno za sonaravno rejo živali. Na vinogradniških in dobrih sadjarskih legah so odlični pogoji za pridelavo grozdja in sadja. To spoznavajo tudi tuji investitorji in vlagajo v nakup zemljišč in obnove vinogradov. V območje z omejenimi možnostmi za kmetijsko pridelavo sodi večji del Slovenskih goric, Pohorje in Kozjak. Pogoji kmetovanja na hribovskem in gorskem območju so omejeni na ekološko živinorejo. Število kmetij, ki so vključene v program ekološkega kmetijstva se ne povečuje, prej obratno saj je vključenih le še 95 kmetij. Ekološke kmetije dohodek dopolnjujejo z gozdarstvom in predelavo lesa, ali drugo dopolnilno dejavnostjo. Poudarek je na turistični dejavnosti in predelavi osnovnih surovin v produkte z dodano vrednostjo. Razvoj turistične dejavnosti je viden na vinorodnih območjih Slovenskih goric in na obronkih Pohorja, kjer je registriranih 60 turističnih kmetij.

2. 1. 2 Specialistična svetovalna služba

Organiziranost in delovanje specialistične svetovalne službe Kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor, je posebnost, saj v izvajanju javnega programa dela tudi na območju Kmetijsko gozdarskega zavoda Ptuj in Kmetijsko gozdarskega zavoda Celje.

Območje delovanja dveh specialistov sadjarjev je SV Slovenija, natančneje UE Ormož, Gornja Radgona, Vitomarci, Ptuj, Lenart, Maribor; obronki Pohorja, Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice; Šmarsko/Šentjurski okoliš s Kozjanskim, ki obsega Šmarje, Šentjur, Podčetrtek, Rogaško Slatino; Savinjska dolina z Žalcem, s Celjem, Velenjem in Laškim; Zasavje s Hrastnikom in Trbovljami; ter Koroška regija; Radlje, Slovenj Gradec in Dravograd. Celotno svetovalno območje je usmerjeno v intenzivno pridelavo jabolk in hrušk, po obsegu je manj breskev in drugega koščičastega sadja ter jagodičja. Svetovalno območje obsega preko 990 ha trajnih nasadov pri kmetih in 880 ha pri podjetjih. Svetovanje, informiranje in izobraževanje usmerja sadjarje v razvoj tehnologij z investicijami v celovito infrastrukturo, s poudarkom na protitočni mreži in obnovi sadovnjakov.

Specialistična služba za vinarstvo, vinogradništvo in razvoj podeželja dela v Vinorodni deželi Podravje, v vinorodnih okoliših Štajerska Slovenija in Prekmurje. Svetovanje v tehnologiji pridelave in predelave grozdja, pri obnovah vinogradov in investicijah obsega okrog 6.800 ha vinogradov. Svetovanje in izobraževanje zainteresiranih za pridelavo sadnega vina (sadjevca) izvajamo na območju celotne Slovenije.

Naloge na področju poljedelstva, zelenjadarstva in splošnega ekološkega svetovanja, travništva s kmetijsko mehanizacijo in kmetijske gradnje, specialistična svetovalna služba opravlja v Podravju v UO: Maribor, Pesnica, Ruše, Ptuj, Lenart, Ormož, Slovenska Bistrica in Radlje ob Dravi. Območje obsega okrog 43.000 ha njivskih površin, ki so v lasti kmetov ali z njimi upravlja Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov in so kmetijskim gospodarstvom oddana v najem. Na območjih, ki so opremljena z namakalnimi sistemi, se intenzivno pospešuje pridelava zelenjave, predvsem plodovk, solate, kapusnic in krompirja.

Specialistično svetovanje varstva rastlin obsega območje severovzhodne Slovenije in obsega varstvo sadnega drevja in vinske trte, poljščin, zelenjave in okrasnih rastlin. Delo vključuje tudi naloge opazovalno napovedovalne službe.

Njena dejavnost je naslednja:

- spremljanje in opazovanje razvoja škodljivih organizmov na sadnem drevju, na vinski trti in na poljščinah ter določanje optimalnih rokov zatiranja;
- evidentiranje izbruhov, napovedovanje razvoja in povečanega pojava škodljivih organizmov na podlagi opazovanj in izmerjenih podatkov;
- spremljanje pojava in evidentiranje karantenskih in gospodarsko pomembnih boleznih in škodljivcev;
- zagotavljanje meteoroloških, biotičnih podatkov za namene opazovanja in napovedovanja pojava škodljivih organizmov ter sodelovanje pri uvajanju informacijskega sistema, opravljanje osnovne terenske in laboratorijske diagnostike škodljivih organizmov;
- obveščanje in poročanje;
- svetovanje in izobraževanje imetnikov v zvezi z izvajanjem dejavnosti zdravstvenega varstva rastlin;
- izvajanje bioloških preizkušanj kemičnih sredstev (uradna biološka preizkušanja fitofarmaceutskih sredstev (FFS), pred preizkušanja FFS in demonstracijski poskusi proti škodljivcem in plevelom.

Poročilo o delu v letu 2009

Kmetijska svetovalna služba je delo opravila po sprejetem programu za 2009.

Delo je potekalo po zastavljenih nalogah javnega programa: (1) Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij, (2) Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka, (3) Izvajanje ukrepov kmetijske politike in (4) Združevanje in povezovanje na podeželju in na Drugih projektih in aktivnostih.

Kmetijski svetovalci so naloge opravili v 46.146 urah. Realizacija je bila 99 %. Razlog je v nepredvidenem podaljšanju porodniškega dopusta, daljši bolniški odsotnosti svetovalke in predčasnem odhodu pripravnika.

Poudarek pri izvajanju vseh planiranih aktivnosti je bil na prilagajanju kmetovanja vedno bolj očitnim klimatskim spremembam, ki se kažejo v hudih neurjih s točo in posledično v številnih plazovih. Skrb je bila namenjena izvajanju vseh zahtev navzkrižne skladnosti predpisov na kmetijah po evropskih standardih ter sprotno in stalno strokovno svetovanje, informiranje in izobraževanje. Poudarjeno je bilo osebno svetovanje ter pisno komuniciranje preko spletne strani Kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor in drugih medijev. Vse naloge so bile izvedene z ukrepi, kot je svetovanje, informiranje in izobraževanje, organiziranje in izvedba strokovno pospeševalnih prireditev, izdelava tehnoloških in investicijskih projektov ter drugih. Potrebno znanje za uspešno opravljeno delo je kmetijska svetovalna služba pridobila z aktivnim sodelovanjem na izobraževanjih in usposabljanjih, ki jih izvajajo domače ali tuje pedagoške, znanstvene in druge strokovne institucije.

Tudi v letu 2009 je specialistična svetovalna služba sama izvajala nekatere aplikativne poskuse, in sicer v varstvu rastlin v sadovnjakih, vinogradih in na poljščinah, sortne poskuse v poljščinah, ter poskuse redčenja cvetov in plodičev v sadovnjakih in tako z lastnim delom pridobila pomembne podatke za učinkovito izvajanje izobraževanja kmetov na strokovnem področju.

Preglednica 1: Prikaz deleža časa porabljenega za posamezne projektne naloge v letu 2009 (% ure) in deleža časa po posameznih projektih nalogah, povezanega z navzkrižno skladnostjo (% ure-NS)

	ure	ure NS	% ure	% ure NS
1. Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij	22.227,6	2.238,9	48,2	10,1
2. Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka	1.840,4	495,9	4,0	26,9
3. Izvajanje ukrepov kmetijske politike	16.610,9	3.143,7	36,0	18,9
4. Združevanje in povezovanje na podeželju	1.260,9	7,0	2,7	0,6
5. Drugi projekti in aktivnosti	4.206,2	0,0	9,1	0,0
	46.146	5.886	100	13

Preglednica 2: Prikaz izvedenega obsega dela

število ur programa	število ur poročanja	indeks
46.736	46.146	99

Iz zgornjih tabel je vidno, da smo v letu 2009 za opravljeno delo porabili 99% planiranega delovnega časa. Skoraj polovica, 48,2 % smo delali s tehnološko zahtevnimi večjimi kmetijami, ki so specializirane in tržno usmerjene. Delež ur na tej nalogi smo v primerjavi s planom presegle za 6 odstotkov (plan 42,1%). To so narekovali stalno prisotni problemi v rastni sezoni, še posebej pa po toči, ki je katastrofalno prizadela naše območje. Manj aktivnosti je bilo na drugi in tretji nalogi (plan 40,6, realizacija 36,0%), saj niso bili izvedeni nekateri pričakovani razpisi za investicije na kmetijah. Za svetovanje reševanja problemov pri izpolnjevanju predpisov navskrižne skladnosti smo porabili 13 % delovnega časa. Letno planiramo deset odstotkov ur za delo na Drugih projektih in aktivnostih. V letu 2009 smo na takih projektih delali 9,1 % delovnega časa.

1. Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij

Prva naloga, v katero je opredeljeno tehnološko svetovanje na tržno usmerjenih, profesionalnih kmetijah je obsegala načrtovane naloge predvsem specialistične svetovalne službe.

Izobraževanje kmetov smo izvedli v predvidenem času, kljub nekoliko manjšemu številu predavanj in tečajev od predvidenih. Organizacija predavanj in poročanje o izvedenih izobraževanjih na območju izven zavoda, ni natančno usklajena v programu dela, tako da lahko prihaja do manjših odstopanj. Izvedenih je bilo 144 tečajev in predavanj.

Posebno močna je bila aktivnost kmetijskih svetovalcev pri pripravi pisnih materialov in strokovnih prispevkov v medijih, kar kaže presežen indeks realizacije. Temu namenjamo večjo pozornost kot v preteklosti. Osebo svetovanje je bilo realizirano v predvidenem obsegu kmetij z indeksom 102. Podanih je bilo več kot 7600 nasvetov. Strokovni nasveti so bili posredovani tudi ob jemanju vzorcev vina, zemlje. Realizirali smo nekoliko manj vzorčenja, od načrtovanega, 75 %, saj vzpodbujamo kmete, da to opravijo sami in si tako zmanjšajo stroške. Manj je bilo narejenih hitrih talnih in rastlinskih testov 327 (84%), saj delo izvajajo tudi konkurenčne službe. Plan je bil presežen pri pripravi gnojilnih načrtov. Napravljenih je bilo 2104, plan je bil z visokim indeksom presežen, enako pri pripravi kolobarja. Večja aktivnost je bila predvsem zaradi prilagajanja novim zahtevam na VVO območjih in kot posledica pretečenega petletnega obdobja od sprejema obveznosti na kmetijah, ko je potrebno ponovno preveriti stanje založenosti tal s hranili in zadostiti zahtevam nitratne direktive. Naloge opazovalno napovedovalne službe so bile opravljene v okviru začrtanega programa. Svetovanje v zvezi z obdavčitvijo se je izvajalo v drugi enoti zavoda, medtem ko je bilo svetovanje za vodenje knjigovodstva po FADN metodologiji opravljeno po planu.

Organizacija strokovno pospeševalnih prireditev je bila osredotočena na večje dogodke, kot so Vinogradniški posvet, Lombergarjev sadjarski posvet, Prerez vinskega letnika Vinorodne dežele Podravje, Dan Kmetijsko gozdarskega zavoda, Regijsko tekmovanje v oranju, Dogodki na Mariborski tržnici s prodajo vrtnin za humanitarne namene, prireditve V objemu stare trte, Sveže in zdravo s kmetij in druga.

Tehnološki projekti se zaključujejo v večletni dinamiki. Hkrati se izvaja priprava in gradnja na več objektih, saj se investicije načrtujejo dolgoročno, naloga pa je izvedena, ko je objekt zaključen z uporabnim dovoljenjem.

Izobraževanje kmetijskih svetovalcev se je realiziralo le v 77 % planiranega časa, kar je posledica pomanjkanja sredstev, preloženih nekaterih permanentnih izobraževanj in časovna neusklajenost z izvajanjem prioritarnih nalog.

Skupno smo za izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij potrebovali več časa (48,2%), kot smo načrtovali (42,1%) zaradi večje potrebe po iskanju tehnoloških rešitev za reševanje vedno težje ekonomske situacije na kmetijah.

Preglednica 3: Prikaz realizacije kontrolnih indikatorjev po posameznih ukrepih za nalogo Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij

1. Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij					
šifra	Šifrant ukrepov	kontrolni indikator	program	poročilo	indeks
A	Svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti				
A1	Izobraževanje in usposabljanje				
A1.1	Predavanja	število predavanj	122	98	80
A1.2	Tečaji, krožki, seminarji, delavnice	število tečajev,...	49	46	94
A1.6	Članki, prispevki, tehnološka navodila	število člankov, ...	112	195	174
A1.7	Brošure, knjige, zborniki	število brošur, knjig...	4	6	150
A1.8	Osebno svetovanje	število kmetij	4715	4797	102
A1.10	Jemanje vzorcev	število vzorcev	550	411	75
A1.11	Hitri talni in rastlinski N-test	število	390	327	84
A1.12	Gnojilni načrt, bilanca gnojil, pisna navodila za gnojenje	število	500	2104	421
A1.15	Izračun krmnega obroka, bilanca krme	število	0	9	
A1.17	Načrt kolobarja	število	50	252	504
A1.18	Izvajanje nalog opazovalno napovedovalne službe	delež ur	8,06	8,53	103
A1.20	Izdelava izračunov za najustreznejši način obdavčitve	število	30	0	
C3.7	Svetovanje pri vodenju knjigovodstva FADN	število nasvetov	120	126	105
A3	Organizacija in izvedba strokovno pospeševalnih prireditiv				
A3.1	Razstave	število	1	0	
A3.2	Prikazi tehnologij in veščin, vzorčnih objektov, preskusov	število prikazov, ...	28	17	61
A3.4	Organizacija ekskurzij, ogledi sejmov	število	20	13	65
A3.7	Ocenjevanje izdelkov	število ocenjevanj	42	6	14
A3.8	Ostale prireditve	število prireditiv	5	28	560
A4	Izobraževanje in usposabljanje kmetijskih svetovalcev				
A4.2	Permanentno izobraževanje	delež ur	0,78	0,35	44
A4.3	Informativno izobraževanje	delež ur	0,90	0,66	71
A4.5	Izobraževanje v tujini	delež ur	0,44	0,01	3
A4.6	Ogled strokovnih prireditiv, razstav	delež ur	0,54	0,65	116
A4.7	Udeležba na strok. ekskurzijah	delež ur	1,21	0,44	36
A4.8	Kolegiji strokovnih skupin	delež ur	1,02	1,16	111
A4.9	Udeležba na strokovnih posvetih, seminarjih, delavnicah	delež ur	1,10	1,47	131
A4.10	Izobraževanje iz literature in drugih virov	delež ur	0,69	0,55	78

A5	Prenos znanja in izkušenj v prakso in svetovalna orodja				
A5.1	Sodelovanje z znanstvenimi, raziskovalnimi, strokovnimi in izobraževalnimi inštitucijami doma in v tujini, prenos znanja in izkušenj v prakso	delež ur	0,23	0,15	61
A5.2	Svetovalna orodja	delež ur	0,23	0,00	1
B	Svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov				
B1	Kmetijska pridelava in prireja				
B1.2	Tehnološki projekti – novogradnje	število projektov	10	1	10
B1.3	Tehnološki projekti – adaptacije	število projektov	10	3	30
B1.5	Poslovni načrti izven ukrepov kmetijske politike	število p.n.	0	0	
B2	Agrarne operacije, ki jih izvajajo kmetje samo z lastnimi sredstvi				
B2.1	Program agromelioracije	število kmetij	0	16	
B2.2	Program namakanja	število kmetij	0	0	
B2.4	Program za ureditev pašnika	število kmetij	0	5	
B2.5	Program naprave ali obnove trajnih nasadov	število kmetij	0	32	
B2.6	Agrarne operacije - ostalo	število kmetij	0	17	

*V tabelah izračunani indeksi za posamezne ukrepe so primerjava podatkov v stolpcih poročilo/program, razen pri ukrepih, kjer je kontrolni indikator delež ur. Tam indeksi pomenijo primerjavo ur, ki so bile porabljene za določen ukrep in ur, ki so bile za ta ukrep načrtovane.

2. Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka

Svetovalki za dopolnilne dejavnosti in delo s kmečko družino sta bili vključeni v sistem svetovanja tako, da sta opravili tudi potrebno delo pri reševanju socialne problematike na kmetijah, svetovanje pri upoštevanju davčne zakonodaje. V okviru te naloge svetovalki opravljata delo na pripravi Izjav o varnosti in zdravju pri delu in v letu 2009 je bilo izpeljano obnovitveno izobraževanje kmetov za varnost in zdravje pri delu. Za kmetije z dopolnilno dejavnostjo pripravljata HACCP programe. Vodijo se potrebne knjigovodske evidence za spremljanje dohodkovnega položaja kmetij po FADN metodologiji za kmetije ki so investirale v razvoj in so obvezne voditi knjigovodsko stanje.

Svetovanje in pomoč pri pripravi in vnosu vlog za kmetijske subvencije se v celoti planira v okviru terenskega svetovanja v tretji nalogi. Posledica notranje prerazporeditve nalog v času kampanje pa je v tem, da so planirane delovne ure na drugi nalogi izvedene in prikazane v poročilu tretje naloge, kar kaže na samo 60% realizacijo časa na tej nalogi. Informiranje in pomoč pri vzpostavitvi in registraciji dopolnilne dejavnosti na kmetijah in delo s kmetijami, ki imajo registrirano turistično ali drugo dopolnilno dejavnost, se izvaja pretežno individualno, kar smo poročali znotraj osebnega svetovanja. Tehnoloških projektov na dopolnilnih dejavnostih nismo imeli.

V okviru te naloge je specialistka za vinarstvo in pridelavo sadjevca izvajala svetovanje in nudila pomoč pri predelavi sadja v sadjevec. Svetovanje in izobraževanje v tehnologiji predelave vodimo na vseh območjih v Sloveniji, kjer je tradicionalno prisotno sadno vino. To je narekovala potreba po znanju pri sadjarjih, ki gospodarijo s travniškimi nasadi ali imajo pretežno ekološki način pridelave sadja. Rezultati sodelovanja se kažejo v kakovosti izdelkov, ki so potrjene na ocenjevanjih, tudi najzahtevnejšem pri nas, za Dobrote slovenskih kmetij.

Za izvajanje naloge spodbujanja pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka smo porabili manj časa (4,0%) od načrtovanega (4,8%) predvsem zaradi vključevanja svetovalk v delo izvajanja ukrepov kmetijske politike.

**Preglednica 4: Prikaz realizacije kontrolnih indikatorjev po posameznih ukrepih za nalogo
Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka**

2. Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka					
šifra	Šifrant ukrepov	kontrolni indikator	program	poročilo	indeks
A	Svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti				
A1	Izobraževanje in usposabljanje kmetov in njihovih družin				
A1.1	Predavanja	število predavanj	8	11	138
A1.2	Tečaji, krožki, seminarji, delavnice	število tečajev, ...	8	4	50
A1.6	Članki, prispevki, tehnološka navodila	število člankov, ...	3	2	67
A1.7	Brošure, knjige, zborniki	število brošur, knjig...	0	0	
A1.8	Osebno svetovanje	število kmetij	660	1194	181
A1.10	Jemanje vzorcev	število vzorcev	0	0	
C3.7	Svetovanje pri vodenju knjigovodstva FADN	število nasvetov	0	43	
A3	Organizacija in izvedba strokovno pospeševalnih prireditev				
A3.1	Razstave	število	0	1	
A3.2	Prikazi tehnologij in veščin, vzorčnih objektov, preskusov	število prikazov, ...	0	1	
A3.4	Organizacija ekskurzij, ogledi sejmov	število	3	1	33
A3.7	Ocenjevanje izdelkov	število ocenjevanj	15	10	67
A3.8	Ostale prireditve	število prireditev	0	1	
A4	Izobraževanje in usposabljanje kmetijskih svetovalcev				
A4.2	Permanentno izobraževanje	delež ur	0,09	0,00	
A4.3	Informativno izobraževanje	delež ur	0,13	0,01	4
A4.5	Izobraževanje v tujini	delež ur	0,00	0,00	
A4.6	Ogled strokovnih prireditev, razstav	delež ur	0,18	0,06	31
A4.7	Udeležba na strok. ekskurzijah	delež ur	0,20	0,00	
A4.8	Kolegiji strokovnih skupin	delež ur	0,44	0,12	27
A4.9	Udeležba na strokovnih posvetih, seminarjih, delavnicah	delež ur	0,25	0,03	11
A4.10	Izobraževanje iz literature in drugih virov	delež ur	0,25	0,03	13
A5	Prenos znanja in izkušenj v prakso in svetovalna orodja				
A5.1	Sodelovanje z znanstvenimi, raziskovalnimi, strokovnimi in izobraževalnimi inštitucijami doma in v tujini, prenos znanja in izkušenj v prakso	delež ur	0,00	0,00	
B	Svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov				

B3	Razvoj podeželja - ožje				
		delež ur			
B3.4	Strokovna pomoč pri uvajanju blagovnih znamk in projektih trženja		0,07	0,01	8
B3.10	Razvoj podeželja - ostalo	delež ur	0,00	0,00	
B4	Dopolnilne dejavnosti				
		število projektov			
B4.2	Tehnološki projekti – novogradnje		5	0	
B4.3	Tehnološki projekti – adaptacije	število projektov	3	0	
B4.5	Poslovni načrti izven ukrepov kmetijske politike	število p.n.	0	0	

*V tabelah izračunani indeksi za posamezne ukrepe so primerjava podatkov v stolpcih poročilo/program, razen pri ukrepih, kjer je kontrolni indikator delež ur. Tam indeksi pomenijo primerjavo ur, ki so bile porabljene za določen ukrep in ur, ki so bile za ta ukrep načrtovane.

3. Izvajanje ukrepov kmetijske politike

Izvajanje ukrepov kmetijske politike je zelo pomembno za obstoj in razvoj kmetij in razvoj podeželskega prostora v celoti. V tretji nalogi smo naloge na svetovanju izvajanja standardov navskrižne skladnosti realizirali 85%, obiske kmetij v zvezi z izvajanjem zahtev NS pa smo realizirali 72 %. Terenski svetovalci so nalogo izpeljali v celoti, specialistična služba pa je imela obveznosti na drugih programih (mednarodni projekti) in drugih prioritarnih nalogah po katastrofalni toči. Celovit pregled NS in svetovanje je bilo opravljeno na 186 kmetijah.

Izobraževanje kmetov s predavanji in osebnim svetovanjem je bilo izvedeno v planiranem času, predavanj je bilo nekaj manj od načrta, 91 %, saj so se izobraževanja ponekod zamaknila v po novoletni čas. Izobraževanje kmetov se usklajuje na nekaterih območjih sprotno, glede na potrebe terena.

Podanih nasvetov, ki so namenjeni predvsem izvajanju okoljskih programov (SKOP-KOP) s poudarkom na IPL, IPS, IVG, IVR, EK, ZEL, REJ, in drugih ukrepov, ki so v programu, je bilo 7447 na 5011 kmetij (nekaterim večkrat).

Informiranje kmetov o 1. in 3. osi Programa razvoja podeželja ni bilo izpeljano v okviru plana, predvsem zaradi manjšega nabora razpisov za investicije v preteklem letu. Posledično je bilo opravljenih tudi manj poslovnih načrtov od predvidenega števila v planu. So pa bile ne planirane aktivnosti pri reševanju zahtevkov za odobrene investicije na dopolnilnih dejavnostih in svetovanje pri pripravi poslovnih načrtov za prihodnje investicije.

Prioritetna naloga, v katero so bili v celoti vključeni vsi terenski svetovalci, je bila pomoč pri pripravi subvencijskih zbirnih vlog in elektronski vnos vlog. Realizacija plana je 96 %, kar kaže na zmanjševanje števila zahtevkov, ki je posledica prenehanja kmetovanja manjših kmetij in prenos površin v najem. Število kmetij se letno zmanjša za 3-4 %. Kmetijska zemljišča opustelih kmetij so v uporabi pri drugih, hriboviti tereni pa so v glavnem prepuščeni zaraščanju. Obdelani podatki tudi kažejo, da smo napravili 50% več zahtevkov za živalske premije, kot smo načrtovali, opravljenih jih je bilo 1291, za to pa smo potrebovali več časa kot smo načrtovali. Naloga je povezana z elektronsko pripravo vloge in vodenjem seznamov ter drugih evidenc ob tem pa tudi svetovanje o izvajanju standardov predvsem identifikacija in registracije živali ter dobro počutje živali.

Izvajali smo tudi druge naloge v okviru javne službe, ki obsegajo pripravo vlog in poslovnih načrtov za zahtevne in enostavne naložbe ter izvajanje programov državnega pomena. Pri tej nalogi smo vezani na javni razpis za naložbe v kmetijska gospodarstva. V letu 2009 so bila razpisana sredstva za ukrep mladega prevzemnika in ukrep zgodnje upokojevanje. Razpisana so bila tudi sredstva za naložbe, ki so se že izvajale, saj bi sicer te kmetije ne imele priložnosti za kandidiranje po spremembi PRP.

Izobraževanje svetovalcev je bilo v okviru planiranega časa. Največ časa smo namenili izobraževanju za izvajanje ukrepov kmetijske politike, strokovnim kolegijem ter pregledu uredb, navodil in strokovne literature.

Za nalogo Izvajanja ukrepov kmetijske politike smo porabili manj časa (36,0%) od načrtovanega (40,06%) predvsem zaradi angažiranja specialistov na nalogah, ki niso strogo vezana na kmetijsko politiko.

Preglednica 5: Prikaz realizacije kontrolnih indikatorjev po posameznih ukrepih za nalogo Izvajanje ukrepov kmetijske politike

3. Izvajanje ukrepov kmetijske politike					
šifra	Šifrant ukrepov	kontrolni indikator	program	poročilo	indeks
A	Svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti				
A1	Izobraževanje in usposabljanje in informiranje kmetov in njihovih družin				
A1.1	Predavanja	št. predavanj	122	111	91
A1.2	Tečaji, krožki, seminarji, delavnice	št. tečajev, ...	26	1	4
A1.6	Članki, prispevki, tehnološka navodila	št. člankov, ...	55	13	24
A1.7	Brošure, knjige, zborniki	št. brošur, knjig...	0	0	
A1.8	Osebno svetovanje	št. kmetij	4030	5011	124
A1.9	Informiranje in osebno svetovanje v zvezi s 1. in 3. osjo PRP	št. kmetij	190	30	16
A1.19	Obisk kmetije v zvezi z izvajanjem zahtev NS na poziv kmeta	št. kmetij	257	186	72
A3	Organizacija in izvedba strokovno pospeševalnih prireditev				
A3.2	Prikazi tehnologij in veščin, vzorčnih objektov, preskusov	št. prikazov, ...	10	1	10
A4	Izobraževanje in usposabljanje kmetijskih svetovalcev				
A4.2	Permanentno izobraževanje	delež ur	0,23	0,60	251
A4.3	Informativno izobraževanje	delež ur	2,08	0,52	25
A4.5	Izobraževanje v tujini	delež ur	0,13	0,05	39
A4.8	Kolegiji strokovnih skupin	delež ur	0,11	0,26	237
A4.9	Udeležba na strokovnih posvetih, seminarjih, delavnicah	delež ur	0,15	0,66	430
A4.10	Izobraževanje iz literature in drugih virov	delež ur	0,16	0,92	580
A5	Prenos znanja in izkušenj v prakso in svetovalna orodja				
A5.1	Sodelovanje z znanstvenimi, raziskovalnimi, strokovnimi in izobraževalnimi inštitucijami doma in v tujini, prenos znanja in izkušenj v prakso	delež ur	0,00	0,01	
B	Svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov				
B1	Kmetijska pridelava in prireja				
B1.5	Poslovni načrti - svetovanje pri pripravi	število	73	16	22
B1.7	Svetovanje pri pripravi zahtevka za izplačilo	število	43	14	33

KGZS – Zavod Maribor
LETNO POROČILO 2009

B1.9	Priprava programov sanacij	št. programov	3	0	
B2	Agrarne operacije				
B2.1	Program agromelioracije	št. kmetij	20	0	
B2.2	Program namakanja	št. kmetij	0	0	
B2.3	Komasacije	št. kmetij	0	0	
B2.4	Program za ureditev pašnika	št. kmetij	10	1	10
B2.5	Program naprave ali obnove trajnih nasadov	št. kmetij	0	0	
B2.6	Agrarne operacije - ostalo	št. kmetij	0	0	
B4	Dopolnilne dejavnosti				
B4.5	Poslovni načrti - svetovanje pri pripravi	število	0	121	
B4.7	Svetovanje pri pripravi zahtevka za izplačilo	število	0	102	
C	Svetovanje in pomoč pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike				
C2	Svetovanje pri izp. obrazcev v okviru SKOP, IP, trošarine in vlog ter obrazcev za proizvodno vezana plačila...				
C2.1	Svetovanje pri izpolnjevanju vlog in obrazcev za proizvodno vezana plačila	število obrazcev	840	1291	154
C2.2	svetovanje pri izpolnjevanju obrazcev za trošarine	število obrazcev	0	36	
C2.3	Svetovanje pri izpolnjevanju obrazcev SKOP/KOP	število obrazcev	0	71	
C2.5	Svetovanje pri izpolnjevanju obrazcev v primeru naravnih nesreč	število obrazcev	0	46	
C2.6	svetovanje pri izpolnjevanju obrazcev - ostali obrazci	število obrazcev	0	70	
C3	Pomoč pri pripravi vlog in dokumentacije za subvencije				
C3.3	Pomoč pri izpolnjevanju zbirnih vlog	število vlog	2500	2411	96
C3.5	Vnos vlog	število vlog	2500	2440	98
C3.6	Svetovanje pri odpravljanju napak, dopolnitve, preveritve	število vlog	250	89	36
C3.7	Svetovanje pri vodenju knjigovodstva FADN	število nasvetov	120	3	3
E	Svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov				
E1	Priprava predlogov in mnenj za ukrepe in predpise na področju kmetijske politike (zakoni, uredbe, pravilniki, subvencije)	delež ur	0,47	0,29	60
E2	Strokovna pomoč komisijam in odborom pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike (tudi na nivoju lokalnih skupnosti)	delež ur	0,25	0,16	62
F	Ostale aktivnosti				
F1	Izdelava poročil	delež ur	0,03	0,15	442
F2	Načrtovanje projektov	delež ur	0,09	0,00	

F3	Vodenje projektov	delež ur	0,00	0,00	
F6	Ukrepi po dogovoru z MKGP	delež ur	0,00	0,06	
F7	Sodelovanje pri delu državnih in drugih organov	delež ur	0,08	0,14	163
G	Druge naloge v okviru javne službe				
G1	Posebne storitve individualnim uporabnikom				
G1.1	Poslovni načrti - izdelava	število p.n.	8	24	300
G1.4	Pomoč pri pripravi vloge za investicije	število vlog	15	9	60
G3.11	Priprava vloge za ukrep mladega prevzemnika	število vlog	9	5	56
G3.12	priprava vloge za ukrep zgodnje upokojevanje	število vlog	8	1	13
G3	Izvajanje programov državnega pomena po posebnih pogodbah			264	
G3.2	Statistični popisi in ocene	delež ur	0,76	0,05	7
G3.3	Ocene škode po naravnih nesrečah	delež ur	0,80	0,12	14

*V tabelah izračunani indeksi za posamezne ukrepe so primerjava podatkov v stolpcih poročilo/program, razen pri ukrepih, kjer je kontrolni indikator delež ur. Tam indeksi pomenijo primerjavo ur, ki so bile porabljene za določen ukrep in ur, ki so bile za ta ukrep načrtovane.

4. Združevanje in povezovanje na podeželju

Svetovalna služba je delala z združenji in zadrugami. Predviden planiran čas za delo z društvi smo realizirali (2,7 %). Naloge so bile opravljene, saj so se člani društev izobraževali v okviru rednega izobraževanja pridelovalcev. Za društva smo pripravljali programe strokovnega dela in vloge za sofinanciranje društvene dejavnosti, organizirali ekskurzije, pripravljali strokovna srečanja in občne zборе. Sodelovali smo pri pripravi razstav pridelkov. Sodelovali smo pri ocenitvah izdelkov in promociji.

Preglednica 6: Prikaz realizacije kontrolnih indikatorjev po posameznih ukrepih za nalogo Združevanje in povezovanje na podeželju

4. Združevanje in povezovanje na podeželju					
šifra	Šifrant ukrepov	kontrolni indikator	program	poročilo	indeks
A	Svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti				
A1	Izobraževanje in usposabljanje kmetov in njihovih družin				
A1.1	Predavanja	število predavanj	6	3	50
A1.2	Tečaji, krožki, seminarji, delavnice	število tečajev,...	1	3	300
A1.6	Članki, prispevki	število člankov, ...	9	4	44
A1.8	Osebno svetovanje	št. kmetij	0	60	
A3	Organizacija in izvedba društvenih prireditev				
A3.1	Razstave	število	9	0	

KGZS – Zavod Maribor
LETNO POROČILO 2009

A3.4	Organizacija ekskurzij	število	7	0	
A3.8	Ostale prireditve	število prireditev	0	5	
A4	Izobraževanje in usposabljanje kmetijskih svetovalcev				
A4.3	Informativno izobraževanje	delež ur	0,07	0,00	
A4.5	Izobraževanje v tujini	delež ur	0,00	0,00	
A4.7	Udeležba na strok. ekskurzijah	delež ur	0,08	0,00	
A4.8	Strokovni kolegiji	delež ur	0,00	0,01	
A4.9	Udeležba na strokovnih posvetih, seminarjih, delavnicah	delež ur	0,02	0,02	100
A4.10	Izobraževanje iz literature in drugih virov	delež ur	0,00	0,00	
A5	Prenos znanja in izkušenj v prakso ter svetovalna orodja				
A5.1	Sodelovanje z znanstvenimi, raziskovalnimi, strokovnimi in izobraževalnimi inštitucijami doma in v tujini, prenos znanja in izkušenj v prakso	delež ur	0,04	0,00	
B	Svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov				
B3	Razvoj podeželja - ožje				
B3.2	Vzpostavljanje lokalnih partnerstev	delež ur	0,04	0,00	
B3.3	Zbiranje podatkov in analize stanja	delež ur	0,00	0,14	
B3.4	Strokovna pomoč pri uvajanju blagovnih znamk in projektih trženja	delež ur	0,04	0,00	
B3.10	Razvoj podeželja - ostalo	delež ur	0,00	0,00	
D	Svetovanje in pomoč pri organizaciji in delovanju rejskih organizacij, organizacij pridelovalcev in drugih oblik proizvodnjega in interesnega združevanja kmetijskih pridelovalcev				
D1	Strokovna pomoč pri organiziranju različnih oblik združevanja	delež ur	0,00	0,00	
D2	Strokovna pomoč pri delovanju naštetih oblik združevanja				
D2.2	Društva, združenja, zveze društev	delež ur	1,42	1,93	132
D2.3	Zadruge	delež ur	0,27	0,03	12
D2.4	GIZ	delež ur	0,00	0,00	
D2.5	Ostale oblike združevanja	delež ur	0,00	0,04	
D2.6	Organizacije proizvajalcev	delež ur	0,07	0,02	33
E	Svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov				
E2	Strokovna pomoč komisijam in odborom pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike (tudi na nivoju lokalnih skupnosti)	delež ur	0,18	0,01	3
F	Ostale aktivnosti				
F7	Sodelovanje pri delu državnih in drugih organov	delež ur	0,04	0,02	44

*V tabelah izračunani indeksi za posamezne ukrepe so primerjava podatkov v stolpcih poročilo/program, razen pri ukrepih, kjer je kontrolni indikator delež ur. Tam indeksi pomenijo primerjavo ur, ki so bile porabljene za določen ukrep in ur, ki so bile za ta ukrep načrtovane.

3 Drugi projekti in aktivnosti

V okviru drugih projektov in aktivnosti smo izvajali Pilotni program ukrepov za zmanjšanje onesnaževanja pitne vode s kemijskimi onesnaževali v Mariborski regiji oskrbe s pitno vodo za obdobje 2007 – 2010 G4.1. Spremljali smo dozorevanje grozdja in preverjali kakovost vina po Zakonu o vinu G4.3, Izvajali smo nadzor kmetijskih gradenj G4.15, Vodili smo FADN G4.12; Izvajali smo predavanja za društva G4.9; Tečaj vinarstva in senzorike G4.1; Delali smo na mednarodnih projektih: Strategija kmetijskega svetovanja v BIH G4.8; Teritorialno sodelovanje- območje Alp G4.10; Čezmejni projekt z Madžarsko Doživetje tradicije G5.1.

Preglednica 6: Prikaz realizacije kontrolnih indikatorjev po posameznih ukrepih za nalogo Združevanje in povezovanje na podeželju

Drugi projekti in aktivnosti					
šifra	Šifrant ukrepov	kontrolni indikator	program	poročilo	indeks
G	Druge naloge, ki niso javna služba				
G1	Posebne storitve individualnim uporabnikom				
G1.5	Strokovna mnenja, potrdila, ...	število mnenj	13	13	100
G1.6	Razne cenitve	število cenitev	0	1	
G1.10	Varnost in zdravje pri delu - izdelava izjave	število izjav	0	0	
G1.11	Varnost in zdravje pri delu - izobraževanje	število predavanj	0	16	
G1.13	Svetovanje pooblaščenega svetovalca z licenco pri pripravi portfolia za NPK in sodelovanje v komisijah	delež ur	0,00	0,05	
G3	Izvajanje programov državnega pomena po posebnih pogodbah				
		število			
G3.7	Strokovne ekspertize pri pripravi prostorskih programov		0	0	
G3.9	Tečaji za uporabnike FFS	število tečajev	11	6	55
G3.10	NATURA 2000	delež ur	0,00	0,00	
G4	Ostale aktivnosti po posebnih pogodbah				
G4.1	Ime aktivnosti - dogovorjena v oddelku	delež ur	0,43	0,20	44
G4.2	Ime aktivnosti - dogovorjena v oddelku	delež ur	0,39	0,03	7
G4.3	Ime aktivnosti - dogovorjena v oddelku	delež ur	0,50	0,36	69
G4.4	Ime aktivnosti - dogovorjena v oddelku	delež ur	0,06	0,01	10
G4.5	Ime aktivnosti - dogovorjena v oddelku	delež ur	0,00	0,00	
G4.6	Ime aktivnosti - dogovorjena v oddelku	delež ur	0,00	0,00	
G4.7	Ime aktivnosti - dogovorjena v oddelku	delež ur	0,00	0,00	
G4.8	Ime aktivnosti - dogovorjena v oddelku	delež ur	0,06	0,46	805
G4.9	Ime aktivnosti - dogovorjena v oddelku	delež ur	0,28	0,45	157
G4.10	Ime aktivnosti - dogovorjena v oddelku	delež ur	1,66	4,14	242
G4.11	Ime aktivnosti - dogovorjena v oddelku	delež ur	0,00	0,02	
G4.12	Ime aktivnosti - dogovorjena v oddelku	delež ur	0,00	0,30	
G4.13	Ime aktivnosti - dogovorjena v oddelku	delež ur	0,00	0,00	
G4.14	Ime aktivnosti - dogovorjena v oddelku	delež ur	0,00	0,00	
G4.15	Ime aktivnosti - dogovorjena v oddelku	delež ur	0,00	0,59	
G5	Projekti dobljeni na javnih razpisih				
G5.1	Ime projekta - dogovorjen v oddelku	delež ur	0,00	2,08	

*V tabelah izračunani indeksi za posamezne ukrepe so primerjava podatkov v stolpcih poročilo/program, razen pri ukrepih, kjer je kontrolni indikator delež ur. Tam indeksi pomenijo primerjavo ur, ki so bile porabljene za določen ukrep in ur, ki so bile za ta ukrep načrtovane.

3.1.1 Izvajalci programa

Vodja oddelka: 1

Svetovalci specialisti: 12

Svetovalki za delo s kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: 2

Terenski svetovalci: 8

3.2 Sadjarski center Maribor

V programu dela za leto 2009 smo imeli opredeljene naslednje naloge:

- Oskrba drevesničarjev s kakovostnim izhodiščnim materialom
- Sodelovanje v procesu preskušanja novih sort in podlag
- Preverjanje, soustvarjanje in uvajanje novih okolju in potrošnikom prijaznih tehnologij pridelovanja sadja
- Sodelovanje pri ohranjanju senožetnih sadovnjakov in razvoju možnosti za sajenje novih tovrstnih sadovnjakov
- Sadjarski center Maribor – strokovno in izobraževalno središče za domače in tuje sadjarje
- Upravljanje centra in vzdrževanje objekta

Poročilo po nalogah:

V programu dela za leto 2009 smo imeli opredeljene naslednje naloge:

- Oskrba drevesničarjev s kakovostnim izhodiščnim materialom
- Sodelovanje v procesu preskušanja novih sort in podlag
- Preverjanje, soustvarjanje in uvajanje novih okolju in potrošnikom prijaznih tehnologij pridelovanja sadja
- Sodelovanje pri ohranjanju senožetnih sadovnjakov in razvoju možnosti za sajenje novih tovrstnih sadovnjakov
- Sadjarski center Maribor – strokovno in izobraževalno središče za domače in tuje sadjarje
- Upravljanje centra in vzdrževanje objekta

Poročilo po nalogah:

Oskrba drevesničarjev s kakovostnim izhodiščnim materialom

Letni cilj:

- v letu 2009 pridelati skupaj vsaj 350.000 cepičev jablan kategorije osnovni II
- prodati domačim drevesničarjem vsaj 200.000 cepičev jablan kategorije osnovni II
- prodati domačim drevesničarjem 50.000 cepičev jablan kategorije CAC
- v matičnem zarodišču pridelati vsaj 35.000 podlag jablan kategorije osnovni II in jih vsaj 20.000 prodati kot osnovne II in 15.000 kot certificirane
- prodati tujim drevesničarjem del tržnih viškov – ocena potenciala cca 150.000 cepičev jablan kategorije osnovni II in 50.000 cepičev jablan kategorije CAC
- obnoviti in dopolniti računalniško opremo za vodenje evidenc in tisk etiket
- delno financirati (do 1/3 vrednosti) mulčer za vzdrževanje travišča (zamenjava dotrajanega mulčerja Perfect z novim)
- izvesti zemeljska pripravljalna dela za sajenje novih matičnih dreves (drenažiranje dela zemljišča in prekop pasov za sajenje)
- nabaviti in posaditi 400 novih matičnih dreves sort Zlati delišes Reinders, Granny Smith in Decosta.

Po dodatku v programu v mesecu septembru pa še:

- nabaviti stroj za polavtomatsko vezanje cepičev in podlag v snope

- nabaviti hladilni kontejner za ohlajanje cepičev pred razlistanjem za matični nasad Selo.

Realizacija:

Ocenjen pridelek cepičev je dosegel predvidenih 350.000 cepičev, realizacija prodaje pa je pokazala, da smo v zimski sezoni prodali 74.600 certificiranih cepičev in 99.610 CAC cepičev. V poletni sezoni smo prodali 58.750 certificiranih cepičev in 14.200 CAC cepičev. Od načrtovane prodaje 350.000 certificiranih cepičev smo torej realizirali 133.350 cepičev ali le 38%. Pri CAC cepičih smo načrtovali prodajo 100.000 cepičev, realizirali pa smo 113.810 cepičev ali 114%.

S prodajo certificiranih cepičev prav gotovo ne moremo biti zadovoljni, vendar je povpraševanje žal dokaj nepredvidljivo. Razlogi za majhno povpraševanje na naših ciljnih trgih (Slovenija, Hrvaška, BiH) so predvsem v slabem tržnem položaju sadjarstva v letu 2009 in posledično zmanjšanem povpraševanju po sadikah in po drugi strani tudi v spremembah v sortimentu, ki jim zaradi predpisov o zaščiti novih sort in novim načinom širjenja novih sort v zaprtih klubskih konceptih žal ne moremo slediti s sajenjem ustreznih matičnih dreves v matičnih nasadih. Pri CAC cepičih smo v prodaji za 14% presegli načrtovano in smo z rezultatom zadovoljni.

Pri prodaji podlag (v zimski sezoni 2009 prodamo pridelek letnika 2008) smo bili uspešnejši od načrtovanega. Načrtovali smo skupno prodajo 35.000 podlag, prodali pa smo jih 44.670. Od tega smo jih 26.000 prodali kot matične (osnovne II) in tako kar za 30% presegli načrtovano. Ostalih 18.670 podlag smo prodali kot podlage za cepljenje. Vse matične podlage in večji del podlag za cepljenje je bil prodan na Hrvaško.

Finančni izkupiček pri prodaji podlag in cepičev je zaradi dobre prodaje podlag in nekoliko višjih cen pri prodaji cepičev (kljub nezadovoljivi prodaji certificiranih cepičev) dosegel načrtovano. Za izboljšanje prodaje v prihodnjih letih smo v letu 2009 opravili več promocijskih nastopov v Srbiji in BiH (udeležba in trije referati na strokovnem simpoziju na Fakulteti za kmetijstvo v Beogradu, referat na strokovnem posvetovanju v okviru kmetijskega sejma v Gradačcu in obisk Borze sadilnega materiala v Novem sadu). Upajmo, da se bo vloženo delo obrestovalo in bomo v prihodnjih letih razširili naše tržišče tudi na Srbijo.

V matičnem nasadu Selo smo izvedli načrtovano drenažiranje ter pripravo zemljišča za sajenje ter nato v aprilu tudi posadili 400 novih matičnih dreves (Zlati delišes Reiders, Jonagold DeCosta in Granny Smith). Tako smo v celoti realizirali pomladne investicije v matični nasad. V skladu z načrtovanim smo nabavili tudi nov osebni računalnik. Ko so nam bila v septembru odobrena tudi dodatna investicijska sredstva smo po izvedbi izbire najugodnejšega ponudnika nabavili tudi polavtomatski stroj za vezanje cepičev in podlag v snope in vse potrebne materiale in opremo za izvedbo hladilnega kontejnerja na lokaciji Selo.

V načrtu dela in investicij smo načrtovali tudi nakup novega mulčerja za travišče, pri čemer bi 1/3 njegove vrednosti bremenila program pridelave cepičev in podlag. Zaradi nakupa novega traktorja, ki smo ga izvedli v novembru in ga je omogočil dodatek k programu pa smo bili prisiljeni lastna sredstva, ki smo jih sicer nameravali usmeriti v nakup mulčerja, preusmeriti v nakup traktorja in na ta način smo lahko kupili traktor, ki dolgoročno ustreza našim specifičnim potrebam.

Sodelovanje v procesu preskušanja novih sort in podlag

Letni cilji:

- v letu 2009 nadaljevati s spremljanjem sort jabolk v posebnem preskušanju sort II
- izvesti nabavo in montažo protitočne mreže nad nasadi, posajenimi v letu 2008 za posebno preskušanje sort II (primerjava perspektivnih na škrlup odpornih sort primernih za ekološki način gojenja – 11 sort odbranih v introdukciji I, 700 sadik skupaj) in primerjave podlag pri jablani (posebno preskušanje sort I – 13 podlag, tri sorte, po 20 dreves na kombinacijo skupaj 780 dreves)
- delno financirati (do 1/3 vrednosti) mulčer za vzdrževanje travišča (zamenjava dotrajanega mulčerja Perfect z novim)
- oskrbovati poskus s podlagami češnje – posebno preskušanje I
- oskrbovati poskus s sortami češenj – posebno preskušanje sort II
- nabaviti lažji specializirani sadjarski traktor

Realizacija

- V letu 2009 smo v posebnem preskušanju sort (Introdukcija II) redno in v skladu z načrtom izvedli vsa fenološka opazovanja (začetek brstenja, začetek, vrh in konec cvetenja, T – stadij), vsa spremljanja poteka dozorevanja (pet zaporednih meritev parametrov zrelosti plodov na samodejnem stroju Pimprinelle) in vrednotenja količine pridelka na drevo ob obiranju za vse poskus vključene obetavne nove sorte. Zaradi kontinuitete podatkov iste meritve spremljamo tudi na najpomembnejših sortah osnovnega sortimenta. Vsa opazovanja in meritve so vključena v poročilo o delu na nalogi posebno preskušanje sort Kmetijskega inštituta Slovenije. V letu 2009 se je ponovno pokazalo, kako pomembno je, da imamo večji del poskusnih nasadov pokritih s protitočno mrežo. Že 11. 06. je prvič padala močna toča, ki je izvem mreže praktično uničila pridelok. Temu sta v juliju in avgustu sledili še dve skoraj enako močni nevihti s točo – brez protitočnih mrež bi izgubili vse možnosti za izvedbo načrtovanih meritev in opazovanj.
- Izvedli smo nabavo protitočne mreže in pripravili vse potrebno za njeno namestitev nad v letu 2008 sajenimi nasadi.
- V obeh poskusih posebnega preskušanja češenj smo izvedli vsa predvidena vzdrževalna dela in vse meritve. Tudi v tem primeru moramo poudariti, da je bila izvedba meritev možna izključno zato, ker so poskusni nasadi pokriti s folijo proti dežju, ki pa je letos odlično zdržala vsa huda neurja z močno točo. Zbrane in obdelane rezultate bomo predstavili na načrtovanem posvetu o češnji, ki ga skupaj s sadjarskim centrom Bilje načrtujemo v juniju 2010, del rezultatov pa smo predstavili tudi na rednem letnem srečanju delovne skupine za sadjarstvo Alpe - Jadran, ki smo se ga udeležili v juniju 2009 v San Michele (Italija).
- V novembu smo po izvedbi zbere najugodnejšega ponudnika kupili nov specializirani sadjarski traktor. Komisija je po odpiranju ponudb izbrala ponudbo Agromehanike Kranj za traktor Antonio Carraro. Ker je kakovostno klimatizirano kabino mogoče kupiti le ob »prvi vgradnji«, smo bili prisiljeni izvesti nakup traktorja s kabino. Zaradi tega utemeljenega razloga, smo spremenili načrt lastnih investicijskih vlaganj in smo namesto načrtovanega mulčerja za travišče lastna investicijska sredstva dodali ob nakupu traktorja. Le tako smo lahko izvedli to smiselno investicijo v enem koraku.

Preverjanje, soustvarjanje in uvajanje novih, okolju in potrošnikom prijaznih tehnologij pridelovanja sadja

Letni cilji:

- tehnično preskušanje stroja za obdelavo pasov pod drevesi kot alternative uporabi herbicidov
- spremljanje mikroklimatskih razmer ter vplivov na rast rastlin in razvoj populacij škodljivcev
- spremljanja nanosa FFS po metodi za 0,0 ostankov FFs na plodovih
- delno financirati (do 1/3 vrednosti) mulčer za vzdrževanje travišča (zamenjava dotrajanega mulčerja Perfect z novim)

Realizacija:

- Zaradi velikih tehničnih težav z namestitvijo stroja za obdelavo pasov pod drevesi na naš traktor New Holland smo opustili namen izvesti tovrstno montažo. Ker smo ob koncu leta z dodatnimi programskimi investicijskimi sredstvi lahko izvedli nakup traktorja, kjer bomo ta stroj končno lahko namestili v skladu z izkušnjami v tujini (sprednja vgradnja), smo začetek izvedbe poskusnega obratovanja in s tem tudi izvedbo poskusa premestili v leto 2010.
- Uspešno smo izvedli vse načrtovane meritve in opazovanja v zvezi s spremljanjem mikroklimatskih razmer in razvojem populacij škodljivih organizmov v nasadu pokritem s protitočno mrežo. Nekaj težav nam je povzročila katastrofalna toča, ki je del nasada izvem mreže tako močno poškodovala, da smo bili prisiljeni opustiti načrtovane meritve listne površine. O zanimivih vmesnih rezultatih smo sadjarje obvestili na dveh večjih posvetovanjih – prvem v marcu na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede in drugem v okviru »Lombergarjevega sadjarskega posveta« v Mariboru.

- Nalogo spremljanje nanosa FFS po metodi 0,0 ostankov FFS na plodovih smo kljub hudi toči (izvajali smo jo na delu nasada, ki ni pokrit s protitočno mrežo) izvedli. Zelo omejeno bodo uporabni le rezultati o skladiščni sposobnosti plodov, saj smo za ta namen le z velikimi težavami nabrali primerno količino plodov, ki niso bili pretirano poškodovani od toče. Prve rezultate smo skupaj s kolegi s Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede predstavili na delovnem srečanju novoustanovljene skupine EUFRIN v Bologni in nato še na »Lombergarjevem sadjarskem posvetu« v Mariboru.
- Iz že znanih razlogov (glej točko 1 in 2) smo se odpovedali nabavi mulčerja za vzdrževanje travišča.

Sodelovanje pri ohranjanju senožetnih sadovnjakov in pri razvoju možnosti za sajenje novih tovrstnih sadovnjakov

Letni cilji:

- Pripraviti sadike starih sort za sajenje poskusnega travniškega nasada
- Nadaljevati s preskušanjem metode vzorčenja in indentifikacije

Realizacija:

V sodelovanju z drevesnico »Malus« nam je uspelo pridelati načrtovane sadike, potrebne za sajenje poskusnega travniškega sadovnjaka. V novembru smo izvedli izkop ter sortiranje sadik. Pridelali smo 291 sadik sort Bobovec, Rdeči Boskop, Londonski Peping, Mošancelj, Delorina, Enterprise, Zlata Parmena, Carjevič, Gold Rush, Krivopecelj, Koksova oranžna reneta, Kanadka, Produkta.

Sadike smo vskladiščili v zasipu v Gačniku in jih bomo v skladu z načrtom posadili v pomladi 2010.

- Ker v letu 2008 nismo bili uspešni na razpisu za Interreg nalogo, v kateri smo načrtovali tudi indentifikacijo starih sort jabolk iz območja Slovenskih goric, je začasno tudi odloženo nadaljevanje dela na preskušanju indentifikacije starih sort po metodi IPGRI. Zaradi izjemnih varčevalnih ukrepov v letu 2009 smo se odrekli vseh del, ki niso neposredno pomembna za izvedbo letnega programa in tudi ne za dolgoročni razvoj centra. Na ta način smo lahko več rednih vzdrževalnih del izvedli s stalno zaposlenimi in zmanjšali potrebo po najeti delovni sili.

Sadjarski center Maribor – strokovno in izobraževalno središče za domače in tuje sadjarje

Letni cilji:

- So organiziranje dela strokovne skupine pri KGZS in strokovnega odbora GIZ sadjarstvo
- Organiziranje ogledov centra in terenskih vaj za dijake, študente ter ogledov za skupine domačih in tujih sadjarjev
- Organiziranje in sodelovanje na različnih strokovnih srečanjih
- Permanentno izobraževanje zaposlenih

Realizacija

- Ker v delovanju obeh strokovnih skupin tudi v letu 2009 ni prišlo do organiziranega dela, smo nekaj strokovnih dogodkov organizirali sami. 25. 3. smo izvedli posvet na temo »Vreteno –solaxe – po 10 letih«. Udeležilo se ga je kakih 60 zelo zainteresiranih sadjarjev. 22. 4. smo organizirali dobro obiskan in vsebinsko zelo zanimiv posvet o zatiranju jabolčnega zavijača in v juniju posvet o uporabi novih skladiščnih tehnologij (DCA in 1-metil ciklo propen). Na obeh posvetovanjih smo med predavatelji imeli tudi tuje strokovnjake. 23. 9. smo organizirali posvet o sorti Coudle Cameo in 20. 11. posvet o sorti LaFlamboyante Mairac. Tudi na teh dveh posvetih so sodelovali tuji predavatelji in tudi ta dva sta bila dobro obiskana.
- V skladu z že ustaljeno prakso, so nas v okviru izobraževanja na terenu tudi v letu 2009 obiskale skupine dijakov Srednje kmetijske šole Šentjur, študentje Biotehniške fakultete in študentje Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede Maribor. V programu naravoslovnih dni so nas obiskali tudi osnovnošolci šole iz Pesnice in Šentilja. Organizirani obiski skupin sadjarjev so v zadnjih letih postale nekoliko bolj redke, pogostejši pa so postali obiski posameznih sadjarjev s povsem konkretnimi vprašanji.

- Udeležba na mednarodnih srečanjih:
  - 29. in 30. 01. se je vodja centra udeležil rednega letnega srečanja skupine za gojitvene ukrepe v Gleisdorfu
  - 1. 2. do 4. 2. sodelovanje na mednarodni konferenci IFTA v Potsdamu (D) z dvema referatoma
  - 10. do 13. 2. Udeležba na posvetovanju »Inovacije v sadjarstvu« na fakulteti v Beogradu s tremi referati
  - 20. 2. smo na sadjarskem društvu Slovenska Bistrica izvedli predavanje na temo »Pridelovanje sadja z uporabo a brez ostankov FFS na sadju«
  - 2. 3. smo z referatom sodelovali na »Sadjarskih dnevih Posavja« v Artičah
  - 10. 3. smo z referatom sodelovali na posvetovanju na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede v mariboru
  - 4. 6. in 5. 6. smo soorganizirali in sodelovali pri delovnem srečanju skupine »Alpe – Jadran« v San Michelle v Italiji
  - 24. 9. smo z referatom sodelovali na strokovnem posvetovanju v okviru kmetijskega sejma v Gradačcu (BiH)
  - 23. 10 smo z referatom sodelovali na strokovnem posvetu v okviru osrednje slovenske sadjarske razstave v Tolminu
  - 11. 12. smo z referatom sodelovali na »Lombergarjevem sadjarskem posvetu« v Mariboru

Zaradi akutnega pomanjkanja finančnih sredstev smo bili v letu 2009 prisiljeni opustiti predvidena izobraževanja stalno zaposlenih (jezikovno in računalniško izobraževanje) in prav tako nismo izvedli načrtovane strokovne ekskurzije zaposlenih po nekaterih poskusnih postajah v Italiji in Švici.

Upravljanje centra in vzdrževanje objekta

Letni cilji:

- Kakovostno upravljanje centra v smislu izvajanja vseh predpisov v zvezi s koriščenjem javnih sredstev
- Nadzor nad izvajanjem programa in zagotavljanje racionalne porabe sredstev
- Zagotavljanje kakovostnega računovodsko knjigovodskega dela za transparentnost poslovanja
- Upravljanje z objekti centra v skladu z načeli dobrega gospodarjenja

Realizacija

- V sodelovanju s strokovnimi službami KGZS Zavod Mb smo vse načrtovane naloge v zvezi s kakovostnim izvajanjem programa (dokumentacija koriščenja javnih sredstev, izvedba javnih naročil, transparentnost knjigovodsko računovodskega dela, nadzor nad zaposlovanjem občasno zaposlenih delavcev) izvedli v skladu s standardi.
- Pri upravljanju z objektom smo imeli v načrtu vsaj najnujnejša vzdrževalna dela (vodovodna inštalacija, steklarska dela). Tudi ta smo zaradi izjemno zaostrene finančne situacije preložili na leto 2010.

Zaključek

Tudi leto 2009 je bilo za izvedbo programa nadvse zahtevno. Po eni strani so nam velike težave povzročile izjemno slabe vremenske razmere (obilica padavin in močna neurja s točo), po drugi strani pa se že nekaj let zapored ubadamo z velikimi finančnimi težavami. Najbolj skrbi izjemno zaostajanje razpoložljivih virov za investicije. V letu 2009 so na MKGP z dodatkom v septembru sicer izdatno pomagali pri izvedbi nekaterih v prejšnjih letih opuščeni investicij, vendar žal tudi s tem nismo mogli nadoknaditi vsega v zadnjih letih zamujenega. Tudi obvladovanje stroškov tekočega poslovanja je zahtevalo opuščanje nekaterih vitalnih dejavnosti (izobraževanje stalno zaposlenih, preložitvev nakupa delovne zaščite, odložitvev izvedbe vzdrževalnih del na objektu, ...). Vse to je zahtevalo izjemno angažiranost vseh zaposlenih v prizadevanju za realizacijo programa. Kljub težavam lahko ugotovimo, da smo program zelo dobro izvedli.

3.3 Seleksijsko trsničarsko središče Ivanjkovci

Vse strokovne naloge, ki so se izvajale v STS Ivanjkovci v letu 2009 so potekale skladno s sprejetim programom 2009 in petletnim Programom 2006-2010.

Koordinacija in izvajanje strokovnega dela programa je kot vsa leta od ustanavljanja STS Ivanjkovci potekala pod strokovnim vodstvom Kmetijskega inštituta Slovenije in Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani-katedra za vinogradništvo.

V januarju 2009 je Kmetijski inštitut Slovenije izdal Potrdila o uradni potrditvi za 29 naših klonov tako, da je zaključen prvi ciklus klonske selekcije na katerem smo v STS Ivanjkovci delali od leta 1991. Tako so slovenski vinogradniki in trsničarji dobili kakovosten in neoporečen trsni material za sajenje vinogradov.

V letu 2009 smo v celoti realizirali naš strokovni del programa kot tudi vse investicije:

Oskrbovalna selekcija vinske trte

Vzdrževalna selekcija baznih matičnih nasadov in repozitorija klonov

V kolekcijskem nasadu, matičnjaku in repozitoriju klonov smo opravljali vizualne preglede na viruse, AT3, fitoplazme (rumenice), ESCO in novi RDBV virus ter ampelografske kontrole. Za serološke teste smo v času mirovanja trte narezali 2.022 vzorca rozg trte in podlag za ELISA teste katere smo na Kmetijskem inštitutu Slovenije skupaj z našimi strokovnimi sodelavci testirali na šest virusov in naredili skupaj 10.100 testov. Za indeksiranje nismo imeli potrebe, ker smo zaključili postopek prvega ciklusa klonske selekcije.

Novi ciklus klonske selekcije

V letu 2009 smo pričeli z novim ciklusom odbire klonov gospodarsko pomembnih vinskih sort vinorodne dežele Podravje in Posavje.

Seleksijski cilj je odbrati take nove slovenske klone, ki bodo kar najbolj prilagojeni spremenjenim klimatskim razmeram (toleranca na sušni stres). Skupaj z vinogradniki in s strokovnimi sodelavci smo se dogovorili, da pri novem ciklusu damo prednost elitam sort Laški rizling, Renski rizling, Šipon, Rumeni muškat, Sivi pinot, Muškat ottonel, Kraljevina, Ranfol, Modra frankinja in podlagam inž. Stanka Matekoviča 5M, 6M in 8BČ, sortam ki bodo dajale zmerne pridelke in bodo odpornejše na grozdno gnilobo.

V vinorodni deželi Podravje smo odbrali 50 klonskih linij in vinorodni deželi Posavje 35 klonskih linij.

Pridelava baznih trsnih cepljenk in korenjakov

V letu 2009 smo cepili 19.000 trsnih cepljenk in vložili v trsnico 4.000 korenjakov. Vreme nam je šlo na roko razen toče (30% škodo priznala Zavarovalnica MB), ampak smo kljub temu pridelali 70% prvorazrednih cepljenk in korenjakov.

Pri prodaji trsnega materiala pričakujemo težave na slovenskem trgu, ker so že vsi registrirani pridelovalci certificiranih trsnih cepljenk v letih 2001-2008 posadili matične nasade z našim baznim materialom. Zato bo naš trg v bodoče Hrvaška, Srbija, Makedonija in eventualno članice EU.

V letu 2009 smo prodali 12.512 trsnih cepljenk – prihodek 25.469 € (trsne cepljenke pridelave 2008 in delno 2009).

Trajni nasadi (kolekcijski vinograd, matičnjak in repozitorij klonov)

V kolekcijskem nasadu in matičnjaku nam vreme v letu 2009 ni bilo ravno naklonjeno. V času cvetenja trte je cca. mesec dni deževalo (oploditev) tako, da smo imeli izpad pridelka grozdja (pridelali smo 6.600 grozdja – prodaja+MKV).

Za matičnjak smo imeli v programu nakup protitočnega sistema, ampak toča 15. 06. 2009 nam je uničila 100 % ves pridelek podlag (zavarovano). Odločili smo se, da bomo poskušali rešit kaj se rešit da in smo z veliko dela in truda vseeno uspeli pridelati nekaj ključev. Res je, da bo podlag enkrat manj (kratka rastna doba). Z razrezom podlag smo pričeli v januarju 2010, tako da še ni znano število pridelanih kosov.

Iz kolekcijskega nasada smo prodali 169.000 očes cepičev baza – prihodek 9.030€ in 3.105 kg grozdja – prihodek 1.763 €.

Iz matičnjaka smo prodali 114.000 ključev podlag – prihodek 11.630 € (podlage pridelave 2008 in delno 2009).

Mikrovinifikacije

Skupaj s strokovnimi sodelavci in vinogradniki smo se odločili, da bomo v letu 2010 predstavili slovenski in tuji stroki vina vseh uradno potrjenih klonov.

V ta namen smo naredili 29 vinifikacij priznanih klonov pri čemer nam je pomagal mag. Janez Valdhuber (Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede Maribor).

Sladkorna stopnja grozdja vseh sort in klonov je bila odlična (malo pridelka) tako, da bomo prihodnje leto naredili degustacije vin prvih slovenskih klonov za vse zainteresirane kot tudi promocijo dosedanjega dela v STS Ivanjковci.

OSTALE NALOGE

• Uradno potrjevanje razmnoževalnega materiala trte

V okviru strokovnih nalog s področja varstva in registracije sort rastlin ter semenarstva smo v letu 2009 na osnovi pogodbe med Kmetijskim inštitutom Slovenije in KGZS-Zavodom MB, STS Ivanjковci opravljali uradne preglede matičnih vinogradov, matičnjakov in certificiranih trsnic skladno z navodili in določili »Pravilnika o trženju materiala za vegetativno razmnoževanje trte« in z »Zakonom o zdravstvenem varstvu rastlin«.

• Izobraževanje

V letu 2009 smo se skupaj z vodjo STS Vrhpolje univ. dipl. inž. Andrejo Škvarč udeležili 16 Meeting of International Council for the study of Virus-like Diseases of Grapevine v Franciji (Dijon).

V decembru smo se na povabilo FURS-a udeležili delavnic 2. Fitosanitarni dnevi v Portorožu in kolegom iz FURS-a predstavili delo v obeh središčih kot tudi nove klone.

Investicije

1. V programu investicij za leto 2009 smo imeli nakup protitočnega sistema za matičnjak, ki smo ga v celoti realizirali z Dopolnitvijo letnega programa KGZS - STS Ivanjkovci (postavitve v letu 2010).
2. V kolekcijskem nasadu v Litmerku smo zaključili z postavitvijo protitočnega sistema za 500 posajenih trt klonov STS Vrhpolje v letu 2008 tako, da je vinograd v celoti pokrit s protitočno mrežo.
3. Po programu investicij 2009 smo realizirali tudi nakup službenega vozila. Zaradi pomanjkanja sredstev smo se odločili za nakup cenejšega vozila Renault-Kangoo.

2.4 Oddelek Varstvo rastlin

V letu 2009 je Oddelek za varstvo rastlin opravil naloge s področja javne službe zdravstvenega varstva rastlin, ki zajema napoved, spremljanje in napovedovanje škodljivih organizmov, in opravljanje nalog zdravstvenega varstva rastlin po javnem pooblastilu, ki je zajemal program posebnega nadzora trsnih rumenic, kostanjeve šiškarice, koruznega hrošča in hruševega ožiga in paradižnikovega molja. Izvedel je več aplikativnih in demonstracijskih poskusov za potrebe prakse s fitofarmaceutskimi sredstvi zoper vse pomembnejše bolezni in škodljivce jablane, vinske trte in poljščin.

Opravljen nalog s področja zdravstvenega varstva po javnem pooblastilu v letu 2009

1/ Izvajanje posebnega nadzora koruznega hrošča

V letu 2009 je Kmetijsko gozdarski zavod Maribor kontroliral na področju Podravja pojav koruznega hrošča skupaj na 21 kontrolnih mestih. Območje nadzora koruznega hrošča je v letu 2009 potekalo od Zgornje Kungote na severu, od Poljčan na jugu, od Selnice ob Dravi na zahodu, ter Središča ob Dravi na vzhodu. Na opazovanih lokacijah smo ulovili skupaj **4230** koruznih hroščkov. Prve hroščke smo ujeli 10. julija, zadnje pa 21. septembra. Skupaj smo porabili **506** ur in prevozili **2501** kilometrov.

2/ Izvajanje posebnega nadzora trsnih rumenic

V letu 2009 smo se pri spremljanju pojava škržatkov s pomočjo rumenih lepljivih plošč osredotočili predvsem na navzočnost ameriškega škržatka, ki prenašajo zlato trsno rumenico. Pojav škržatkov smo spremljali v 10 vinogradih SV Slovenije. Rumene plošče smo postavljali v sredini meseca julija. Na lokaciji Počehova pri Mariboru smo ameriškega škržata spremljali tudi s pomočjo motornega sesalnika. Nimfe drugega in tretjega razvojnega stadija smo ujeli v začetku druge dekade meseca julija, kar je 12 dni kasneje kot v letu 2007. Prve odrasle osebe smo odkrili konec julija (27. julij), zadnje pa v 24. septembra (lokacija: Počehova pri Mariboru). V letu 2009 smo odrasle osebe ameriškega škržatka odkrili še na novi lokaciji: Ritoznoj (Slovenska Bistrica). Pokazalo se je, da je ameriški škržatek v SV Sloveniji mnogo bolj razširjen, kot smo do leta 2006 domnevali, saj se je v tem obdobju ameriški škržatek razširil po celotni vinorodni deželi Podravje. Populacijska gostota ameriškega škržatka je na večini spremljanih lokacij dokaj šibka, razen v vinogradih, kjer v preteklih letih niso uporabljali insekticidov za zatiranje grozdnih sukačev (npr. Nebova in Počehova) pri Mariboru.

Ugotovili smo, da Opuščeni vinogradi lahko služijo kot vir povečevanja (ugodno okolje) populacije ameriškega škržatka v vinorodni deželi Podravje

V letu 2009 smo odvzeli skupaj 69 vzorcev na območju delovanja Kmetijsko gozdarskih zavodov Maribor, Ptuj in Murska Sobota. Od tega je bilo odvzetih 64 vzorcev iz trt s simptomi, 5 z gostiteljske rastline – navadni srobot. Vzorci vinske trte so bili odvzeti iz 16 različnih sort; največ s sorte chardonnay (27 vzorcev) in renski rizling (8 vzorcev), na ostalih samo posamezno. Rezultati analize

so pokazali, da je v vinorodni deželi Podravje najbolj razširjena rumenica počrnelosti lesa (BN), pozitivnih je bilo 59 vzorcev, 3 vzorci so bili negativni na fitoplazme.

2 vzorca vinske trte iz dveh lokacij (Počehova, Dobrovnik) v vinorodni deželi Podravje sta bila pozitivna na zlato trsno rumenico (FD), kar nas opozarja na veliko potencialno nevarnost širjenja zlate trsne rumenice v vinorodni deželi Podravje še posebej v primeru pojava specifičnega vektorja – prenašalca.

Od petih vzorcev navadnega srobotra (*Clematis sp.*) so bili pozitivni na rumenico FD 4.

3/ Izvajanje posebnega nadzora kostanjeve šiškarice (*Dryocosmus kuriphilus*)

V juniju smo sistematično pregledali drevesa pravega kostanja na območju severovzhodne Slovenije in sicer na 34 različnih lokacijah, kjer je kostanj prisoten kot pomembna gozdna ali sadna vrsta.

4/ Izvajanje nadzora paradižnikovega molja

V obdobju med mesecem julijem in septembrom smo s pomočjo feromonske vabe spremljali pojav v rastlinjaku spremljali pojav paradižnikovega molja. Gre za novega škodljivca v Sloveniji, ki jo v monitoringu na območju severovzhodne Slovenije še nismo odkrili.

5/ Izvajanje posebnega nadzora hruševega ožiga

V letu 2009 smo na opravljali vizuelne preglede nasadov na prisotnost hruševega ožiga. V vsakem pregledanem nasadu sta bila opravljena po dva pregleda. Pregledi so bili opravljeni tudi v nevtralnem območju v Mariboru in njegovi okolici, kjer smo 2 krat med vegetacijo na 10 opazovanih točkah kontrolirali pojav bolezni na jablanah. Pri monitoringu sta bila odvzeta dva uradna vzorca, ki sta bila pozitivna.

Opravljanje nalog s področja javne službe zdravstvenega varstva rastlin

1/Kontrola populacije škodljivcev, ki prezimijo na lesu

V zimi 2008/2009 smo kontrolo vejic opravili v 53 nasadih oz. parcelah severovzhodne Slovenije. Vzorce vejic smo odvzeli pri 10 lastnikih jablanovih nasadov. O pregledu smo izdelali posebno poročilo in ga tudi pravočasno poslali kmetijskim organizacijam oz. zasebnim lastnikom pregledanih nasadov. Kontrola vzorcev vejic je pokazala, da je bilo v več kot polovica (52,8%) nasadov oziroma parcel najdenih povprečno 0 do 200 zimskih jajčec rdeče sadne pršice na dolžinski meter enoletnega, dvoletnega in večletnega lesa. V 39,6% parcel smo našli povprečno 200 do 1000 zimskih jajčec rdeče sadne pršice na dolžinski meter lesa in v 7,6% pregledanih nasadov nad 1000 zimskih jajčec.

2/Spremljanje števila in jakosti izbruhov askospor jablanovega škrlupa

Saprofitski razvoj glive smo začeli spremljati že v začetku leta 2009. 30. januarja smo nabrali listje s pegami škrlupa, ki smo jih odvzeli s parcele, kjer se v preteklem letu močno pojavil jablanov škrlup. Pod stereomikroskopom smo pregledali večje število listov s pegami škrlupa, ter mikroskopirali 10 najbolj razvitih zimskih plodišč jablanovega škrlupa. V peritecijah so bili askusi že oblikovani, askospor ni bilo opaziti. Naslednji pregled prezimelega listja in zimskih plodišč jablanovega škrlupa smo opravili 6. marca. Pregledali smo listje, ki smo ga nabrali 30. januarja v nasadu jablane v Sadjarskem centru Maribor. Pregledali smo skupaj 10 plodišč. V vseh plodiščih smo odkrili oblikovane askospore, ki so bile že rumeno obarvane. Še isti dan smo postavili laboratorijski test askospor. 9. marca smo pregledali vazelinska stekelca iz laboratorijskega testa dozorelosti askospor. Pri pregledu na vazelinskih stekelcih nismo odkrili askospor jablanovega škrlupa.

12. marca smo ponovno pregledali vazelinska stekelca, ter odkrili prve izbruhane askosope. V nasadih, zasajenih na ugodnih zavetnih legah so jablane (idared, jonagold, summered) že dosegle fenološki

stadij B po Fleckingerju oziroma 51 po BBCH skali (nabrekanje cvetnih brstov). 17. marca smo v nasadu BTŠ postavili lovilec askospor MycoTrap. Med 19. in 20. marcem je v Mariboru padlo do 2 cm snega, povprečna dnevna temperatura zraka je bila le 1,2°C. Sneg je do konca dneva že skopnel.

V letu 2009 je bilo možnih 5 močnih okužb ali infekcij, 3 srednje in dve lahki okužbi. Število močnih okužb je v tem letu manjše od dolgoletnega povprečja, saj smo v zadnjih 29 letih običajno zabeležili do 7 primarnih močnih okužb v letu. Spomladi smo povprečno ob posameznih izbruhih ulovili na 5 objektnih stekelcih okrog 11527 askospor (v letu 2006: 3000, v letu 2007: 593 v letu 2008: 5305), pri najmočnejšem izbruhu pa okrog 76152 (20. in 21. aprila). Najmočnejše izbruhe askospor smo zabeležili v mesecu aprilu (20. in 21. april, 23. in 24. april) ter v začetku maja (2. do 4. maj). Večje število peg jablanovega škrlupa na listju se je pojavilo po 5. majem.

V letu 2009 je bil potencial jablanovega škrlupu večji, kot v preteklem letu.

Večina sadjarjev z boleznijo ni imela večjih težav, saj so upoštevali obvestila za varstvo sadovnjakov, ter glede na količino padavin prilagajali termin škropljenja. V tistih nasadih, kjer sadjarji niso dosledno in pravočasno zatirali bolezni je prišlo do večjega pojava bolezni na listih, kakor tudi na plodovih.

V letu 2009 smo v okviru del s področja javne službe zdravstvenega varstva rastlin v sadovnjakih in vinogradih opravili naslednje naloge spremljanja pojava in razvoja spodaj naštetih škodljivcev:

- Spremljanje začetka izleganja ličink rdeče sadne pršice in kontrola populacije tekom vegetacije.
- Spremljanje pojava jabolčnega cvetožera in kontrola cvetnih brstov na število ubodov in odložena jajčeca.
- Spremljanje pojava jabolčne grizlice s pomočjo belih lepljivih plošč v nasadih jablan.
- Spremljanje pojava metuljčkov sadnega listnega duplinarja v insektariju.
- Spremljanje pojava metuljčkov jabolčnega zavijača v insektariju in s pomočjo feromonskih vab, spremljanje pojava zavijačev lupine sadja in breskovega zavijača s pomočjo feromonskih vab.
- Spremljanje pojava metuljčkov križastega in pasastega grozdnega sukača s pomočjo feromonskih vab v vinogradu.
- Spremljanje pojava in sezonske dinamike orehove muhe

3/ Opravljeno delo na nalogi vzdrževanje postaj Adcon Telemetry

Na Kmetijsko gozdarskem zavodu Maribor trenutno deluje 26 vremenskih postaj Adcon Telemetry. 22 vremenskih postaj je tipa A 733 in 4 postaje A 730. Postaje so postavljene na celotnem področju severovzhodne Slovenije od Goričkega na severovzhodu do Lendave na vzhodu in Slovenskih Konjic na jugozahodu. Za nemoteno in kontinuirano delovanje postaj je potrebno postaje redno vzdrževati, kar zajema vsaj enkrat letno pregled vsake postaje, čiščenje senzorjev, solarnega panela in čiščenje ombrometra, ter morebitno menjavo baterij. V letu 2009 smo postavili nove postaje na lokaciji Vidonci in Meranovo in Godemarci ter zamenjali stari tip postaj z novejšimi na lokacijah Dravinjski vrh, Selo, in Lendava.

Izvajanje aplikativnih in za potrebe prakse demonstracijskih poskusov s fitofarmaceutskimi sredstvi

V letu 2009 smo izvedli sledeča biološka preizkušanja kemičnih sredstev proti naslednjim boleznim, škodljivcem in plevelom:

- proti jablanovem škrlupu in jablanovi pepelovki
- proti jabolčnemu zavijaču
- proti peronospori na vinski trti
- proti plevelom v koruzi
- proti rdeči sadni pršici na jablani
- proti plevelom v oljni ogrščici
- proti ameriškemu in vejičastemu kaparju
- proti akarinozi vinske trte

2.5 Raziskovalna enota

Na področju virov za prijavo raziskovalnih nalog (CRP-Konkurenčnost Slovenije 2006-2013) v letu 2009 ni bilo razpisanih sredstev. Ti so načrtovani za leto 2010.

Tako so raziskovalci Raziskovalne enote (RE) bili v letu 2009 vključeni v naslednje večletne že trajajoče raziskovalne projekte:

- Presoja okoljske in ekonomske sprejemljivosti novih tehnologij kemičnega in biotskega zatiranja bakterije Hruševega ožiga v nasadih Slovenije, KGZS Zavod MB – partner.
- Tehnologija pridelave sadja brez uporabe fitofarmaceutskih sredstev, KGZS Zavod MB – partner.
- Izboljšanje rodovitnosti tal v spreminjajočih se podnebnih pogojih in gospodarjenje z dušikom in ogljikom s prezimno ozelenitvijo njiv, KGZS Zavod MB – partner.
- Razvoj novega okoljskega sadjarskega pridelovalnega sistema na osnovi povezovanja načel IP in EKO pridelave sadja, KGZS Zavod MB – partner.
- Raba travinja za ohranjanje pestrosti, ekološko kmetovanje in zagotavljanje trajnih in kakovostnih pridelkov krme, KGZS Zavod MB – partner.

2.6 Dopolnilno izobraževanje podeželja

Dopolnilno izobraževanje podeželja

V okviru dopolnilnega izobraževanja podeželja so bila realizirana naslednja izobraževanja in sodelovanja:

- Strokovno sodelovanje pri pripravi vsebine in izdaji znanstvene monografije z naslovom »Analiza upravljanja s tveganjem zaradi toče z uporabo atmosferskih modelov in dreves odločanja«. Znanstvena monografija je bila izdana avgusta, 2009.
- Izvedena predavanja na temo »Trženje proizvodov višje kakovosti«, april 2009, v Preddvoru in Bohinju. Predavanja sta bila organizirana s strani Ragor razvojne agencije.
- Izvedeno predavanje na okrogli mizi na temo »Zahteve sodobnega trženja«, avgust 2009, v Slovenski Bistrici. Dogodek je organizirala Občina Sl. Bistrica v okviru prireditve Podobe bistriških domačij.

Projektno delo

- Uspešna kandidatura na javni razpis za sofinanciranje izdajanja znanstvenih monografij v letu 2009 – JAK za znanstveno monografijo »Analiza upravljanja s tveganjem zaradi toče z uporabo atmosferskih modelov in dreves odločanja«.
- Projekt »Strategija upravljanja z vodami za zmanjšanje pomanjkanje voda v Alpah« (Alp-Water-Scarce).

Vodenje in koordinacija

Koordinacija med vodjo projekta in med projektnimi partnerji je bila dobro organizirana, transparentna in odzivna. Člani projektne skupine AWS so se udeležili 1. General Meeting, 27. April 2009, Dunaj, Avstrija in 2. General Meeting, 2. oktober 2009, Bohinjska Bistrica, Slovenija.

Poročanje, administracija in informiranost

Projektne poročila PR2, PR3 so bila pravočasno pripravljena in poslana na 1.st. kontrolo – RS MOP – Služba za finančne zadeve. PR2 je bilo vključeno v skupno poročilo in sprovedeno je bilo plačilo. PR3 še ni bilo pregledano in potrjeno s strani 1.st. kontrolo zaradi kadrovske podhranjenosti kontrolne službe.

Predstavitve projekta v okviru »Dneva odprtih vrat na KGZS-Zavodu Maribor«, 04/09. Objavljen je bil članek v Kmetovalcu, 06/09 z naslovom »Zgodnje napoved namakanja na KGZS Maribor« in realizirana je bila okrogla miza z deležniki v projektu, 12/09.

Projektne aktivnosti

Projektne aktivnosti so se po nosilcih znotraj interne projektne skupine, vsebinsko, časovno in kakovostno usklajevale, načrtovale in pravočasno realizirale.

Projekt »Nova doživetja na tradicionalnih območjih med Dravo, Muro in Zalo (Akronim »Doživetja Tradicije«)

KGZS – Zavod Maribor je skupaj s projektnimi partnerji uspešno kandidiral na 1. javnem razpisu v okviru Operativnega programa Slovenija-Madžarska 2007-2013 s projektom »Nova doživetja na tradicionalnih območjih med Dravo, Muro in Zalo (Akronim »Doživetja Tradicije«).

Vodenje in koordinacija

V predpripravljalnem obdobju projekta (od 1. 1.- 31. 08. 2009) so se realizirale aktivnosti dopolnitve projektne prijavnice del A in B, uskladila in podpisala se je pogodba o sofinanciranju projekta in sporazum o partnerstvu.

S projektnimi partnerji so bili realizirani projektni sestanki, I Kick-off --Meeting, 06/09 v Murski Soboti, 1. General Meeting, 10/09, Maribor. Realizirani so bili tudi številni usklajevalni sestanki interne projektne skupine na Zavodu Maribor in razširjene projektne skupine s slovenskim partnerjem - Zavodom Murska Sobota.

Poročanje, administracija in informiranost

Projekt se je predstavil na novinarski konferenci 10/09, objavljeni so bili številni članki v regionalnih časopisih in prispevki na TVS, TV AS, Murska Sobota. Izveden je bil promocijski dogodek »Babičina kuhinja«, 12/09 s predstavitvijo tradicionalne kulinarike, pijače in kulturnega izročila v Podravju.

Projektne aktivnosti

Načrtovane projektne aktivnosti so bile realizirane po nosilcih aktivnostih pravočasno in kakovostno.

TOTI LAS

Sodelovanje in izvajanje aktivnosti v OU TOTI LAS.

2.7 Enota laboratoriji

Delo je potekalo v skladu s predpisanimi normativi standard SIST EN ISO/IEC 17025.

Pri notranji presoji smo ugotovili manjše neskladnosti pri delu, katere smo odpravili. Z medlaboratorijskimi primerjavami WEPAL IPE za vzorce rastlin, WEPAL ISE za vzorce zemlje in BIPEA za vzorce vina smo zagotavljali točnost meritev.

Pri zunanjih izvajalcih smo opravili izobraževanje na področju merilne negotovosti preskusnih metod, validacija analiznih metod, ocenjevanje vina, tečaj tujega jezika. Izvedlo se je samoizobraževanje, določevanje metilnega alkohola s plinskim kromatografom in s tem je bila uvedena metoda za določevanje metilnega alkohola v žganih pijačah.

Na javnem razpisu smo pridobili izvajanje kemične analize in organoleptične ocene inšpekcijskih vzorcev vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina. Delo smo opravljali na območju OE Celje, Izpostava Šmarje pri Jelšah, OE Maribor, Murska Sobota, Izpostava Ljutomer. Opravili smo 58 % več inšpekcijskih vzorcev kot v letu 2008 in za 44% povečali informativne analize za druge naročnike.

Na osnovi Odločbe o imenovanju pooblaščenice organizacije za spremljanje dozorevanja grozdja zaradi določanja roka trgatve in ugotavljanja primernosti grozdja za vrhunsko vino (U.L. RS 99/2001), Odločbe o imenovanju pooblaščenice organizacije za ocenjevanje mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina (U.L. RS 19/2002), Zakona o vinu (U. L. RS 105/2006) in podzakonskih predpisov smo izvedli kontrolo kakovosti grozdja v času trgatve, letnika 2009 in pridobili 10% manj vzorcev vina namenjenega za prodajo. Razlog je v manjši potrošnji vina in manjši količini pridelanega vina zaradi slabih vremenskih razmer v času dozorevanja grozdja. Na zahteve izvoznikov smo izdali 239 izvoznih dokumentov za izvoz vina v države EU in države izven EU, kar je 12% manj kot v lanskem letu. Za izvajanje kontrole ekološke in integrirane pridelave smo opravljali analize vsebnosti skupnega dušika, mineralnih dušikov in težkih kovin za dve kontrolni organizaciji.

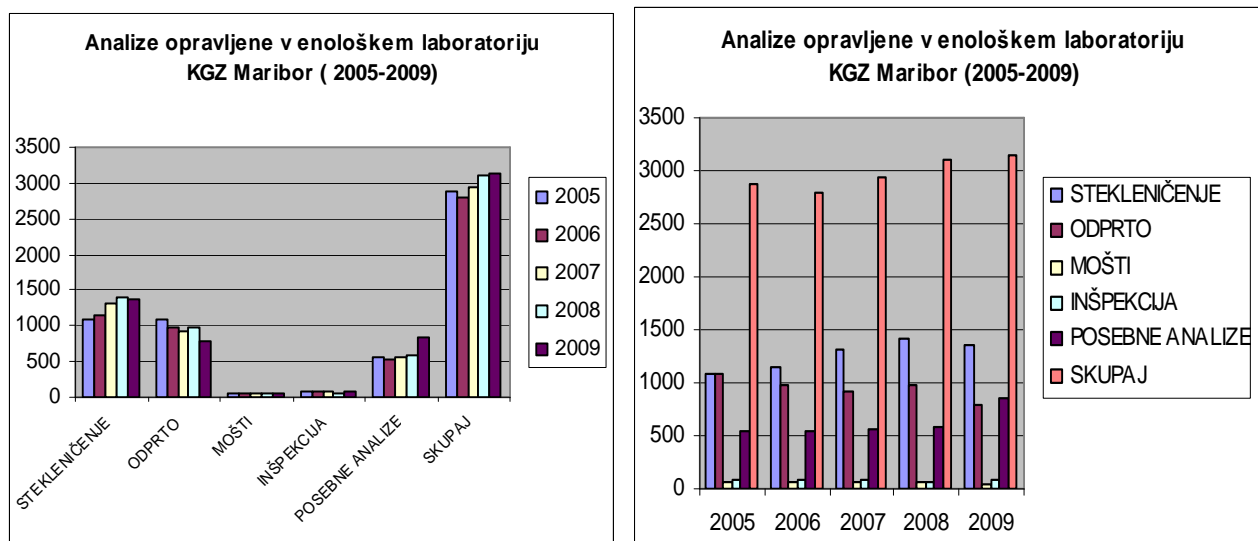
V letu 2009 smo dosegli planirano skupno število vzorcev v enološkem laboratoriju.

Opravili smo 1511 vzorčenj grozdja. Na osnovi rezultatov in ogledov dejanskega stanja grozdja smo izdali 6 priporočil za začetek trgatve, 14 individualnih dovoljenj za obogatitev in 4 splošna dovoljenja za obogatitev.

MKGP pokrije 80% stroškov kontrole kakovosti grozdja namenjenega za vrhunska vina in vina posebnih kakovosti. Do konca leta 2009 smo opravili 979 ogledov. Opravljali smo kontrolo kakovosti grozdja ob trgatvi na enem prevzemnem mestu in kontrolo prevzemnih mest v 6 kletah.

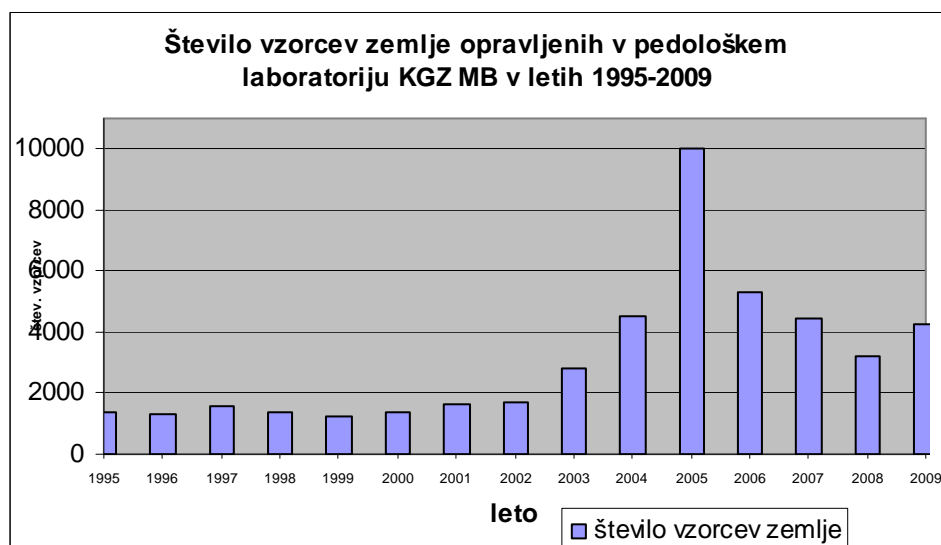
V letu 2009 smo imeli s strani SA ocenjevalni obisk. Uspešno smo akreditirali metodo za določevanje mineralnih dušikov v tleh, kadmij v rastlinah, skupno žveplo v vinu, prosto žveplo v vinu. Pri analizah vina imamo akreditirane vse parametre, kateri so potrebni za promet z vinom, razen organoleptične ocene.

Tabela: Število analiziranih vzorcev vina v enološkem laboratoriju v zadnjih petih letih.

V enološkem laboratoriju smo v letu 2009 investirali v vzdrževanje aparatur, nabavo aparature Gibertini Super Alcomat, novo programsko opremo na spektrofotometru, v varni odvoz ostankov kemikalij, katere uporabljamo pri kemičnih analizah.

Tabela: Število analiziranih vzorcev v pedološkem laboratoriju v letih od 1994-2009.

V pedološkem laboratoriju v letu 2009 smo prejeli načrtovano število vzorcev zemlje. V letu 2009 smo opravili za 33 % več analiz zemlje kot v letu 2008. Najbolj pogosto merjeni parametri v zemlji so: Ph, fosfor, kalij, humus, magnezij, mineralni dušik. Kot podizvajalci različnih strokovnih institucij, smo sodelovali z meritvami vsebnosti mineralnih dušikov v tleh, vsebnosti kalija v rastlinah, vsebnosti skupnega dušika v rastlinah, plodovih in tleh, mehanskih analiz tal, aluminija v tleh.

V pedološkem laboratoriju smo v letu 2009 investirali v vzdrževanje aparatur, nadgradnjo analizatorja za analizo mineralnih dušikov, v varni odvoz kemikalij, v varni odvoz ostankov kemikalij, katere uporabljamo pri kemičnih analizah.

2.8 Enota za agrarno ekonomiko in urejanje kmetijskega prostora

Obseg dela enote za agrarno ekonomiko in urejanje kmetijskega prostora

Enota za agrarno ekonomiko in urejanje prostora je bila na KGZ Maribor ustanovljena zaradi kontinuiranega dela na področju urejanja prostora v preteklosti (v prejšnjih pravno formalnih oblikah) ter zaradi vedno večjih potreb po storitvah kmetijske stroke, ki niso predmet javnega financiranja in dela kmetijske svetovalne službe. Obseg dela te enote tako zajema naslednje naloge:

- Cenitve kmetijskih zemljišč, izvedeniška mnenja
- Izdelava elaboratov o primernosti posegov v prostor
- Izdelava pedoloških poročil
- Izdaja mnenj o primernosti posegov na najboljša kmetijska zemljišča
- Izdelava elaboratov o ureditvah kmetijskih zemljišč (manjše agromelioracije)
- Sodelovanje pri prostorskem načrtovanju (občine in urbanisti- načrtovalci)
- Izdelava ureditvenih načrtov za kmetijska gospodarstva
- Izdelava poslovnih načrtov za naložbe v kmetijska gospodarstva in podjetja
- Davčno svetovanje
- Delo z društvi in svetovanje na področju kandidiranja na javne razpise
- Prijava in sodelovanje pri čezmejnih, transnacionalnih in drugih projektih

Kadrovska sestava enote v letu 2009

- Mag. Denis Topolnik, univ. dipl. ing. agr., vodja od 1.1. do 31.4.2009
- Veronika Valentar, univ. dipl. ing. gozd., vodja od 1.5. do 31.12. 2009
- Mag. Avgust Janežič, univ. dipl. ing. agr., agrarni ekonomist, zadolžen za izvedbo poslovnih načrtov
- Uroš Valcl, univ. dipl. ing. kmet., zadolžen za področje urejanja prostora in pedologijo, zaposlen od 1.1. 2009 do 31. 5. 2009
- Branka Bačič, dipl. ekon., zaposlena od 1.1. 2009 do 31.12.2009, zadolžena za vodenje računovodstva za Združenje SIP&EKO ter društva
- Terezija Venta, ing. kmet., zaposlena od 1.1. 2009 do 1.9.2009, zadolžena za delo Združenja SIP& EKO, premestitev v drugo enoto.

Enota je v letu 2009 doživela kar nekaj sprememb, ki zadevajo kadrovsko sestavo. V mesecu maju se je zamenjalo vodstvo enote. Mag. Denisa Topolnika je na mestu vodje zamenjala Veronika Valentar, enoto je zapustil tudi Uroš Valcl, kasneje pa je enoto zapustila še Terezija Venta.

Delo enote za agrarno ekonomiko in urejanje kmetijskega prostora v letu 2009

Gospodarska kriza je močno zaznamovala tudi delo te enote, saj se je povpraševanje po storitvah močno zmanjšalo. Na območju, ki ga pokriva KGZ Maribor, se je v preteklem letu zaključila gradnja avtocestnih odsekov, večjih novogradenj in drugih posegov v prostor pa trenutno zaradi počasnega sprejemanja prostorskih načrtov ni pričakovati. V jesenskem času smo pričakovali javne razpise za naložbe v kmetijska gospodarstva, vendar se je pričetek razpisa zakasnil v leto 2010. Zaradi tega tudi ni prišlo do realizacije načrtovanih prihodkov. Sestavni del dela te enote je tudi prijava projektov na razpise, ki pa žal pogosto ostanejo neodobreni. To je del tveganja, ki se dolgoročno povrne s pridobitvijo večjih projektov.

V letu 2009 smo na enoti izvedli naslednje naloge:

- Zmanjšanje neplačanih terjatev ter odpis zapadlih terjatev
- 37 poslovnih načrtov
- 5 programov ureditve kmetijskih zemljišč

- 63 mnenj o upravičenosti posegov na najboljše kmetijsko zemljišče
- Izdelava elaborata o viških rodovitne prsti za občino Sv. Jurij ob Ščavnici
- Izdelava grobega kurikula za potrebe biotehniške šole Maribor, Program naravovarstveni tehnik za področje gozdarstvo (program ni bil sprejet)
- Oblikovanje konzorcija in izdelava vloge FRUI-Q na razpis »centri odličnosti« (vloga ni bila odobrena)
- Priprava in izdelava vloge projekta SOBIO na razpis Cilj3, Čezmejno sodelovanje Avstrija-Slovenija. Projekt je v fazi pregledovanja administrativne ustreznosti. KGZ Maribor sodeluje z deležem 76.000 € v treh letih.
- Sodelovanje pri izvedbi projekta AWS (sodelovanje na sestanku na Dunaju, priprava poročila v Bohinju, sodelovanje pri spravilu pridelka in merjenju rezultatov, sodelovanje na delavnici za operiranje s programom IRRFIB)
- Posredovanje pri vključitvi KGZ Maribor za vključitev v konzorcij za biotehniko z namenom možnosti skupnega najema baz CAB in FSTA. Vloga je bila odobrena, sodelavci KGZ pa imajo možnost brezplačnega dostopa do povzetkov mednarodnih znanstvenih člankov s področja biotehničnih ved.
- Sodelovanje z Gozdarskim inštitutom Slovenije v projektu IEE Wood heat solutions in Agriforenergy, pri katerem smo organizirali 4 delavnice na temo uvedbe ogrevanja na lesno biomaso v javnih zgradbah v občinah Lovrenc na Pohorju in Oplotnica ter strokovno ekskurzijo na Finsko.
- Sodelovanje na sejmu AGRA v Gornji Radgoni na strokovnem seminarju v organizaciji Združenja za integrirano in ekološko pridelavo zelenjave Slovenije. Strokovni prispevek na temo ogrevanje rastlinjakov z obnovljivimi viri energije je pripravila Veronika Valentar
- Sodelovanje pri izdelavi posestnega načrta za ekološko kmetijo »Prešnik« v Celju. Projekt še ni v celoti realiziran.
- Sodelovanje na sestanku za pripravo transnacionalnih projektov SEE v Sarajevu in priprava prijave na projekt Drought. Prijavitelj je univerza v Bratislavi, projekt je v postopku prijave, KGZ Maribor je v tem projektu partner z deležem 400.000 € v treh letih.
- Izobraževanje za pridobitev pooblastila za bonitiranje zemljišč. Izpit sta opravila Veronika Valentar in Andrej Jamšek iz KSS.
- Sodelovanje pri pripravi licitacije vrednejšega lesa 2010 zajema sodelovanje na seminarju za prevzemalce lesa, organizacijo stikov s kupci, svetovanje in prevzem lesa na terenu (realizacija v letu 2010)
- Objava člankov v Kmetovalcu in Zeleni deželi (po 1 strokovni članek)
- Sodelovanje pri procesu certificiranja lesa po shemi PEFC z inštitutom KON-CERT(še ni realizirano, pričakujemo realizacijo konec leta 2010)
- Svetovanje pri delu društev, strokovno vodenje Združenja za integrirano pridelavo zelenjave ter Društva lastnikov gozdov Pohorje- Kozjak. Opravljanje knjigovodskih in tajniških del za društva.

2.9 KGZS, Območna enota Maribor

Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije (KGZS) je ustanovila Vlada Republike Slovenije s posebnim zakonom o njeni ustanovitvi. Poslanstvo KGZS, ki je nevladna stanovska organizacija, je zavzemanje za razvoj kmetijstva, gozdarstva in ribištva na območju celotne države Slovenije. Tako je zbornica partner vladi na področju priprave, izdelave in usklajevanja zakonskih podlag in aktov, ki obravnavajo kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo. Zastopa interese članstva na poslovnem in delovnem področju. Za svoje člane opravlja splošno strokovno svetovanje in splošno strokovno pomoč.

Delovanje, naloge, obveznosti in pristojnosti Območne enote KGZS (OE) in Odborov izpostav KGZS (OI) pa določa Zakon o KGZS in Statut KGZS. Tako je osnovna vsebina aktivnosti dela OE in OI usklajena s Programom dela KGZS in je kot vsak samostojen Program dela sprejet na svojih najvišjih organih, obvezni sestavni del skupnega Programa dela KGZS.

Obseg dela OE in OI je geografsko določen in v najštevilnejših primerih poteka ter pokriva teritorialne meje delovanja posameznih upravnih enot in občin. Ekološki pogoji, splošen gospodarski razvoj in demografske razlike narekujejo posamezno specifiko problemov in interesov članstva v OE in OI. Tako je za delo OE pomembna problematika v kmetijstvu na območju njenega geografskega delovanja. Delo vključuje spremljanje, oblikovanje in izvajanje občinskih programov razvoja kmetijstva ter sodelovanje z vsemi pravnimi in civilnimi iniciativami na področju kmetijstva.

Organiziranost in sestava KGZS OE Maribor

Ime območne enote: KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA MARIBOR

Sedež območne enote: Vinarska ulica 14
2000 MARIBOR

Svet OE Maribor: **Predsednik: Branko FALEŽ**
Podpredsednik za pravne osebe: Andrej Mesarec
Podpredsednik za fizične osebe: Rado Lobnik
Člani: Tomaž Kren, Tomaž Jurše, Janko Visočnik, Eva Tkalčič, Ema Cebe, Branko Kokol
Vodja: dr. Stane Klemenčič
Tajnik: Anica Kirič

Svet OI Maribor: **Predsednik: Alojz STERNAD**
Podpredsednik: Borut Krajnc
Člani: Boris Rožman, Ema Cebe, Milan Peter Kocutar, Miroslav Adam
Tajnik: mag. Eva Tkalčič 041/41 70 03

Svet OI Pesnica: **Predsednik: Branko KOKOL**
Podpredsednik: Ivan Dreier
Člani: Venčeslav Čep, Dušan Kostanjevec, Andrej Marko, Martin Bohl
Tajnik: Irena Merc 041/817 675

Svet OI Ruše: **Predsednik: Maks Wolfgruber 041 840 542**
Podpredsednik: Marijan Marin
Člani: Marijan Repolusk, Anton Pečovnik, Olga Braček
Tajnik: Ludvik Rihter 041/818 395

Mandatno obdobje članov Sveta OE Maribor se je pričelo s konstitutivno sejo dne 9. 7. 2008. Mandatno obdobje članov Odborov izpostav Maribor, Pesnica in Ruše se je pričelo s konstitutivnimi sejami dne 29. 7. 2008.

Kratek povzetek opisa območja in problematike kmetijstva

Območje delovanja Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Območne enote Maribor zajema območja občin: Mestne občine Maribor ter občin Pesnica, Kungota, Šentilj, Duplek, Hoče-Slivnica, Rače-Fram, Miklavža, Starš, Selnice, Ruš in Lovrenca na Pohorju.

Doseganje ciljev

Na začetku leta 2009 si je KGZS – OE Maribor zastavila program dela in ga skupaj z Odbori izpostav: Maribor, Pesnica in Ruše tudi izvaja. V prvih devetih mesecih so poleg redno zastavljenega dela in reševanja kmetijske problematike, potekale še številne aktivnosti – v društvih, zadrugah, občinah – v katerih so člani OE in OI aktivno sodelovali in promovirali delo KGZS in OE v okviru KGZS.

Seje Sveta OE in OI Maribor, Pesnica Ruše

OE Maribor je imela v času od januarja do decembra leta 2009:

- 3 redne seje Sveta KGZS – OE Maribor, skupaj z OI Pesnica, OI Ruše in OI Maribor.

4. redna seja KGZS – OE Maribor z odbori izpostav, z dne 9. 3. 2009.

- Sprejeto je bilo Letno poročilo OE Maribor za leto 2008
- Sprejeto je bilo Letno poročilo OI Maribor za leto 2008
- Sprejeto je bilo Letno poročilo OI Pesnica za leto 2008
- Sprejeto je bilo Letno poročilo OI Ruše za leto 2008
- Sprejeto je bilo Letno poročilo KGZS – Zavoda Maribor za leto 2008

Na 4. redni seji je bila obravnavana aktualna kmetijska problematika.

5. redna seja KGZS – OE Maribor z odbori izpostav, z dne 30. 6. 2009.

Na 5. redni so bili sprejeti naslednji sklepi:

- Svet KGZS – OE Maribor se je seznanil z načinom financiranja javnih služb na kmetijsko gozdarskih zavodih in se s predlaganim financiranjem ne strinja, Svet OE zahteva nadaljnje pogovore o tej problematiki
- Svet KGZS – OE Maribor podpira zahteve Združenja oračev Slovenije, da se sistem tekmovanja oračev prenese pod okrilje KGZS in poziva vodstvo KGZS, da nadaljuje že začete pogovore v tej smeri ter zagotovi finančna sredstva – posebna proračunska postavka in vključi Združenje oračev Slovenije v Svetovno zvezo oračev.
- Svet KGZS – OE Maribor podpira sklepe Upravnega odbora KGZS z dne 16. 6. 2009. Posebej poudarja pomen ohranitve predloga mlečnih prog, sofinanciranje predloga dodatnega plačila za mleko za kmetijsko gospodarstvo in ukrep podpore za ohranitev živinoreje, ki se izvaja z vzpostavitevijo vstopnega praga v višini 0,5 GVŽ na ha na vseh območjih.
- Svet KGZS – OE Maribor podpira spremembe kriterijev za OMD.
- Svet KGZS – OE Maribor zahteva ponoven pregled in razvrščanje posameznih GERKOV v OMD, preverijo se vsa območja, ki so bila opredeljena v OMD pred spremembo v letu 2003.
- Svet KGZS – OE Maribor podpira pilotski projekt aktivne obrambe proti toči, ki jo izvaja Letalski center na območju Dravskega polja, s stalnim spremljanjem vpliva na okolje.
- Svet KGZS – OE Maribor daje pobudo KGZS, da začne z aktivnostmi glede ustanavljanja vzajemne zavarovalnice v kmetijstvu.

Na 5. redni seji so bila podana tudi naslednja mnenja in pobude:

- Pri javnem razpisu za ukrep »Zgodnje upokojevanje kmetov« 2007/2008 se je pojavil problem, da prenosnik zaščitene kmetije ne sme obdržati 0,5 ha primerljivih kmetijskih površin (po Zakonu o kmetijskih zemljiščih). To dejstvo omejuje interes za prenos kmetij.
- Na težave pri podajanju zahtevkov za posebne premije za bibe in vole pri rejcih, ki so živali izvozili in niso oddali odpredne izjave. To oddajo izjav jim je zagotovil kupec in ker ta tega ni storil, so se kmetom zavrnile premije.

- Na posledice kontrole navskrižne skladnosti iz standarda za registracijo in identifikacijo govedi v zvezi z odjavljanjem premika govedi. Ni sprejemljivo, da se sankcije zaradi zamujenega roka odjave govedi iz kmetije obračuna na vse podane zahteve v letu.
- Na nesorazmerno izplačilo zahtevkov za ukrep VVO in ukrep ZEL (VVO = 83,64 €, ZEL = 172,20 €). Pogoji za ukrep VVO so veliko zahtevnejši in kmetje na teh območjih bi morali biti upravičeni do nadomestil za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti. Posledice takega ravnanja slabšajo ekonomske razmere na kmetijah.

6. redna seja KGZS – OE Maribor, skupaj z OI Maribor, Pesnica in Ruše, dne 2. 12. 2009

Na 6. redni seji so člani obravnavali in sprejeli Program dela in finančni načrt OE KGZS Maribor in program dela Odborov izpostav: Maribor, Pesnica, Ruše. Na seji so člani obravnavali še aktualno kmetijsko problematiko.

Druge aktivnosti KGZS – OE Maribor in OI Maribor, Pesnica, Ruše

- Srečanje predsednikov območnih enot v Lukovici
- Srečanje z županom občine Rače – Fram
- Udeležba na rednem letnem občnem zboru Strojnega krožka Orač
- Sestanek s predsedniki Odborov izpostav
- Srečanje kmetov s člani Lovske družine Rače
- Udeležba na predstavitvi razpisa in razpisnih pogojev ter obrazcev za sredstva, ki jih MKGP namenja osi LEADER
- Sestanek s predsednikom KGZS g. Cirilom Smrkoljem in predstavniki Letalskega centra Maribor
- Udeležba na 6. seji UO KGZS
- 4. redna seja KGZS OE Maribor in OE Maribor, OI Pesnica, Maribor, Ruše
- Udeležba na okrogli mizi z ministrom za kmetijstvo v Hajdošah
- Udeležba na novinarski konferenci ob Dnevu odprtih vrat KGZS – Zavoda Maribor
- Sestanek v Ljubljani na temo sprememb kriterijev OMD
- Udeležba na razširjeni seji UO v Ljubljani na temo predloga sheme neposrednih plačil od leta 2010 dalje
- Udeležba na predstavitvi sistema obrambe pred točo v sosednjih državah in Pilotskega projekta obrambe pred točo v LC Maribor
- Ogled prizadetih območij po toči na področju občine Zgornja Kungota
- 5. redna seja sveta KGZS – OE Maribor
- Seja UO Strojnega krožka Orač
- Udeležba na seji predsednikov in vodij OE v Ljubljani. Na seji se je obravnavala tekoča problematika (o financiranju KSS, o organizaciji in poslovanju Zborničnega urada, o pogajanjih in za odškodnine na VVO, o problematiki nizkih cen pšenice in mleka ter o problematiki zavarovanja kmetijskih pridelkov)
- Udeležba na sestanku v Ljubljani, na katerem so se obravnavali naslednje teme: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih, Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (ZSKZ) in Predlog zakona o jamstveni shemi Republike Slovenije za fizične osebe, ki opravljajo gospodarsko ali kmetijsko dejavnost
- Sodelovanje pri izvedbi regijskega tekmovanja oračev Podravja na področju občine Pesnica
- Udeležba na obravnavi smernic za drugi razpis LAS Lastovica in seznanitev z izvedbo projektov prvega razpisa
- Predstavitev Območne enote Maribor na sejmu v Gornji Radgoni
- Udeležba na sestanku z županom Občine Hoče – Slivnica, razgovor glede načinov financiranja kmetijstva v občini
- Sestanke s kmeti, ki so izpadli pri ukrepih »de minimis« na področju pšenice in mleka ter oblikovanje vsebine pritožbe
- Udeležba na konstitutivni seji Sveta KGZS – Zavoda Maribor
- Priprava dnevnega reda in gradiva za 6. redno sejo ter usklajevanje programa dela OE in OI
- Udeležba na sestanku predsednikov območnih enot – obravnava programa dela KGZS za leto 2010, izplačila »de minimi« in problematika GERK-ov

- Udeležba na posvetu KSS v Habakuku
- 6. redna seja – obravnava Programa dela in finančnega načrta OE Maribor
- Srečanje ob zaključku leta za člane OE, OI in člane strokovnih odborov pri KGZS iz območja OE Maribor
- Seja Sveta KGZS – Zavoda Maribor – obravnava in sprejem Programa dela in finančnega načrta Kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor za leto 2010
- Udeležba na sestankih z županoma Mestne občine Maribor in Občine Hoče – Slivnica – obravnava načina sodelovanja med občinama in KGZS – OE Maribor ter KGZS – Zavodom Maribor
- Delovni obisk na občinah: Duplek, Lenart, Pesnica, Kungota, Šentilj, Selnica, Miklavž, Hoče in Starše
- Strokovni razgovor na UM, Fakulteti za kmetijstvo
- Terenski ogled po neurju s točo na območju SV Slovenije
- Udeležba na otvoritvi Kmetijskega sejma v Gornji Radgoni, Državnega in Svetovnega oranja v Moravcih
- Sodelovanje na okrogli mizi v Šikolah, pri obravnavi uredbe o VVO
- Udeležba na prireditvi v Ponikvi.

Poročilo o izvedbi nalog

Naloge, ki so bile opredeljene v programu dela so se izvajale preko celega leta. Na posamezno kmetijsko problematiko se je OE kot tudi vsi trije OI in strokovne službe KGZS – Zavoda Maribor takoj odzvala, organizirala sejo in pristojnim službam pravočasno podala pripombe in jih opozarjala na probleme, ki se pojavljajo na posameznih področjih.

Ocena uspeha dela OE

Pri analizi ocene uspešnosti dela OE in OI izhajamo iz realne ocene stanja v kmetijski dejavnosti območja njenega delovanja in realne ocene možnosti sprejema pobud in zahtev članov KGZS OE Maribor.

Ocenjujemo, da so številne pobude in zahteve bile uspešno sprejete in vsebinsko realizirane v obsegu realnih možnosti. Postopek smo vedno pričeli na osnovi pobude članstva, njegovega aktivnega sodelovanja na nivoju dela OI, nato skupno stališče na nivoju dela OE, ki je pripravila predlog za posamezni Strokovni odbor oz. ustrezno strokovno telo na Zborničnem uradu, ki je končno obliko pobude posredoval na ustrezno Vladno službo ali parlament v nadaljnjo proceduro.

Globalna ocena potrjuje, da so uspehi predlogov, interesov članov in aktivnega delovanja uspešnejši na regionalnem in lokalnem nivoju v primerjavi z državnim nivojem. V tem primeru so tudi vsebine predlogov in zahtev lažje kot predlogi za državni nivo.

Z ogorčenjem ugotavljamo izredno neuspešnost pri predlaganih idejah in predlogih za uspešnejši odnos in delo z Agencijo republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja. Smo mnenja, da mora biti kmetovalcem omogočen način komuniciranja s to javno institucijo in možnost pridobitve odgovorov in pojasnil na njihova vprašanja. Predvsem se ta nedostopna komunikacija pogreša v primeru reševanja nepopolnih vlog za subvencije in investicijskih vlog.

Na obmejnem območju še naprej beležimo velike strukturne spremembe na področju lastništva kmetijskih zemljišč, kot demografske spremembe-odseljevanje prebivalstva v urbane centre. Tako posledično prehaja vse več vinogradniških in drugih kmetijskih zemljišč v last sosedov Avstrijcev. Odseljevanje ima pa za posledico vedno večjo stopnjo neobdelanosti in s tem še dodatno zmanjšanje ekonomske sposobnosti območja in regije.

Na področju organiziranosti v kmetijskem sektorju se vse bolj oddaljuje »prvobitna vloga« zadružnega sistema. Posledičnost tega je vedno manjša ekonomska moč kmeta in vse večja cenovna nesorazmerja med proizvodno ceno na kmetovem dvorišču in prodajno ceno v trgovini. Tako se pod

vprašanje postavlja ali so obstoječe zadruge in Zadržna zveza Slovenije zastopniki kmetovega interesa.

Kmetje so vse bolj skeptični do ocene pravilnosti slovenske kmetijske politike in do njenih učinkov. Razvoj stanja na terenu potrjuje le moč koncentracije kapitala, kateri stimulira prodornost poslovnih funkcij delniških družb v kmetijstvu. Istočasno pa zmanjšuje in omejuje razvoj srednje velikih in malih kmetij. Prav na tej skupini pa leži multifunkcijska vloga kmetijstva. To je razvoj in urejanje podeželskega prostora. Zadnji ukrepi kmetijske politike ne dajejo tej skupini podpore. Posledičnost tega je vse večja ekonomska šibkost, zmanjšanje samooskrbe ob opuščanju obdelave in povečevanje zaraščenosti. Tako se v naslednjih letih pričakujejo izredno velike strukturne spremembe in odstopanja od urejenosti kulturne krajine.

3 ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, ZA DELOVANJE DEJAVNOSTI

V letu 2001 je stopil v veljavo Zakon o ustanovitvi in delovanju Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Ta na novo opredeli lastništvo kapitala, organiziranost in zahteva novo registracijo statusa in dejavnosti prej Kmetijskih zavodov v Sloveniji. Posledično se je status zavodov spremenil tako, da ta preide iz gospodarstva v negospodarstvo. Zavodi so dobili novega ustanovitelja, postanejo javni zavodi in posredni proračunski porabniki.

Javni zavodi so eni izmed posrednih uporabnikov proračuna, vendar vse zakonske določbe, ki veljajo za posredne uporabnike, veljajo tudi za javne zavode. Zanje velja Zakon o javnih zavodih, poleg tega pa so za posamezne vrste zavodov posebni zakoni, ki določajo njihove pravice in obveznosti. V našem primeru sta to Zakon o kmetijstvu in Zakon o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije. Krovni zakon, ki s finančnega in poslovnega vidika načelno ureja delovanje javnih zavodov je Zakon o javnih financah in Zakon o računovodstvu.

KGZ Maribor je vpisan v sodni register 1/00070/00 pri Okrožnem sodišču Maribor in je pravni naslednik vseh pravno organizacijskih oblik KGZS-Zavod Maribor od njegove ustanovitve v obliki Kmetijsko – preiskovalnega fiziološkega zavoda, ki ga je ustanovil Štajerski deželni zbor 1. aprila 1892. Leta 2001 je bila izvedena reorganizacija kmetijskih zavodov v Sloveniji in s tem datumom je KGZS-Zavod Maribor dobil novega ustanovitelja in se preimenoval v Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Maribor. V času reorganizacije sta se h KGZS - Zavodu Maribor priključila še Sadjarski center Maribor v Gačniku (SC Gačnik) in Seleksijsko trsničarsko središče Ivanjkovci (STS Ivanjkovci).

Odgovorna oseba KGZS-Zavod Maribor za leto 2009 je direktor dr. Stane Klemenčič.

Zavod je bil registriran pod matično št. 5129877 in šifro glavne dejavnosti Urejanje gospodarskih področij za učinkovitejše poslovanje 84.130.

Ob preoblikovanju je bil pripravljen nov organogram na podlagi tega nov katalog delovnih mest s količniki za določanje osnovnih plač KGZS-Zavod Maribor.

Zakonske podlage, ki pojasnjujejo delovno področje posrednega uporabnika na katere so pri izvajanju programa vezane službe KGZS-Zavod Maribor:

- Zakon o kmetijstvu
- Zakon o kmetijskih zemljiščih
- Zakon o uporabi fitofarmaceutvskih sredstev
- Zakon v varstvu rastlin
- Zakon o upravnem postopku
- Zakon o vinu
- Zakon o semenu in sadikah
- Zakon o varstvu okolja
- Zakon o javnih naročilih

- Pravilnik o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oz. živil
- Pravilnik o kontroli kakovosti grozdja v času trgatve
- Pravilnik o tehničnih in organizacijskih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati organizacije za kontrolo ekoloških kmetijskih pridelkov oz. živil
- Pravilnik o tehničnih in organizacijskih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati organizacije za kontrolo integriranih kmetijskih pridelkov oz. živil.

4 DOLGOROČNI CILJI PROGRAMA DELA ZAVODA

Dolgoročni cilj razvoja KGZS-Zavod Maribor je, da ta postane osrednje izobraževalno in storitveno središče severovzhodne Slovenije na področju kmetijstva in podeželja.

Program dela zavoda, dolgoročno in kratkoročno je naravnano tako, da so vse aktivnosti usmerjene k doseganju zastavljenih ciljev po posameznih nalogah. Te pa so usklajene z vizijo in poslanstvom razvoja ter posameznimi strateškimi koraki za doseg zastavljenih ciljev.

Zavod ima zato izdelane cilje, strategijo in program aktivnosti, ki temeljijo na zaključkih analize notranjega in zunanjega okolja. Območje delovanja Zavoda je severovzhodna Slovenija, določene naloge pa opravljamo za celotno Slovenijo. Sodelovanje z drugimi slovenskimi, pa tudi evropskimi strokovnimi in izobraževalnimi institucijami je vzorno in tvorno. Naši dolgoročni cilji so naravnani tako, da skupaj s sorodnimi institucijami pomagajo slovenskemu kmetu doseči čim večji ekonomski učinek njegove dejavnosti ter tako postati čim konkurenčnejši v skupnem prostoru. V skladu z nacionalnimi cilji želimo doseči raven delovanja, ki bo zadovoljila tako domačega kmeta, kot zahteve EU na področju kmetijstva.

Dolgoročni cilji temeljijo na strategiji razvoja in poslanstvu dejavnosti KGZS-Zavod Maribor ter večletnemu delu, ki zajema naslednje aktivnosti:

- Pridelava varne hrane
- Varovanje okolja in ohranjanje kulturne krajine
- Izboljšanje kakovosti življenja na podeželju
- Vključevanje v razvojno – raziskovalne projekte na nacionalni in mednarodni ravni
- Izvajanje ukrepov skupne kmetijske politike
- Pridobitev in širitev akreditacijskih listin za laboratorijsko analitiko in druge postopke
- Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti v sektorju kmetijstvo
- Oskrba drevesničarjev in trsničarjev s kakovostnim izhodiščnim materialom
- Preverjanje, ustvarjanje in uvajanje novih, okolju in potrošnikom prijaznih tehnologij kmetijske pridelave
- Uvajanje novih tehnoloških dognanj in ukrepov na področju podnebne prilagoditve
- Dopolnilno izobraževanje podeželja na področju interdisciplinarnih ved
- Usposobljenost podeželja za integracijo v evropske programe izobraževanja.
- Usposabljanje lastnega kadra za širitev vrst storitvene dejavnosti na vseh nivojih
- Aktivno delo voljenih organov v sistemu KGZS.

Letni cilji zavoda bazirajo na izdelanem planu posameznega oddelka in enot ter so predvsem naslednji:

- Izvajanje javnega programa nalog kmetijske svetovalne službe
- Izvajanje nalog z javnimi pooblastili
- Izvajanje nalog spremljanja dozorevanja grozdja
- Izvajanje laboratorijske analitike na področju krmil, zemlje, grozdja in vina
- Usposobitev izvajalcev za mikrobiološke teste
- Izvajanje kontrole kakovosti in zrelosti jabolk in hrušk
- Širitev analiz za spremljanje omejitev posameznih agrotehničnih ukrepov na VVO z nitrati in pesticidi
- Uvedba analiz na mikroelemente v tleh in rastlinah
- Poglobitev sodelovanja s pridelovalci žit na področju proizvodnega procesa dodelave žit

- Usposabljanje kmetovalcev po zahtevah Pravilnika o strokovnem usposabljanju in preverjanju znanja iz fitomedicine
- Povečano vključevanje v projekte razvoja podeželja, evropske projekte čezmejnega sodelovanja (Slovenija-Avstrija; Slovenija-Hrvaška; Slovenija-Madžarska), transnacionalnega teritorialnega sodelovanja v programih Alpskega območja, Srednje Evrope in JV Evrope
- Projektno delo na področju držav bivše Jugoslavije
- Izvajanje tehnične pomoči Vlade RS drugim regijam
- Pomoč kmetijam pri izdelavi ocene tveganja
- Povečati vpliv in tehnični podporo pri izdelavi prostorskih planov občin
- Izvajanje opazovalnih, prognostičnih preizkuševalnih nalog
- Poglobljeno izvajanje prognostične službe
- Nadaljevanje nalog na pridelavi certificiranih brezvirusnih trsnih cepljenk, pridobitev novih kolekcijskih nasadov in baznih trsov
- Vzdrževanje obstoječega introdukcijskega nasada v Gačniku
- Pridelava cepilnega baznega materiala
- Nadaljevati s pripravljalnimi deli za matični nasad koščičarjev in njegovo zasaditev
- V okviru finančnih možnosti vzdrževati in opremiti laboratorije z nujno potrebno analitsko opremo
- Redno izobraževanje in usposabljanje lastnega kadra za vzdrževanje in širitev nabora storitev
- Organizirati delo služb v smeri optimalnosti sodelovanja ter strokovnega dela vseh delavcev Zavoda.

5 OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV

V naslednjem prikazu zbirno po posameznih izvori, tako na področju prihodka kot stroška, prikazujemo planirane in realizirane prihodke in stroške. Za realnejšo oceno uspešnosti, ki je vezana na rezultat predhodnega leta, z medsebojno primerjavo numeričnih podatkov, dobimo celovitost ocene. Primerjalno se pokaže trend rasti ali padanja posameznega obravnavanja. Z medsebojno primerjavo, plana in realizacije, smo kumulativne vrednosti kvantificirali z indeksnimi točkami in prikazali njihovo vrednost.

Analiza pove, da so prihodki večji od odhodkov, kar potrjuje uspešno poslovanje javne neprofitne institucije.

Primerjava

• realizacija prihodkov (2008)	2.247.864 €
• plan prihodkov za 2009	2.254.163 €
• realizacija prihodkov (2009)	2.112.836 €
• indeks razmerja med realizacijo prihodkov glede na plan 09/09	94
• realizacija odhodkov (2008)	2.242.653 €
• plan odhodkov za 2009	2.254.159 €
• realizacija odhodkov (2009)	2.109.251 €
• indeks razmerja med realizacijo odhodkov glede na plan 09/09	94
• realizacija presežka prihodkov na odhodki 08	5.211 €
• plan presežka prihodkov nad odhodki v 09	4 €
• realizacija presežka prihodkov nad odhodki 09	3.585 €

Analiza prihodkov

Če primerjamo numerične vrednosti planiranih prihodkov z realizacijo za poslovno leto 2009, ugotovimo, da realizacija načrtovanih prihodkov ni bila dosežena. Dosežen indeks 94 pove, da je do planirane vrednosti zmanjkalo 6 % prihodkov. Nastalo razliko zmanjšanja prihodkov za 140.327 € ne pripisujemo optimističnemu planiranju za leto 2009, temveč je to posledica

dvakratnega zmanjševanja prihodkov javnega programa za cca 68.000 €, kot posledica rebalansa državnega proračuna, na katerega nimamo direktnega vpliva. Preostanek pa je zmanjšana uspešnost na tržnem delu naših storitev, predvsem na področju izvajanja nalog prostorskega planiranja, ki so se v času »recesije« popolnoma ustavile. V podobni povezavi je tudi kumulativna analiza prihodkov za leto 2008 in 2009. Ta izkazuje, da so prihodki v 2009 manjši od 2008.

Analiza odhodkov

Primerjalna analiza plana odhodkov 09 in realizacija odhodkov 09 pokaže, da planirani odhodki niso bili doseženi. Primerjalni indeks znaša 94. Numerična situacija je zelo podobna področju prihodkov in pomeni, da tudi planirani odhodki niso bili doseženi za 6 %, kar predstavlja 144.908 €.

Primerjava skupnih odhodkov za leto 2008 in 2009 izkazuje, da so ti manjši v letu 2009 za 133.402 €. Takšno zvezo in trend zmanjševanja na predhodno leto v normalnem progresivnem poslovnem procesu le redko poznamo. Nastalo situacijo ocenjujemo, kot rezultat nujnih varčevalnih ukrepov, ki smo jih uvedli takoj po prvem rebalansu prihodkov za javni program.

Primerjava odhodki/prihodki

Analiza presežka prihodkov nad odhodki za leto 2009 znaša 3.585 €. Rezultat je primeren in je nad pričakovanji. Že prvi program dela s finančnim načrtom je nakazoval zaostrene poslovne pogoje v letu 2009. Po dveh zmanjšanih programa le na finančnem delu pa ni bilo osnov za visoka pričakovanja poslovnega rezultata. Primerjava realizacije prihodka leta 2008 s predhodnim letom vsebinsko ni realna, saj se posamezne naloge in storitve iz leta v letu, še predvsem na tržnem področju, zelo spreminjajo. Ta direktna primerjava ni nikoli realna. Je pa zagotovo kazalec poslovne aktivnosti in smeri trendov znotraj posameznega sektorja.

V podobni korelacijski povezavi je tudi vrsta nastalih stroškov. Kljub enakomernemu sorazmerju velikosti porasta prihodkov in stroškov se povečajo posamezni stroški v nasprotju planiranja, ki so v direktni zvezi s porastom cen in inflacijske stopnje v državi.

Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev potrjuje, da je bila rast dohodka in odhodka v letu 2009 v tesnem negativno linearnem sorazmerju. To pomeni, da smo takoj na osnovi ocene zmanjšanja prihodkov z vsemi aktivnostmi omejili in obvladovali stroške v pariteti z redom velikosti prihodkov. To potrjuje tudi pozitiven rezultat poslovanja. Če je takšen način poslovnega obnašanja pravilen in razvojno naravn, kadar se rešuje poslovni rezultat za vsako ceno, pa je drugo vprašanje v katerega analizo se morajo še vključiti ustanovitelj in financer javnih nalog.

Ocenjujemo, da kljub vsem aktivnostim obvladovanja stroškov, nobena program ali naloga nista bila vitalno prizadeta ali ogrožena.

6 NASTANEK NEPRIČAKOVANIH ALI NEDOPUSTNIH POSLEDIC PRI IZVAJANJU PROGRAMA

Ko obravnavamo realizacijo programskih nalog iz Programa dela za 2009, ugotavljamo, da so te v celoti realizirane. Globalna ocena realizacije zastavljenih nalog iz plana potrjuje, da smo na področju javnih nalog realizirali vse zastavljene cilje. Do manjših odstopanj prihaja na tržnem delu storitev in to le v delu finančne realizacije. Kar pomeni, da so planske naloge v osnovi bile izvedene vendar njihov finančni učinek ni dosegel pričakovanih velikosti. Tako lahko ocenimo, da v letu 2009 zvezi z izvajanjem programa in finančnega načrta dela ni bilo večjih nepričakovanih dogodkov, ki bi povzročili nedopustne posledice in s tem ogrožali načrtovane poslovne aktivnosti v 2009.

Kot nepričakovani negativni dogodek, ki je posredno vplival predvsem na področje tržnih prihodkov je nastanek številnih neurij s točo in s tem nastala materialna škoda v poskusnih sadovnjakih,

vinogradih, drevesnici in matičnjaku. Čeprav so proizvodni objekti zavarovani je zavarovalna odškodnina, po takšnih dogodkih, vedno manjši.

Neurje s točo je zmanjšalo ekonomsko situacijo pri naših neposrednih uporabnikih, kar se odraža v zmanjšanju števila storitev na področju laboratorijske analitike (vzorci vina, sadja, zemlje,..) in v številu investicijskih projektov na kmetijah.

Kot nepričakovani negativni dogodek v poslovnem letu obravnavamo tudi požar na Kmetijsko gozdarske zavodu Maribor. Pred objektom je prišlo do požara (samovžig osebnega avtomobila-poročilo forenzične službe PPM), ki je nastal na osebnem vozilu, požar se je razširil še na sosednji avtomobil nato pa skozi okno pritličja v notranjost objekta. Nastala škoda je uničenje dveh novih službenih vozil in poškodovanost (tri okna in opleski v hodniku pritličja) ter del pročelja zahodne fasade. Objekt in vozila so bila zavarovana. Izplačila dejanske škode od zavarovalnice pa je bilo zmanjšana za stopnjo amortizacije in stopnjo odbitne franšize.

Na tržnem delu dejavnosti kot nepričakovani dogodek ocenjujemo negativen poslovni rezultat za leto 2009, ki ga je dosegla Enota za agrarno ekonomiko in urejanje kmetijskega prostora. Ta se že tretje leto prebija z uvajanjem novih storitev poslovnim subjektom, a z manjšim uspehom. Vzrok za nedosežen planirani rezultat gre iskati poleg kadrovskih sprememb še na dveh področjih, kot so:

- drastično zmanjšanje storitev na področju urejanja prostora (cenitve, presoje vplivov, agromelioracije, zložba zemljišč,..)
- izpad prihodka, ki je bil planiran kot prihodek na področju izdelave investicijskih projektov, zaradi preložitve roka razpisa v leto 2010

Nedopustna je splošna ugotovitev pri izvajanju javnega programa (Kmetijska svetovalna služba, kot Sadjarski center Maribor in Selekcijsko trsničarsko središče Ivanjkovci), da v finančnem načrtu financer- MKGP ne predvideva potrebnih investicijskih sredstev, ki so osnova za razvoj in širitev dejavnosti javnega programa.

Nepričakovana posledica z manjšim vplivom je prav gotovo netekoče financiranje javnega programa. To v povprečju kasni več mesecev. Tako zaradi likvidnostnih težav (pridobivanje kratkoročnih poslovnih sredstev na trgu) ni mogoče tekoče in enakomerno razporejati porabe le-teh. Vsled tega prihaja do večje porabe sredstev v drugi polovici poslovnega leta in predvsem v zadnji dekadi leta, kar pa ni najugodnejši način v poslovnem procesu. Pri tem pa še dodatno nastajajo stroški iz obresti za najeta likvidnostna sredstva, ki jih kot strošek financer ne priznava v finančnem načrtu in njegovi realizaciji izvajanja javnega programa.

Ob koncu navajamo še vedno nerešen pravni status do upravljanja z objektom Šola Vinarska 14. Ta nima direktnega vpliva na poslovno uspešnost v letu 2009. Nedorečen status in nelagodje ob številnih različnih navzkrižno interesnih informacijah pa vnaša med delavce Zavoda veliko negotovosti in neproduktivno porabljene energije. Za aktivno delo KGZS-Zavod Maribor in njegove naloge javnega interesa je nujna rešitev tudi tega problema.

7 OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV V PRIMERJAVI Z DOSEŽENIMI CILJI IZ POROČILA PRETEKLEGA LETA

Sintetično analiza ocene uspeha za poslovno leto 2009 v primerjavi z zastavljenimi letnimi cilji potrjuje, da so izvedene vse ciljno zastavljene aktivnosti. Do večjih odstopanj prihaja pri porabi časa za posamezno nalogo. Odstopanja so v preseganju in nedoseganju načrtovane porabe časa. Ta je v veliki meri odvisna od prioritete izvajanja posamezne naloge, ki pa ni v dosegu vplivanja samega izvajalca, kmetijske svetovalne službe. K odstopanju velikosti aktivnostih po posamezni nalogi prispeva tudi obseg razpoložljivega kadra.

Plan dela Kmetijske svetovalne službe zajema aktivnosti na štirih nalogah, ki so vsebinsko enaka programu iz leta 2008. Na področju izvajanja 1. naloge »Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig

konkurenčne sposobnosti kmetij« je primerjalno s predhodnim letom bilo opravljenih za + 6 % več aktivnosti (plan 42,1%, realizacija 48,2%). Povečane aktivnosti izhajajo iz stalno prisotnih problemov kot vzrok specifičnih rastnih pogojev leta 2009, ter pojav številnih neurij s točo, katerih posledičnosti so dodatno zahtevale poglobljeno strokovno svetovanje. Temu so še prispevala aktivnosti, ki izhajajo iz zahtev navzkrižne skladnosti in predpisov na kmetijah po evropskih standardih. Kot presegle aktivnosti po planu odstopajo še; načrt kolobarja, št. gnojilnih načrtov in izdaja strokovnega materiala v različnih publikacijskih oblikah.

Obseg aktivnosti na 2. nalogi »Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka« delno odstopa v zmanjšanju aktivnosti glede na plan. Do odstopanja prihaja zaradi vključevanja posameznih delavcev na druge naloge, prva in tretja, ki so bile po oceni narave dela v letu 2009 prioritete. Delno odstopanje pa pripisujemo vzroku nenačrtovanega izpada nekaterih pričakovanih razpisov za investicije na kmetijah.

Na področju izvajanja 3. naloge »Izvajanje ukrepov kmetijske politike« so bili cilji doseženi. Na vsebinskem področju okoljskega programa SKOP-KOP je bil izveden celoten program izobraževanja kmetov s predavanji in osebnim svetovanjem. Povečanje zastavljenih aktivnosti beležimo na področju obiskov kmetij, predvsem na vsebinah navzkrižne skladnosti.

Tudi na četrti nalogi so bili cilji doseženi pri zmanjšanju porabljenega časa glede na plan. Potrebno je izpostaviti, da so se člani društev in civilnih iniciativ izobraževali preko aktivnosti iz prve in druge naloge. Društvom je bila ponujena tehnična pomoč predvsem na področju priprave strokovnih programov dela, vlog za sofinanciranje društev ter organizacija izvedba in strokovnih ekskurzij.

Prikaz porabe časa po posameznih projektih nalogah v letu 2009

	ure	ure NS	% ure	% ure NS
1. Izvajanje tehnoloških ukrepov za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij	22.227,6	2.238,9	48,2	10,1
2. Spodbujanje pridobivanja dopolnilnega in dodatnega dohodka	1.840,4	495,9	4,0	26,9
3. Izvajanje ukrepov kmetijske politike	16.610,9	3.143,7	36,0	18,9
4. Združevanje in povezovanje na podeželju	1.260,9	7,0	2,7	0,6
5. Drugi projekti in aktivnosti	4.206,2	0,0	9,1	0,0
	46.146	5.886	100	13

Preglednica 2: Prikaz izvedenega obsega dela

število ur programa	število ur poročanja	indeks
46.736	46.146	99

Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v SC Gačnik je na področju oskrbe drevesničarjev s kakovostnim izhodiščnim materialom bila presežena za 38 % od plana, sodelovanje v procesu preizkušanja novih sort in podlag kot tekoče upravljanje centrov in upravljanje z objekti, v celoti dosežena. V sodelovanju z drevesnico Malus so se pridelale načrtovane sadike za potrebe sajenja poskusnega travniškega sadovnjaka. Omenjen sadilni material je skladiščen v zasipu Gačnik in bo uporabljen za načrtovano posaditev travniškega nasada v proizvodnem letu 2010.

Vse strokovne naloge, ki so se izvajale v STS Ivanjkovci v letu 2009 so potekale skladno s sprejetim programom 2009 in petletnim Programom 2006-2010 in so bile realizirane v celoti. V polpolnosti smo realizirali tudi vse planirane investicije za leto 2009.

V januarju 2009 je Kmetijski inštitut Slovenije izdal Potrdila o uradni potrditvi za 29 naših klonov tako, da je zaključen prvi ciklus klonske selekcije na katerem smo v STS Ivanjkovci delali od leta 1991. Tako

so slovenski vinogradniki in trsničarji dobili kakovosten in neoporečen trsni material za sajenje vinogradov.

Primerjava obsega aktivnosti obravnavanega leta s predhodnim v Enoti varstvo rastlin ugotovimo, da je prišlo do povečanja aktivnosti pri izvajanju nalog nadzora koruznega hrošča, strokovnih nalog nadzora kostanjeve šiškarice in tehnoloških ukrepov za zmanjševanje trsnih rumenic. Posledičnost povečanega obsega je v večjem številu izvedbe demonstracijskih poskusih in biološkem preizkušanju kemičnih sredstev.

Na področju analize vina v zadnjih petih letih beležimo značilno zmanjšanje tovrstnih storitev, se obseg storitev v letu 2009 umiril, oziroma je v majhnem porastu primerjalno s prehodnim leto. Tako smo v letu 2009 dosegli planirano skupno število vzorcev v enološkem laboratoriju.

Opravili smo 1511 vzorčenj grozdja. Na osnovi rezultatov in ogledov dejanskega stanja grozdja smo izdali 6 priporočil za začetek trgatve, 14 individualnih dovoljenj za obogatitev in 4 splošna dovoljenja za obogatitev.

V pedološkem laboratoriju v letu 2009 smo prejeli načrtovano število vzorcev zemlje. V letu 2009 smo opravili za 33 % več analiz zemlje kot v letu 2008.

Na področju analize odsotnosti z dela zaradi bolniškega staleža v primerjavi z letom 2007, ko je ta predstavljala 5,06 % aktivnega časa, v letu 2008 2,02%, smo v letu 2009 to zmanjšali pod 2 %. To je najugodnejše stanje v zadnjih nekaj letih. Pri tem pa ima glavno vlogo zavedanje situacije in osebna odgovornost delavcev do dela in poslovne uspešnosti delodajalca in ohranjanja svojega delovnega mesta.

Poslovni uspeh javnega programa storitev se odraža na povečanem obsegu aktivnosti delavcev predvsem na projektnih nalogah;

- CRP - Ciljni raziskovalni program - Konkurenčnost Slovenije 2006 – 2013, v letu 2006 naslov projekta: »Razvoj novega okoljskega sadjarskega pridelovalnega sistema na osnovi načel IP in EKO«, nosilec: UM-FK, KGZS - Zavod MB partner v projektu, projekt se je v letu 2009 zaključil;
- Projekt BiH; izobraževanja kmetijskih svetovalcev, proizvajalcev mleka in tehnološko tehnično delo z vzorčno skupino proizvajalcev mleka na območju kantona Tuzla, Federacija BiH, nosilec: KGZS-Zavod MB. Projekt se je v letu 2009 zaključil.
- Projekt Srednjeročna strategija razvoja organiziranosti Kmetijske svetovalne službe na območju Federacije BiH in indentitete Republike Srbije. Projekt se je zaključil v letu 2009.
- Program izobraževanja sadjarjev iz Porabja-Madžarska. Izvajanje tehnične pomoči Vlade RS, nosilec KGZ Maribor. Projekt se je v letu 2009 zaključil.
- CRP-Razvoj novega okoljskega sadjarskega pridelovalnega sistema na osnovi načel IP in EKO, nosilec: UM-FK, KGZ Mb partner v projektu, projekt se nadaljuje v letu 2009;
- CRP- Ciljni raziskovalni program- Konkurenčnost Slovenije 2006 – 2013, naslov projekta: Raba travinja za ohranjanje pestrosti, ekološkega kmetovanja in zagotavljanje trajnih in kakovostnih pridelkov krme, nosilec: UM-FK, KGZ Mb partner v projektu, projekt se nadaljuje v letu 2010;
- Program Območje Alp 2007 – 2013 - Transnacionalno teritorialno sodelovanje, projekt: »Strategija upravljanja z vodami za zmanjšanje pomanjkanja voda v Alpah« (Alp-Water-Scarce). KGZS - Zavod MB partner v projektu, projekt se je v letu 2008 pričel i traja do 2011.

- Operativnega programa Slovenija-Madžarska 2007-2013 s projektom »Nova doživetja na tradicionalnih območjih med Dravo, Muro in Zalo (Akronim »Doživetja Tradicije«).
- Izboljšanje rodovitnosti tal v spreminjajočih se podnebnih pogojih in gospodarjenje z dušikom in ogljikom s prezimno ozelenitvijo njiv.

K tržni uspešnosti Zavoda so poleg storitev laboratorijev še značilno vplivale aktivnosti na ostalih področjih, kot so:

- dopolnilno izobraževanje
- monitoring VVO
- cenitev kmetijskih zemljišč
- poročila o vplivov na tla
- vodenje knjigovodstva na kmetiji
- računovodske storitve za pravne in fizične osebe.

Zaključujemo lahko, da se zavod razvija tako na tržnem kot na javnem delu storitev. Predvsem presežki dohodka zadnjih let omogočajo nujno potrebna investicijska vlaganja v delovna sredstva in v razvijanje novih storitev.

8 OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA

Za oceno gospodarnosti in učinkovitosti v poslovnem letu 2009 ne moremo prezreti negativnih poslovnih trendov in nove gospodarske kot finančne situacije tako na svetovni ravni, regionalni in lokalni. Posledice so dovolj nazorne in se odražajo z negativnimi indeksi povsod, sama stopnja pa je odvisna od posameznega sektorja.

Tudi kmetijski sektor je zapadel v ta trend, morda le z malo časovno zakasnitvijo. Po pomeni, da v celotnem sektorju globalno niso bili doseženi planirani poslovni učinki. Ta situacija se preslikava tudi na javni sektor, ki deluje za potrebe kmetijstva. To razmerje je še v tesnejši zvezi pri subjektih, ki imajo v svojem poslovanju večji tržni delež. Na zmanjševanje prihodkov iz proračuna, ki so opisani že v predhodnih poglavjih, pa nismo imeli posrednega vpliva.

Tudi naše analize plana in realizacije to potrjujejo, da na povprečni ravni zastavljenega finančnega plana nismo dosegli realizacije v celoti. Finančna realizacija je manjša za 6 % od plana. Potrebno pa je poudariti, da smo v istem obsegu zmanjšali tudi stroške in tako pripeljali poslovno leto do zaključka brez izgube.

Kot že dve leti nazaj smo poslovno leto 2009 pričeli s številnimi programi zmanjševanja materialnih in ostalih stroškov, da bi realizirali zastavljen plan. Pri tem smo upoštevali osnovno izhodišče, da ukrepi ne smejo vplivati na obseg izvajanja javnega programa kmetijske svetovalne službe in ostalih storitev zavoda.

V prvi polovici poslovnega leta smo likvidnostne težave premoščali z najetimi finančnimi sredstvi na trgu, kar je povečalo stroške financiranja. Vzrok je v izredno dolgem usklajevanju programa dela KGZS in njegova potrditev na MKGP ter vladi RS. Tako so prva sredstva (za januar 2009) za izvajanje javnega programa KSS prispela v maju ter v juniju za SC Gačnik in STS Ivanjovci. V tem času pa je bilo treba poleg tekočega transfera izvajati še zastavljeni investicijski program, ker ta glede na naravo dela v kmetijstvu ne more biti izvajan v drugi polovici koledarskega leta.

V letu 2009 smo pridobili nova projektna dela, ki pa jih zaradi kratkega časa izvajanja (nekateri razpisni roki so bili razpisani v zadnji dekadli leta 2009) nismo uspeli realizirati in zaključiti v poslovnem letu financiranja. Financiranje je steklo, stroški za samo izvedbo pa bodo nastali šele v letu 2010. Da bi pogodbene obveznosti nemoteno realizirali smo morali določena sredstva razmejili kot kratkoročno razmejene prihodke, ki bodo koriščena v začetku leta 2010, oziroma ob nastanku projektnih stroškov.

Izpostaviti še moramo specifičnost KGZ Maribor pri pokrivanju območja delovanja javnega programa KSS na območju KGZ Ptuj in ostalih sosednjih zavodov. Tako se je treba s tem zavodom neminovno dogovoriti za način pristopa in delitve tržne dejavnosti tega območja, ki ga izvaja specialistična kmetijska svetovalna služba. Pri tem je potrebna širša pomoč ustanovitelja.

Tudi na področju laboratorijskih storitev je v izogib konkurence med zavodi in vnašanje zbežnosti pri skupnem uporabniku-kmetu, nujno potreben dogovor in konsenz o vrsti in območju izvajanja storitev posameznega laboratorija.

K oceni učinkovitosti poslovanja posredno spada ugotovitev, da v letu 2009 nismo napravili napredka pri prostorskem reševanju nadaljnjega delovanja zavoda. Problem lokacije delovanja je širšega značaja in spada v kontekst prostorskega reševanja kmetijskega šolstva v Mariboru. V letu 2009 je bil trikratni poskus mediacijskega postopka poravnave na Okrajnem sodišču v Mariboru. Mediacija ni prinesla končne poravnave in pravnega statusa dosedanjega koristnika objekta. Tožeča in obtožena stranka se nagibata k kratkoročni rešitvi, ki pomeni;

-sklenitev 5 letnega najemnega razmerja po primerni najemni,
in dolgoročni rešitvi;

-možnost odkupa objekta ob upoštevanju dosedanja vlaganja v povečano vrednost dosedanjega koristnika objekta, ki se odšteje od vrednosti kupnine.

Za oba primerja je potrebno izdelati in pridobiti cenitveno poročilo objekta in višino najemnine. Postopek izdelave cenitve je v teku in že s strani obeh vključenih strank vplačan.

Zadnje aktivnosti so razgovori med MKGP in MŠŠ kjer se je izoblikovala politična volja in predlog, da se obravnavani objekt prenese v upravljanje na KGZS. Ta pa naprej rešuje odnos do dosedanjega koristnika in obveznosti do koriščenja objekta.

Na koncu ugotavljamo, da kljub ugodnim poslovnim rezultatom preveč energije in časa porabljamo za nenehna usklajevanja, iskanju likvidnostnih finančnih sredstev in za reševanje pereče prisotne problematike.

9 OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA FINANČNEGA NADZORA

Proračunski uporabniki so v skladu z 100. členom Zakona o javnih financah dolžni organizirati notranje revidiranje ter zagotoviti praktične podlage za njegovo delovanje.

Notranji nadzor javnih financ je sistemsko poslovođenje, kontrole in notranje revidiranje, vse z namenom doseganja ciljev v skladu z načeli zakonitosti, smotrnosti in preglednosti zaradi izboljševanja poslovanja. Potrebno je zagotoviti premišljen in urejen način vrednotenja, izboljšanje uspešnosti postopka ravnanja s tveganji, notranjih kontrol in upravljanja.

Revidiranje računovodskih izkazov je preizkušanje in ocenjevanje računovodskih izkazov, podatkov in metod, s ciljem, da računovodski izkazi podajajo resničen in jasen prikaz finančnega stanja pravne osebe.

Presojajo se torej upravljaljski, izvajalni in informacijski procesi, ugotavlja se raven tveganja, njegovo obvladovanje, pri čemer notranji revizorji s premišljenim ravnanjem in ugotavljanjem dejanskega stanja pomagajo uresničevati cilje in povečevati koristi poslovnega subjekta.

Za poslovno leto 2009 je KGZS – Zavod MB za pregled poslovanja izbral M-revizijo in svetovanje, d. o. o., ki je v mesecu novembru 2009 opravil kontrolo področja pravilnost stroškov z uporabo ključev, skladnost letnega poročila z zakonodajo in posodobitev registra tveganja. Naša splošna ocena je, da sistem notranjih kontrol deluje zadovoljivo in brez večjih pomanjklivosti. Kot priloga računovodskim izkazom je podana tudi izjava ocene notranjega nadzora javnih financ.

10 POJASNILA, KJER ZASTAVLJENI CILJI NISO BILI DOSEŽENI

Realizacijo zastavljenih ciljev ocenjujemo na osnovi letnega programa dela s finančnim načrtom. Za poslovno leto 2009 ugotavljamo, da so bili v osnovi vsi cilji v celoti doseženi. To še predvsem velja na zastavljenih nalogah javnega programa. Tako so vse enote in oddelek poslovno leto 2009 zaključili s pozitivnim poslovnim zaključkom oz. večjim ali manjšim presežkom prihodkov nad odhodki. Manjše odstopanje finančnega uspeha beležimo v Enoti za agrarno ekonomiko in urejanje prostora. Vzroke za nastalo obračunsko situacijo smo že pojasnili v poglavju 6. Nastalo situacijo obravnavamo kot enkratni primer, ki ne more biti ponovljiv in zato niso nujni posebni ukrepi na nivoju poslovanja.

Če primerjamo letni načrt z realizacijo obsega posameznih nalog ugotovimo, da prihaja do večjih ali manjših odstopanj pri realizaciji fizičnega obsega plana oz. nerealizacije zastavljenih nalog. Ta pojav razumemo kot delež tveganja, ki je pri snovanju programa vedno prisoten in na njegovo realizacijo v času izvajanja ne moremo v celoti vplivati. Vse večjo vlogo pa ima neprestano prilagajanje vrste in obsega posameznih aktivnosti glede na trenutno prioriteto aktualnosti in nujnosti posameznih nalog.

Med nedosežene zastavljene cilje spada prav gotovo neuspešno kandidiranje na razpisu CRP- Ciljni raziskovalni program- Konkurenčnost Slovenije 2006 – 2013, v letu 2009, naslov projekta: »Analiza upravljanja strategij s tveganjem zaradi toče z uporabo večkriterijskih odločitvenih modelov« nosilec: KGZS - Zavod MB. Neuspešnost pri kandidiranju ne gre pripisovati samo RE oz. njenim delavcem, temveč tudi vse ostrejšim pogojem do raziskovalnih subjektov, ki se po svoji osnovni dejavnosti ne ukvarjajo s pedagoškim procesom. Takšno situacijo na Ministrstvu za znanost in visoko šolstvo obžalujemo ter ugotavljamo, da je s tem prikrajšan tudi aplikativni raziskovalni program institucij, ki se ukvarjajo z gospodarskimi dejavnostmi. Glavni negativni učinki pa se odražajo pri onemogočanju razvoja raziskovalnega kadra teh organizacij, kar bo imelo za posledico odliv visoko strokovnega kadra v druge dejavnosti. To pa je neizmerljiva škoda za razvoj KGZ Maribor in njemu podobnih institucij.

Neuspešno smo kandidirali s 1. javni razpis v okviru Operativnega programa IPA Slovenija – Hrvaška 2007-2013 v letu 2009 kot:

- kot vodilni partner s projektom Ohranimo življenje na vodovarstvenih območjih, Akronim: LIFE – PRO.
- kot vodilni partner s projektom Spodbujanje proizvodnje, prodaje in porabe tradicionalnih prehrambnih proizvodov, Akronim: GASTRO,
- kot partner v prijavi vodilnega partnerja Varaždinska županija s projektom Za vas in mesto, Akronim: AgroPortal
- kot partner v prijavi vodilnega partnerja Grad Ivanič-Grad s projektom Pospesevanje ekološkega kmetijstva v podeželskih čezmejnih območjih Hrvaške in Slovenije za razvoj eko in etno turizma Akronim: EKO ETNO POLJE

Eden večjih nedoseženih ciljev ja bila prijava na Javni razpis za razvoj centrov odličnosti v obdobju 2009-2013, ki ga je razpisovalo Ministrstvo za znanost in visoko šolstvo. S partnerji iz Podravja smo bili neuspešni s projektom Odličnost v sadjarstvu- napredne tehnologije za garancijo kakovosti.

Na področju reševanja lokacije delovanja nismo dosegli bistvenega napredka. Poudariti je potrebno, da je Ministrstvo za šolstvo in šport v letu 2007 pri Okrožnem sodišču v Mariboru vložilo tožbo zoper Zavod za izpraznitev objekta. Po prvi razpravi na sodišču se je na predlog tožeče stranke postopek prenesel na postopek pravne mediacije med imetnikom pravice upravljanja z objektom Vinarska 14 – MŠŠ RS in Kmetijsko gozdarskim zavodom Maribor.

V tekočem letu so se izvedla tri mediacijska srečanja, ki pa niso prinesla končne rešitve. Zbližala so le obojestransko stališča v ciljučasne rešitve, to je predlog za sklenitev 5. letnega najemnega

razmerja. Vse podrobnosti tega predlaganega novega pravnega statusa se usklajujejo z novo zasedbo zadnje izvoljene vlade.

Zaradi negotovosti nadaljnje uporabe objekta na Vinarski ulici 14, smo v objekt vlagali le minimalna vzdrževalna dela, ki so nujno potrebna za njegovo dnevno funkcioniranje. Potrebno je izpostaviti, da je objekt starejše gradnje, ter številna notranja instalacijska oprema popušča (električna, vodovodna in telefonska napeljava,..). Nujni so večji investicijski vložki v menjavo vseh oken in del v protivlačno izoliranje kletnih prostorov. Ker je objekt s stališča gradbene arhitekture zaščiten, so ti posegi še bolj zahtevni in dražji. So pa v kratkem času neobhodni, če se želi objekt in njegova funkcija ohraniti.

Med zastavljene cilje, katerih realizacija je vezana na daljši čas, je usposabljanje strokovnega kadra in njegovo motiviranje k tehnološko tehnični kreativnosti pri iskanju novih razvojnih programov. Na tem področju beležimo vse večja odmikanja osnovne kmetijske svetovalne službe, katere delo preveč zaseda administrativno izvajanje skupne kmetijske politike. Zaradi prerazporeditve nalog na terenu ostaja nepokrito strokovno delo s kmetom in njegovim razvojem.

11 OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA

Ocenjujemo, da je izvajanje poslanstva zavoda in njegovega poslovanja pozitivno vplivalo na lokalno okolje. Skozi izobraževalni program izobrazimo veliko število direktnih in indirektnih kmetijskih proizvajalcev in kmetijskih svetovalcev. Tako se kmetijska in ostala znanja prenašajo na končnega uporabnika v celotni kmetijski dejavnosti.

Dokazljivi indikatorji so nove investicije na kmetijah, uvajanje novih tehnologij pridelave in predelave. Kmetom pomagamo pri izvajanju posameznih nalog, ki jih nalagajo uredbe, podzakonski akti in novi zakoni. Izvajamo strokovne in druge storitve, ki so kmetom potrebne za njegov osebni in tržni razvoj, ter njegov poslovni proces.

Kmetijskim proizvajalcem pomagamo pri njihovem uvajanju v kontrolo pridelave in predelave, ter prenašamo vse aktivne ukrepe slovenske kmetijske politike. Aktivno in sistematsko izvajamo vse aktivnosti pri prestrukturiranju kmetij v cilju povečevanja njene tržne uspešnosti. Pri tem pa uvajamo vse kontrolne sisteme za zagotavljanje zdrave in varne hrane.

Vedno bolj smo prisotni v širšem družbenem okolju kot nosilec ali partner pri izvajanju projektnih nalog in aktivnosti. Dodaten učinek naše vloge v prostoru ocenjujemo tudi na področju dopolnilnega izobraževanja in vseživljenjskega učenja.

12 ANALIZA KADROVANJA IN KADROVSKA POLITIKA ZA LETO 2009

a) zaposleni

KGZS - Zavod Maribor je imel po sistemizaciji v letu 2009 zaposlenih 55 delavcev z naslednjo izobrazbeno strukturo:

- 1 delavec zavoda ima naziv doktor kmetijskih znanosti,
- 7 delavcev ima naziv magister kmetijskih znanosti,
- 33 delavcev ima visoko izobrazbo,
- 5 delavcev ima višjo izobrazbo,
- 8 delavcev ima srednjo izobrazbo,
- 1 delavec ima poklicno izobrazbo,

- Program izobraževanja:

Zavedamo se pomena izobraženosti in usposobljenosti delovnega kadra, zato vsa leta posvečamo veliko pozornost in pripravljenost organizacije v podporo zainteresiranim delavcem. Usmeritev in sugestije zainteresiranim delavcem so usmerjene v smer tistih profilov dodatnega izobraževanja, ki jih delodajalec načrtuje kot potrebo v svoji viziji razvoja. V cilju resnosti in odgovornosti do študijske zavezanosti, je uveden delež lastne participacije zainteresiranega delavca.

- Zasedenost delovnih mest

Po sistemizaciji je bilo na dan 31. 12. 2009 zasedenih 55 delovnih mest. Zasedenost delovnih mest je bila v letu 2009 v skladu s kadrovskim planiranjem za leto 2009.

- Uresničevanje plana izobraževanja preteklih let

V letu 2009 je bilo 7 delavcev vključenih v izobraževanje za pridobitev višje stopnje šolske izobrazbe, in sicer:

- 1 delavec za pridobitev doktorata,
- 4 delavci za pridobitev magisterija,
- 1 delavka za pridobitev VII. stopnje izobrazbe in
- 1 delavec za pridobitev VI. stopnje izobrazbe

b) investicijska vlaganja

Zavod MB je neprofitna javna ustanova, ki si veskozi prizadeva investirati v delovanje obstoječih dejavnosti, predvsem z rednim obnavljanjem opreme, ki jo je potrebno zaradi pospešenega tehnološkega razvoja hitro menjavati in nenehno dopolnjevati. Žal financiranje javnih programov (KSS, SC Gačnik in STS Ivanjkovci) vedno bolj odstopa od potreb po investiranju v osnovna sredstva in redno vzdrževanje le teh.

Glede na razvojno usmerjenost je potrebno iskati investicijska sredstva tudi v okviru projektov, kjer mnogokrat najdemo možnosti za posodobitve, kjer so potrebna večja finančna sredstva v naši ustanovi. Kot investicijo pojmuje tudi vlaganja v delovno silo, saj si veskozi prizadevamo, da delavcem poleg permanentnega izobraževanja omogočamo tudi razna specialistična izobraževanja oziroma izobraževanja za pridobitev znanstvenega naslova.

V finančnem planu za leto 2009 smo predvideli investicije v skupni vrednosti 302.000,00 €.

Po strukturi sredstev smo predvideli 125.700,00 € iz sredstev javnih financ, vse ostalo bi pokrili iz presežka prihodkov nad odhodki iz leta 2008 oz. preteklih let in sredstev amortizacije tržnega dela.

Dejansko realizirane investicije v letu 2009 znašajo 182.006,00 €, in sicer:

- Kmetijska svetovalna služba	43.000,00 € (službena vozila, računalniki, ureditev arhiva)
- STS Ivanjkovci	22.600,00 € (protitočni sistem, službeno vozilo)
- SC Gačnik	41.400,00 € (protitočni sistem, hladilna naprava, traktor, računalnik)
- Varstvo rastlin	18.700,00 € (vremenske postaje, prikolica, hladilnik)
- Ostala oprema zavoda	56.306,00 € (laboratorijska oprema, pisarniška oprema, merilci vlage).

Sredstva vložena v razvoj SC Gačnik, STS Ivanjkovci, svetovalno službo in službo za varstvo rastlin so sredstva javnih financ pridobljena od MKGP. Investicijska sredstva v višini 56.306,00 € so porabljena sredstva amortizacije in presežka prihodkov nad odhodki preteklih let.

Za nadaljnji razvoj v smislu kvalitetnega opravljanja vseh nalog, zaradi katerih so bile določene javne službe ustanovljene (KSS, SC Gačnik, STS Ivanjkovci) bo v prihodnjih letih potrebna strateška odločitev o nadaljnjem razvoju le – teh, politika zadnjih let namreč ne kaže razvojne naravnosti. Pričakujemo, da bo ustanovitelj prevzel koordinacijo med službami in financerjem, to je MKGP.

V poglavju Predlog razporeditve presežka prihodkov nad odhodki seznanjamo člane sveta in ustanovitelja, da obstaja možnost, da bodo vsi presežki preteklega in predhodnih let porabljeni za pokrivanje morebitnih stroškov najema, nakupa oz. preselitve na novo lokacijo.

V naslednjem odstavku podajamo nekaj zaključnih misli, ki so vezane na nadaljnjo skupno poslovno pot v sistemu KGZS.

- V cilju doseganja najboljših rezultatov smo mnenja, da bi bilo treba v prihodnje rešiti kar nekaj vprašanj, ki vplivajo na likvidnost ali celo na rezultate poslovanja zavodov. Pri tem mislimo predvsem na nujnost sprememb in dopolnitev Zakona o kmetijstvu, ki v zdajšnjem kontekstu ne dopušča možnosti ureditve začasnega financiranja ali financiranja javnega programa po dvanajstih, kar je normalna oblika za ves preostali javni sektor. Prav tako pa ne daje rešitev k opredelitvi razvrstitve posameznih nalog, katere zajema programsko izvajanje in katere lahko služba izvaja pod tržnimi pogoji. Za slednje je potrebno uskladiti storitveni cenik in njegovo uskladitev na nivoju KGZS in izkoristiti zaračunavanja nekaterih storitev, kar bi pomenilo sofinanciranje izvajanja javne kmetijske svetovalne službe.
- Za razvoj vseh centrov znotraj KGZS je potrebna odločitev o nadaljnjem razvoju le teh. Politika zadnjih let ne kaže razvojne naravnosti. Tako se vse bolj postavlja v ospredje zastavljena funkcija same ustanovitve in njihove nadaljnje uporabnosti. Prav tako se pričakuje od ustanovitelja, da bo prevzel centralno koordinacijo pri dogovarjanju z MKGP o izvajanju posameznih nalog, njihovo vsebino in dinamiko.
- Na trgu se pojavlja vse več izvajalcev posameznih storitev s strani pedagoško raziskovalnih institucij direktno ali pod njihovim ustanoviteljstvom. S tem pa nastaja še bolj nejasna opredelitev posameznega poslanstva oz. namen koriščenja državnih sredstev. Nastalo situacijo lahko obravnavamo kot nelojalna konkurenca, ko se javna sredstva koristijo tudi za pridobitno dejavnost na trgu. Plat zvona že bijejo akreditirani laboratoriji, ki so, zaradi nejasne strokovne opredelitve MKGP ter Republiškega kmetijskega inšpektorata o koriščenju storitev akreditiranih laboratorijev za potrebe inšpekcijskih kontrol in nadkontrol, postavljeni pod pritisk nižjih cen nelojalne konkurence. Ta izhaja predvsem iz stroškov akreditacije in njenega vzdrževanja, ki jih tovrstna konkurenca privatnih laboratorijev nima. Ima pa pooblastilo za izvajanje laboratorijske analitike. Tu se še iz stališča države in nadkrole postavlja vprašanje verodostojnosti podatkov in točnosti analiznih izvidov. Obstaja dvom, da lahko interes materialne pridobitve prevladuje nad strokovno etiko, še posebno pri manj učinkovitem nadzoru tovrstnih laboratorijev. V sled jasnega koriščenja namenskih sredstev v

vseh sektorjih javne porabe pričakujemo od ustanovitelja in MKGP, da temu področju nameni več pozornosti in posredovanja.

- Kljub številnim pozivom ustanovitelju, da je ustanoviteljska funkcija reciprocitna, če želimo doseči zadovoljivo poslovno sinergijo najdemo vse manj skupnih točk oziroma nastopi točka konflikta interesa. Zavodi pogrešamo večjo aktivnost ustanovitelja pri poslovno interesnem zastopanju in usklajevanju naših interesov na medinstitucionalnem nivoju. Ker smo med zadnjimi v hierarhični vrsti javnih institucij, smo v individualnem nastopu vse manj uspešni pri pridobivanju projektnih in drugih sredstev, kar bo imelo v prihodnosti presoden vpliv za nadaljnje delovanje. Pri takšnem razvoju poudarjamo tudi soodgovornost ustanovitelja KGZS.

Ob koncu naj navedemo še, da na Kmetijsko gozdarskem zavodu Maribor imamo lastno vizijo, strategijo razvoja in nivo delovanja, predvsem pa poslovno okolje v katerem delujemo. Pri tem se ne zapiramo v določene strokovne ali prostorske okvire, ampak svoje potenciale ponujamo celotnemu kmetijskemu prostoru.

Da je pot, ki smo jo izbrali pravilna, so nas prepričali tako uporabniki naših storitev, kot tudi rezultati dosedanjega dela. Novo nastalo gospodarsko situacijo ne sprejemamo kot problem, temveč kot priložnost za dokazovanje.

Direktor KGZ Maribor:
dr. Stane KLEMENČIČ

RAČUNOVODSKO POROČILO

Javni zavodi smo v skladu z določbami Pravilnika o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Ur. l. RS št. 46/03) razvrščeni med posredne uporabnike državnega oziroma občinskega proračuna.

Po 2. členu Pravilnika o sestavljanju letnih poročil smo posredni uporabniki proračuna tudi zavezanci za sestavo letnega poročila po predpisih, ki veljajo za določene uporabnike EKN.

Določeni uporabniki predložimo letna poročila za potrebe javnosti in državne statistike prek spletnega portala AJPES in to do 1. 3. 2010 za leto 2009.

Pri vodenju poslovnih knjig in izdelavi letnih poročil za javne zavode je treba upoštevati določbe Zakona o računovodstvu, SRS, prav tako pa so predpisani tudi računovodski postopki, kontni načrt, vodenje poslovnih knjig in priprave poročil.

Računovodstvo javnega zavoda mora zagotavljati vpogled v stanje in gibanje sredstev, obveznosti in sredstev prejetih v upravljanje. Prav tako v posameznem obračunskem obdobju ugotavlja prihodke, odhodke ter rezultat, ki so posledica poslovanja zavoda. Ustrezne evidence se vodijo v poslovnih knjigah, kjer se evidentirajo posamezni poslovni dogodki. Podlaga za vodenje poslovnih knjig je Pravilnik o računovodstvu zavoda. Ob koncu obračunskega obdobja se zaključijo vse računovodske evidence, ki so osnova za pripravo računovodskega poročila.

Javni zavodi kot določeni uporabniki pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov upoštevajo načelo nastanka poslovnega dogodka, prav tako pa spremljajo gibanje prihodkov in odhodkov po denarnem toku ali po tako imenovani plačani realizaciji. Gre za evidenčno izkazovanje prihodkov in odhodkov, ki služi predvsem primerljivosti podatkov potrebnih za spremljanje gibanja sredstev javnih financ.

V skladu z Zakonom o računovodstvu morajo javni zavodi prihodke, odhodke ter poslovni izid izkazovati ločeno za tiste iz naslova opravljanja javne službe in za tiste iz naslova prodaje blaga in storitev. Pri tem je potrebno upoštevati Pravilnik o pridobitni in nepridobitni dejavnosti, predvsem zaradi izdelave davčnega obračuna.

Javni zavodi so ustanovljeni za opravljanje nepridobitne dejavnosti in ne zaradi pridobivanja dobička in tako tudi poslujejo. Ker pa zavodi lahko opravljajo tudi pridobitno dejavnost so dohodki pridobljeni iz te dejavnosti po ZDDPO obdavčeni. Javni zavodi so zavezanci za obračun in plačevanje davka od dohodka.

Pri pripravi računovodskega poročila morajo posredni uporabniki proračuna upoštevati naslednje predpise:

- Zakon o javnih financah
- Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna
- Zakon o računovodstvu
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov oseb javnega prava
- Slovenske računovodske standarde

- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu
- Zakon o davku na dohodek pravnih oseb
- Pravilnik o pridobitni in nepridobitni dejavnosti
- Pravilnik o računovodstvu zavoda.

Računovodsko poročilo posrednega uporabnika proračuna mora vsebovati:

- Bilanco stanja s prilogama:
  - pregled stanja in gibanja neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev
  - pregled stanja in gibanja dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov s prilogo:
  - izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka s prilogama:
  - izkaz računa financiranja določenih uporabnikov
  - izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov
- Pojasnila k računovodskim izkazom
- Obračun davka od dohodkov pravnih oseb s pojasnilom
- Poročilo o porabi sredstev presežka prihodkov nad odhodki za leto 2008
- Predlog razporeditve presežka prihodkov nad odhodki za leto 2009
- Poročilo o popisu in likvidaciji popisnih razlik.

Obvezni sestavni del letnega poročila oddanega na Ajpes je tudi Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ. Podlaga za njeno izdelavo je poročilo notranjega revizorja.

BILANCA STANJA

Tabela 1: Bilanca stanja na dan 31. 12. 2009

BILANCA STANJA NA DAN 31. 12. 2009		
	Tekoče leto	Preteklo leto
	31.12.2009	31. 12. 2008
SREDSTVA	1.686.653	1.622.227
Dolgoročna sredstva	990.183	941.619
Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	18.973	9.788
Opredmetena osnovna sredstva	965.372	925.993
Dolgoročne kapitalske naložbe	5.838	5.838
Dolgoročno dana posojila in depoziti	/	/
Dolgoročne terjatve iz poslovanja	/	/
Kratkoročna sredstva	696.470	680.608
Denarna sredstva v blagajni in na računih	378.600	349.170
Kratkoročne terjatve do kupcev	111.567	173.475
Dani predujmi in varščine	297	76
Kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN	115.291	142.602
Kratkoročne finančne naložbe	/	/
Kratkoročne terjatve iz financiranja	277	477
Druge kratkoročne terjatve	12.188	5.623
Aktivne časovne razmejitev	78.250	9.185
Zaloge	/	/
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	1.686.653	1.622.227
Kratkoročne obveznosti	339.211	312.766
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme	/	/
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	110.327	107.687
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	73.291	74.492
Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	42.391	45.819
Kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN	12.093	21.518
Kratkoročne obveznosti do financerjev	/	/
Kratkoročne obveznosti iz financiranja	/	/
Pasivne časovne razmejitev	101.109	63.250
Dolgoročne obveznosti	1.347.442	1.309.461
Dolgoročne rezervacije	/	/
Druge dolgoročne obveznosti	/	/
Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje	1.041.181	998.863
Presežek prihodkov nad odhodki	306.261	310.598
Presežek odhodkov nad prihodki	/	/

Bilanca stanja je temeljni računovodski izkaz, ki prikazuje resnično in pošteno stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev ob koncu obračunskega obdobja. Poseben poudarek pri členitvi postavk bilance stanja je dan sredstvom v upravljanju, ki so bila na zadnji dan poslovnega leta usklajena z ustanoviteljem in MKGP.

Podlaga za sestavitev bilance stanja so poslovne knjige zavoda. Sredstva in obveznosti do njihovih virov morajo biti razčlenjena glede na vrsto in ročnost.

Obrazec bilance stanja je predpisan oz. je sestavni del pravilnika o letnih poročilih.

V njem se prikazujejo podatki za predhodno in tekoče leto poslovanja v €, torej brez centov.

POJASNILA K BILANCI STANJA

SREDSTVA

I. Dolgoročna sredstva

Med dolgoročnimi sredstvi prikazujemo:

- neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR
- opredmetena osnovna sredstva
- dolgoročne finančne naložbe.

Neopredmetena sredstva so razpoznavna nedenarna sredstva, ki praviloma fizično ne obstajajo, vendar od njih priteka gospodarska korist, nabavna vrednost pa je izmerljiva.

Pri neopredmetenih sredstvih izkazujemo naložbe v dolgoročne premoženjske pravice (računalniški programi, vlaganja v tuja OS). V letu 2009 so bile dolgoročne premoženjske pravice povečane za 10.350 €, in sicer kot usredstveni stroški naložb v tuja opredmetena osnovna sredstva. Gre za usposobitev kletnega prostora za potrebe arhive v poslovni zgradbi Vinarska 14, ki pa je v lasti Ministrstva za šolstvo. Letna amortizacija neopredmetenih sredstev je 1.166 €, neodpisana vrednost ob koncu poslovnega leta pa je 18.973 €.

Opredmetena osnovna sredstva so sredstva, ki fizično obstajajo in so v lasti ali prejeta v upravljanje za opravljanje dejavnosti ter se uporabljajo več kot eno obračunsko obdobje. Opredmetena osnovna sredstva v upravljanju so sredstva, prenesena v uporabo in upravljanje pravni osebi – določenemu uporabniku, vendar se nanjo ne prenese lastninska pravica.

Spremembe na opredmetenih osnovnih sredstvih v letu 2009:

- vrednost zgradb v letu 2009 nismo povečali, po obračunu amortizacije v višini 29.994 €, znaša njihova neodpisana vrednost 618.526 €.
- nabavno vrednost opreme za opravljanje dejavnosti smo v letu 2009 povečali za 182.006 €, in sicer smo nabavili:

- opremo za opravljanje dejavnosti	107.300 €
- pisarniško pohištvo	12.639 €
- drugo pisarniško opremo	5.523 €
- večletne nasade	8.406 €
- opremo za transport – službena vozila	46.522 €
- droben inventar v vrednosti	1.616 €

V letu 2009 smo ob inventuri zaradi iztrošenosti in neuporabnosti odpisali več osnovnih sredstev in drobnega inventarja, ki so že bila amortizirana, v skupni vrednosti 23.306 €.

Na dan 31. 12. 2009 je znašala nabavna vrednost opreme 1.609.488 €, skupna odpisana vrednost do leta 2009 je 1.281.517 €, amortizacija leta 2009 je 102.782 €, medletno zmanjšanje popravka vrednosti je 82.249 €, sedanja vrednost opreme konec leta 2009 pa 307.438 €.

V znesku vrednosti opreme niso zajete umetnine v vrednosti 6.445 €, ki pa se ne amortizirajo in ohranjajo svojo vrednost. Umetnine niso namenjene nadaljnji prodaji, ampak okraševanju prostorov.

Vrednost opreme, ki je že amortizirana in je še vedno v uporabi je 974.014 €, kar pomeni, da je 60% opreme že brez vrednosti, a se še vedno uporablja za namen, za katerega je bila nabavljena.

Javni zavodi pridobivajo osnovna sredstva na različne načine in iz različnih virov. Običajno ustanovitelj zagotovi denarna sredstva za nakup in gradnjo OS, oziroma jih ustanovitelj nabavi sam in jih javnemu

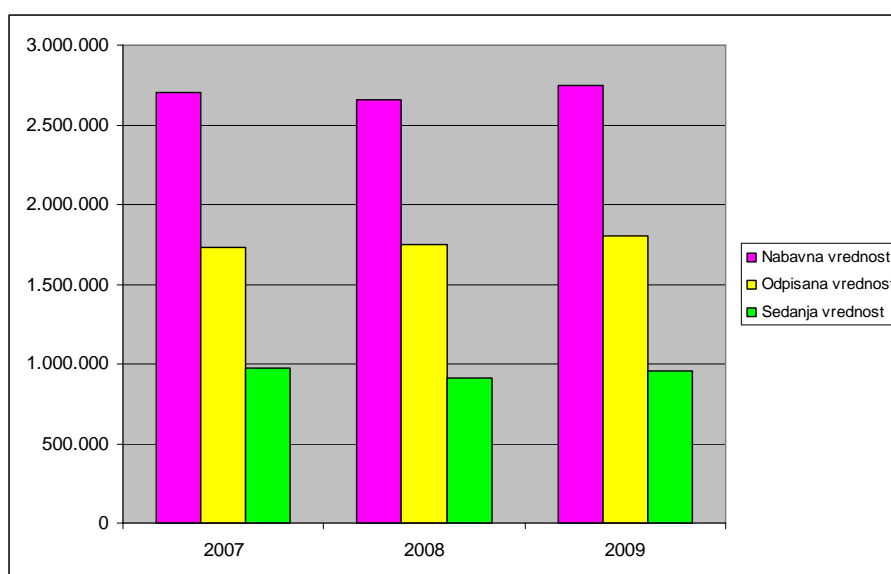
zavodu prenese v upravljanje. Lahko pa javni zavodi za nakup osnovnih sredstev uporabijo tudi neporabljeni sredstva amortizacije in ob soglasju ustanovitelja presežek prihodkov nad odhodki iz preteklih let.

V našem primeru so bila s strani ustanovitelja in MKGP zagotovljena investicijska sredstva iz javnih financ pri svetovalni službi v višini 43.000 €, za nove investicije SC Gačnik smo pridobili 41.400 €, za STS Ivanjkovci 22.600 € in za enoto varstvo rastlin 18.700 €.

Ostale nove nabave smo realizirali iz sredstev tekoče amortizacije in presežka prihodkov nad odhodki.

Tabela 1/a: Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev

NAZIV	Nabav. vred. (1. 1.)	Popr. vredn. (1. 1.)	Poveč. nabav. vredn.	Poveč. povpr. vred.	Zmanj. nabav. vred.	Zmanj. povpr. vred.	Amortizacija	Neodp. vredn. 31.12.
I. Neopr. dolgor. sred in opredm. osn. sred. v upravlj.	2.653.935	1.747.498	192.356	1.959	95.718	84.208	133.942	951.382
A. Dolgor. odlož. stroški								
B. Dolgor. prem. pravice	120.537	110.748	10.350	/	/	/	1.166	18.973
C. Druga neopr. dolg. sred.								
D. Zemljišča								
E. Zgradbe	1.003.753	355.233	/	/	/	/	29.994	618.526
F. Oprema	1.523.200	1.281.517	182.006	1.959	95.718	84.208	102.782	307.438
G. Druga opredm. osn. Sredstva	6.445	/	/	/	/	/	/	6.445
II. Neopredm. dolgor. sred. in opredm. osn. sred. v lasti								
A. Dolgoroč. odlož. Stroški								
B. Dolgoroč. premož. Pravice								
C. Druga neopr. dolgor. sred.								
D. Zemljišča								
E. Zgradbe								
F. Oprema								
G. Druga opredm. dolgoroč. Sredstva								
III. Neopredm. dolgoroč. sred. in opredm. osnovna sred. v finan.naj.								
A. Dolgoroč. odlož. stroški								
B. Dolgoroč. premož. Pravice								
C. Druga neopred. dolgoroč. sred.								
D. Zemljišča								
E. Zgradbe								
F. Oprema								
G. Druga opredm. osnovna sredstva								

Dolgoročne finančne naložbe so naložbe v delnice, plemenite kovine in druge finančne naložbe, izkazujemo jih po nabavni vrednosti, oslabitev oz. okrepitev ne izkazujemo.

V letu 2009 izkazujemo naslednje dolgoročne finančne naložbe:

- naložbe v PS Celje, v višini 739 €
- naložbe v KRS Rotovž, v višini 509 €
- naložbe v I-KONCERT, v višini 4.590 €

V tem obračunskem letu se vrednost finančnih naložb ni povečala, oziroma zmanjšala.

Tabela 1/b: Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil

	Znesek naložb in danih posojil (1. 1.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (1. 1.)	Znesek povečanja naložb in danih posojil	Znesek povečanj naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja popravkov naložb in danih posojil	Znesek naložb in danih posojil (31.12.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (31. 12.)	Knjigovod. vrednost naložb in danih posojil 31. 12.)	Znesek odpisanih naložb in danih posojil
I. Dolgoročne finančne naložbe	5.838						5.838		5.838	
A. Naložbe v delnice										
1. Naložbe v delnice v jav. podj.										
2. Naložbe v deln. V finanč. instit.										
3. Naložbe v delnice v privat. podj.										
4. Naložbe v deln. v tujini										
B. Naložbe v deleže	5.838						5.838		5.838	
1. Naložbe v deleže v javna podjetja										
2. Naložbe v deleže v finanč. institut.										
3. Naložbe v deleže v privatna podjetja	5.838						5.838		5.838	
4. Naložbe v deleže v tujini										
C. Naložbene nepremičnine										
D. Naložbe v plemenite kovine, druge kamne, umetn. dela ipd.										
II. Dolgoroč. dana posojila in depoziti										
A. Dolgoroč. dana posojila										
B. Dolgoročno dana posoj. z odkupom vred. papirjev										
C. Dolgoročno dani depoziti										
D. Druga dolgoročana dana posojila										
III. Skupaj	5.818						5.818		5.818	

II. Kratkoročna sredstva

Kratkoročna sredstva med katerimi izkazujemo:

- denarna sredstva v blagajni pri bankah in drugih finančnih organizacijah, prejeti čeki, denar na poti ter takoj vnovčljive vrednotnice
- kratkoročne terjatve do kupcev
- dani predujmi in varščine
- kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN
- kratkoročne terjatve iz financiranja
- druge kratkoročne terjatve
- aktivne časovne razmejitve.

Na zadnji dan poslovnega leta 2009 smo imeli v blagajni 166,79 € gotovine. Na podračunu Banke Slovenije pa je bilo stanje sredstev 68.432,86 €.

Prosta denarna sredstva v višini 310.000,00 €, smo imeli ob koncu poslovnega leta kot kratkoročne depozite naložene pri poslovni banki.

Javni zavod izkazuje terjatve do kupcev v poslovnih knjigah na kontih skupine 12 in 14, saj mora posebej izkazovati terjatve do kupcev, ki uporabljajo enoten kontni načrt in posebej terjatve do ostalih domačih in tujih kupcev.

Stanje terjatev do domačih in tujih kupcev skupine 12 na dan 31. 12. 2009 je 111.567,23 €, kar je za 35,7 % manj kot preteklo leto, od tega je vrednost terjatev, ki so že zapadle v plačilo 96.738 €. Zapadle in neplačane terjatve so se v primerjavi z letom 2008 nekoliko zmanjšale, in sicer za pol odstotka.

Glede na veliko razpršenost zapadlih neplačanih terjatev zahteva izterjava veliko porabljenega časa, tako vodij posameznih oddelkov in enot, kot delavk računovodstva. Praksa zadnjih let namreč je, da se izterjava opravlja predvsem na dva načina: preko osebnih stikov z naročniki teh storitev in pismenih opominov.

Izterjava nam povečuje stroške, ki pa jih v ceno direktno ni možno vkalkulirati.

Plačilna nedisciplina fizičnih oseb v kmetijstvu je še toliko večja, ker kmetje mnogokrat mislijo, da storitev, ki jo naročijo, spada med storitve javne službe, ki so za njih neplačljive, oziroma želijo svoje zapadle obveznosti poravnati šele takrat, ko pridobijo določena finančna sredstva, na primer subvencije.

Vsaka terjatev oz. vsak naročnik se obravnava individualno. Ob neuspešnosti klasičnih možnosti izterjave se posamezne terjatve predlagajo v izvršbo, v nerešljivih situacijah pa tudi v odpis. V letu 2009 smo prvič uporabili institut izvršbe, in sicer za 4 naročnike naših storitev. Strošek izvršbe je sodna taksa glede na višino terjatve. Na osnovi predloga za izvršbo na denarna sredstva sta dva naročnika in neplačnika plačala, ena se je pritožila, pri eni pa čakamo na izvedbo same izvršbe.

V letu 2009 smo tako zaradi neizterljivosti odpisali terjatve v vrednosti 4.939,00 €, od tega za 445,30 € terjatev iz svetovalne službe, 4.346,04 € terjatev enote agroekonomika in 147,66 € terjatev laboratorija.

Večina odpisanih terjatev se nanaša na enoto agroekonomika, in sicer gre za dva večja odpisa:

- a) Geodetski zavod Maribor v višini 1.963,70 € in
- b) Zdrav vrt, z. o. o. v višini 2.322,25 €.

Razlog odpisa terjatve do Geodetskega zavoda Maribor je končan stečajni postopek, v katerem nismo uspeli s poplačilom terjatve.

Odpis terjatev Zdrav vrt, z. o. o. pa je bil predlagan zaradi starosti terjatev, datirajo namreč v letu 2006, kar pomeni, da so kot terjatev po gospodarski pogodbi že zastarale.

Seznam večjih terjatev, ki niso bile poravnane do roka plačila:

Podjetje	Enota	Neporavnane terjatve
Malus Veržej	1020	9.428,74
Inventivna rješenja Zagreb	1020	7.828,20
Zveza zadrug Maribor	2505	7.200,00
Inštitut za kontrolo in certifikacijo MB	2200	6.111,96
Semenarna Ljubljana	2400	3.810,81
Vinag Maribor	2505	3.279,92
Jeruzalem Ormož	2400	1.984,08
Klet Bistrica, Slovenska Bisrica	2400	1.757,31
Sadjarska zadruga Posavja	1020	1.531,16
Pikapolonica –ZIPZ	2505	1.447,82
Slovensko združenje za integrir.pridelavo	2505	1.215,38
Agroruše, d.o.o., Ruše	2602	1.200,00

Po informacijah, ki smo jih pridobili v postopkih izterjave, bodo vse zapadle terjatve poravnane takoj, ko bodo naročniki pridobili likvidnostna sredstva.

Knjigovodsko stanje terjatev do uporabnikov enotnega kontnega načrta na zadnji dan poslovnega leta je 115.291 €, od tega je 86.202,61 € terjatev do ustanovitelja. To so zahtevki za tekoče poslovanje meseca decembra za javne službe. 5.132,92 € terjatev imamo do MKGP oz. Agencije za kmetijske trge iz naslova subvencij STS Ivanjkovci in SC Gačnik. 505,39 € imamo terjatev do Zavoda za zaposlovanje za sofinanciranje javnih del, 23.443,65 € terjatev do kupcev, ki so uporabniki EKN (fakultete, zavodi, inšpekcije) za katere se pričakuje plačilo v začetku leta 2009 in 6,85 € terjatev za obresti na podračunu BS..

Vse terjatve iz skupine 14 so bile usklajene kot predvideva Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu.

Stanja ostalih kratkoročnih terjatev so:

• dani predujmi	297,08 €
• kratkoročne terjatve iz financiranja – obresti od depozitov	276,76 €
• druge kratkoročne terjatve – DDV in druge krat. terjatve	4.779,84 €
• terjatve za davek na dohodek pravnih oseb	3.498,98 €
• aktivne časovne razmejitve	78.249,71 €
• terjatve do Zavoda za zdrav. Varstvo (nega + boleznine)	2.075,06 €
• druge kratkoročne terjatve	1.834,27 €

Na kontih skupine 13 – dani predujmi imamo knjiženo vnaprej plačano strokovno literaturo, v vrednosti 297,08 €, ki jo prejemo preko Državne založbe Slovenije.

Na skupni konto 17 izkazujemo tisti del vstopnega DDV, ki si ga lahko upoštevamo kot vračilo, vendar glede na datum prejemov računov, te terjatve še niso priznane.

V letu 2009 smo po obračunu davka od dohodka pravnih oseb ugotovili, da smo po plačilu akontacij na osnovi obračuna za leto 2008 plačali preveč davka na dohodek in ga zato v višini 3.498,98 € knjižili na terjatve do države.

Terjatve do Zavoda za zdravstveno varstvo v višini 2.075,06 € so nastale pri obračunu plače za december 2009 iz naslova boleznine nad 30 dni oz. nege družinskega člana.

Na kontih aktivnih časovnih razmejitev imamo knjižene prehodno nezaračunane prihodke. Stroški nastali po projektu Alp – Water – Scarce in Doživetja na tradicionalnih območjih med Dravo, Muro in Zalo, še niso priznani in zaračunani v obračunskem obdobju kot so nastali, ampak se računovodsko obravnavajo kot prehodno nezaračunani prihodki.

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

Kratkoročne obveznosti med katerimi izkazujemo:

- obveznosti za prejete predujme
- kratkoročne obveznosti do zaposlenih
- kratkoročne obveznosti do dobaviteljev
- kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta
- druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja
- kratkoročne obveznosti iz financiranja in
- pasivne časovne razmejitve.

Na kontih kratkoročnih obveznosti za predujme in varščine, ki bi jih plačali naročniki za storitve, ki še niso bile opravljene oz. dobave kmetijskih proizvodov, ki še niso bile realizirane na dan 31. 12. 2009 nimamo stanj.

Obveznosti do zaposlenih na dan 31. 12. 2009 v višini 110.327,37 € se v celoti nanašajo na obračunane in neizplačane plače, nadomestila in druge prejemke iz delovnega razmerja za mesec december 2009, izplačilo je bilo izvedeno 7. 1. 2010.

Te obveznosti so:

1. Obveznost do delavcev – bruto plača	84.959,92 €
2. Prispevki delodajalcev v višini	15.999,72 €
3. Obveznost za prehrano in prevoz	9.367,73 €

in še obveznosti, ki so knjižene na drugih kratkoročnih obveznostih

- obračunani in neplačani krediti in članarine v višini 5.957,50 €
- obračunana premija dodatnega pokojninskega zavarovanja 1.703,61 €

Med drugimi kratkoročnimi obveznostmi izkazujemo še:

- obveznost za plačilo prispevkov na plače 17.237,52 €
- obveznost za plačilo DDPO v višini (XII/09) 334,60 €
- obveznost za plačilo DDV v višini 12.463,00 €
- druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja 4.694,52 €

Kratkoročne obveznosti do domačih in tujih dobaviteljev na dan 31. 12. 2009 znašajo 73.290,85 €, od tega so:

- obveznosti do domačih dobaviteljev za obratna sredstva	71.880,85 €
- obveznosti do tujih dobaviteljev	1.410,00 €

Na zadnji dan poslovnega leta nismo imeli poravnane obveznosti, ki so že dospele v plačilo, v višini 10.999,85 €. V plačilnem roku nismo poravnali računa Semenarne Ljubljana v višini 2.088,00 €, ker smo ta račun prejeli po urgenci v mesecu januarju 2010 z valuto 31.12.2009. Prav tako ni bilo

poravnanih 6 računov v skupni vrednosti 7.851,09 €, ki so se nanašali na projekt RS z R BiH. Poravnavo računov je direktor vezal na pridobitev sredstev za izvajanje tega projekta, ki so bila nakazana komaj 31. 12. 2009. Neplačani znesek v višini 60,76 € Jeruzalem Ormož se je kompenziral v mesecu januarju 2010. Neplačan je ostal tudi račun Poljoprivrednega zavoda Tuzla v višini 1.000,00 €, ker do konca leta 2009 nismo pridobili IBAN številke, potrebne za plačilo v tujino.

Obveznosti do dobaviteljev, ki uporabljajo enotni kontni načrt so prikazane posebej v skupini 24 in znašajo 116,93 € iz naslova obveznosti plačila nadomestila za stavbno zemljišče.

Vse poslovne aktivnosti oz. prevzete obveznosti v letu 2009 zaradi različnih objektivnih in naravnih vzrokov (poskusi morajo biti ponovljeni, nedokončani projekti, analize še niso dokončane) niso bile zaključene, čeprav so bile storitve obračunane in prihodki pridobljeni že v letu 2009.

Stroški, za pokritje katerih so bili pridobljeni prihodki, v letu 2009 torej niso nastali, zato smo jih kratkoročno razmejili preko pasivnih časovnih razmejitev.

V letu 2009 nam ni uspelo dokončati naslednji nalog:

• nedokončana naloga – varovanje okolja in pitne vode	10.000,00 €
• nedokončane naloge iz projekta BiH	5.000,00 €
• nedokončane naloge poslovnih načrtov in projektne dokumentacije	18.000,00 €
• nedokončane naloge na področju varstva rastlin	30.000,00 €
• nedokončane naloge – laboratorij (analize zemlje)	11.487,80 €
• nedokončane strokovne naloge zimskega izobraževanja in FFS	5.371,00 €
• nedokončane naloge – STS Ivanjkovci	16.250,00 €
• nedokončane naloge – projekt Toča	5.000,00 €

Kratkoročno razmejevanje prihodkov je bilo opravljeno na osnovi strokovne obrazložitve vodij enot, oddelkov oziroma projektov in odobritve ter potrditve direktorja. Vsi razmejeni prihodki, ki se nanašajo na naslednje obračunsko obdobje bodo preneseni med prihodke v letu 2010, ko bodo dokončane naloge, ter nastali ustrezni stroški.

Obveznosti do virov sredstev

Lastne vire in obveznosti do lastnikov sredstev v upravljanju vodimo na skupini 98.

Javni zavodi morajo vsako leto znova uskladiti svoje obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje s terjatvami lastnikov teh sredstev oz. ustanoviteljem kot to določa 37. člen Zakona o računovodstvu. Usklajevanja so opravljena s KGZS, MKGP in FURS, niso pa bila opravljena za sredstva projekta Interreg. Phare, CRP 0359/06, FOR PLAN, E-podeželja, E-točke in AWS.

Obveznosti za sredstva v upravljanju se zmanjšujejo zaradi pokrivanja stroškov amortizacije v javnih službah, presežki prihodkov nad odhodki pa se uporabljajo predvsem kot vir namenjen pridobivanju neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev.

Konto presežka prihodkov nad odhodki je bil prvič oblikovan leta 2000 na podlagi Navodila za uskladitev računovodskih evidenc za uporabnike EKN in 8. člena Zakona o računovodstvu, ki določa kaj se šteje za sredstva prejeta v upravljanje. Navedeni izračun smo opravili v soglasju z Občino Maribor, kateri smo oddajali otvoritveno in premoženjsko bilanco, kot predhodnemu ustanovitelju in prav tako ni usklajen z ustanoviteljem.

V dobro obveznosti do virov sredstev knjižimo izkupičke od prodaje osnovnih sredstev ter namenska sredstva investicij za nabavo novih OS.

Na zadnji dan poslovnega leta so bile naše obveznosti do ustanovitelja in drugih financerjev 1.041.181,38 €. Presežki prihodkov nad odhodki pa so konec leta 2009 znašali 306.260,40 €.

Na dan 31. 12. 2009 je bil opravljen popis sredstev in njihovi virov.

Čeprav med dvema popisoma vodimo poslovne knjige pravilno in ažurno, se lahko stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov v poslovnih knjigah razlikuje od dejanskega stanja. Te razlike se ugotavljajo s popisom, popisne razlike se razknjižijo in tako pridemo do usklajenih podatkov, ki prikazujejo resnično stanje.

Ob popisu 2009 ni bilo ugotovljenih razlik med dejanskim in knjigovodskim stanjem, ampak so inventurne komisije predlagale le nekatere odpise, zaradi dotrajanosti in iztrošenosti sredstev.

Ugotovitve posameznih inventurnih komisij so združene v zapisniku glavne inventurne komisije po katerem so bili poknjiženi predlagani odpisi in je priloga tega računovodskega poročila.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV

Javni zavodi, kot določeni uporabniki pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov obračunskega obdobja upoštevajo načelo nastanka poslovnega dogodka, pri členitvi stroškov, odhodkov in prihodkov pa nekatera pravila SRS ter Pravilnik o enotnem kontnem načrtu. Obračunsko obdobje je enako koledarskemu letu, torej od 1. 1. – 31. 12. poslovnega leta.

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov je predpisan s pravilnikov o letnih poročilih, podatki se izkazujejo v €.

Izkaz vsebuje podatke o stroških oziroma odhodkih in prihodkih za preteklo obračunsko obdobje, planirane stroške in prihodke ter dejanske stroške in prihodke opazovanega poslovnega leta.

V izkazu se izkazujejo prihodki in odhodki, ugotovljeni v skladu z Zakonom o računovodstvu, podzakonskimi predpisi in SRS.

Tabela 2: Izkaz prihodkov in odhodkov

Izkaz prihodkov in odhodkov	Plan 2009	Realizacija 2009	Realizacija 2008	Indeks real./plan	Indeks 2009/2008	Struktura 2009
	1	2	3	2/1	2/3	
PRIHODKI						
Prihodki iz poslovanja:	2.241.163	2.065.207	2.231.178	92	93	97,75
➤ iz proračuna	1.209.000	1.242.451	1.454.059	103	85	
➤ lastni prihodki	1.032.163	822.756	777.119	80	106	
Finančni prihodki	5.000	3.343	5.922	67	56	0,15
Drugi prihodki	8.000	44.286	10.764	554	411	2,10
Skupaj	2.254.163	2.112.836	2.247.864	94	94	100
ODHODKI						
Stroški materiala	142.778	138.916	145.692	97	95	6,59
Stroški storitev	484.577	407.695	516.339	84	79	19,33
Stroški dela	1.589.338	1.520.199	1.542.382	96	99	72,07
Amortizacija	25.000	24.713	25.504	99	97	1,17
Davek od dobička	4.700	518	4.206	11	12	0,02
Drugi stroški	5.771	6.769	6.479	117	96	0,32
Finančni odhodki	910	1.282	931	141	138	0,06
Drugi odhodki, prevr. od.	1.085	9.159	1.120	844	818	0,44
Skupaj	2.254.159	2.109.251	2.242.653	94	94	100
Presežek prihodkov	4	3.585	5.211	896	69	
Presežek odhodkov	/	/	/			
Povp. število zaposlenih na podlagi ur	59	55	55			
Število mesecev poslovanja	12	12	12			

POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV

PRIHODKI

Prihodki so po SRS 18 povečanja gospodarskih koristi v obliki povečanj sredstev, torej denarja ali terjatev.

Poslovni prihodki javnih zavodov so:

- javno finančni prihodki iz proračuna
- druga sredstva za opravljanje javne službe (doplačila ali plačila uporabnikov storitev javne službe, cene določa ustanovitelj oz. področno ministrstvo)
- namenske ali nenamenske donacije
- sredstva pridobljena s prodajo blaga in storitev na trgu, kadar javni zavodi kot dopolnilno javnim službam opravljajo tudi tržno dejavnost.

Prihodki se pripoznajo, ko se opravičeno pričakuje, da bodo privedli do prejemkov denarnih sredstev. Prihodki se razčlenjujejo na poslovne, finančne in druge prihodke.

Poslovni in finančni prihodki se štejejo kot redni prihodki. Med poslovne prihodke sodijo prihodki od prodaje blaga, materiala in storitev ter sredstva iz proračuna prejeta za pokrivanje poslovnih odhodkov v obračunskem obdobju. Gre za namenska sredstva, ki jih določeni uporabnik prejme za izvajanje svojih nalog iz javnih virov, ki mu jih določa zakon.

Nekatere posebnosti sredstev javnih financ, kot so:

- prejemanje sredstev za pokrivanje izbranih stroškov
- vrsto stroškov določa dajalec sredstev oz. financer
- prihodki se priznajo šele, ko stroški nastanejo
- namensko koriščenje javnih sredstev.

nam nemalokrat povzročajo težave, saj o izboru priznanih stroškov, obrazložitvi kaj pomeni v praksi, da je strošek nastal, kako obravnavati namen nekaterih sredstev, nismo predhodno obveščeni.

KGZS – Zavod Maribor je v letu 2009 ustvaril za 2.112.836 € celotnih prihodkov, kar pomeni 6 % manj kot smo planirali, v primerjavi z letom 2008 pa smo ustvarili 6 % manj prihodkov.

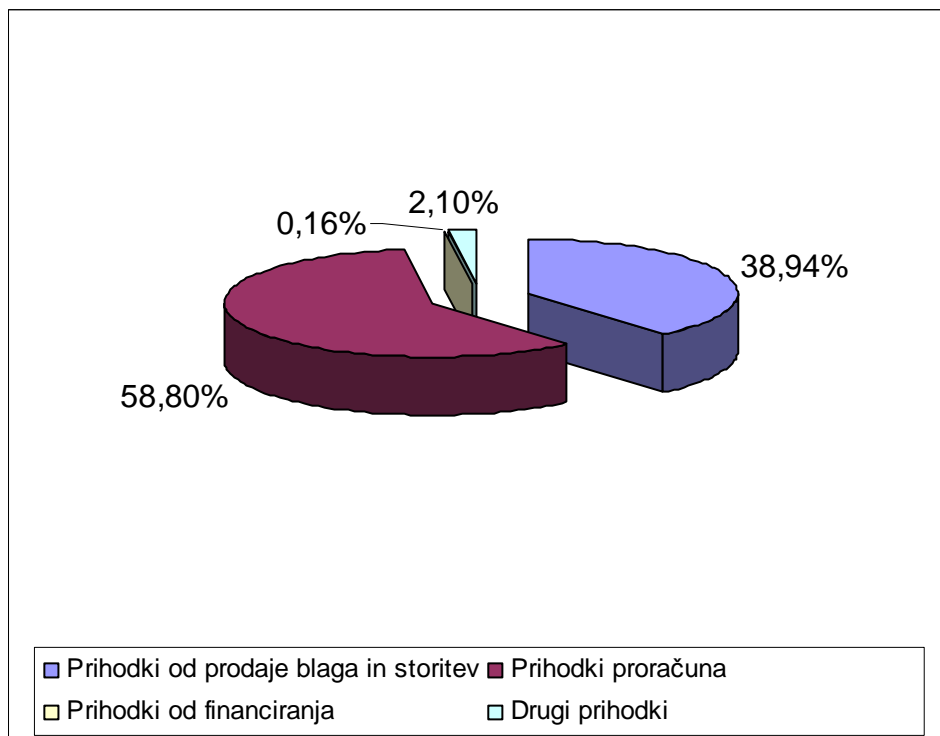
Glede na to, da določeni uporabniki v izkazu prihodkov in odhodkov izkazujejo prihodke in odhodke po načelu nastanka poslovnega dogodka, je treba omeniti, da je v znesku prihodkov zajetih za 226.858 € neplačanih terjatev, kar pomeni 10,7 %. Večino terjatev pričakujemo v plačilo v mesecu januarju 2010, ostale terjatve pa bomo izterjevali preko celega leta 2010.

V skupnih prihodkih predstavljajo največji delež prihodki od poslovanja in sicer 97,74%, medtem ko predstavljajo finančni prihodki le 0,16% in drugi prihodki 2,1 % celotnih prihodkov.

Prihodki od poslovanja so bili doseženi z izvajanjem javne službe in tržne dejavnosti.

PODROBNEJŠI PRIKAZ PRIHODKOV IN NJIHOVA STRUKTURA

	VRSTA PRIHODKA	ZNESEK V €	%
1	Prihodki od prodaje blaga in storitev	822.756	38,94
2	Prihodki proračuna	1.242.451	58,80
3	Prihodki od financiranja	3.343	0,16
4	Drugi prihodki	44.286	2,10
	SKUPAJ	2.112.836	100

Prihodki javnih služb iz javnih financ in s plačili uporabnikov njihovi storitev predstavljajo v celotnih prihodkih 68,29% delež, medtem ko prihodki tržnega dela predstavljajo 29,45% delež, prihodki od financiranja 0,16% ter drugi prihodki 2,1%.

Javne službe so se v letu 2009 financirale:

- iz proračuna, in sicer:
  - p. p. 1317 - 759.937,97 €
  - p. p. 1430 - 286.474,00 €
  - p. p. 1429 - 66.592,91 €
  - p. p. 4275 - 56.500,00 €
- iz občinski proračunov v višini 10.928,91 €
- plačna nesorazmerja 17.334,00 €
- s plačili za subvencije, raziskave, projekte in sofinanciranje zaposlitev 44.683,25 €
- s prodajo na trgu 822.756,00 €

Prihodki javnih služb so doseženi v višini 1.481.954 €, prihodki tržnega dela pa v višini 630.882 €.

Finančni prihodki, ki pomenijo le 0,16% celotnih prihodkov so v večjem delu prihodek tržne dejavnosti in pomenijo obresti od občasno vezanih prostih denarnih sredstev. Znesek drugih izrednih prihodkov in prevrednotovalnih prihodkov v višini 44.286 € je pridobljen zaradi neobičajnih poslovnih dogodkov, ki se ne pojavljajo redno in pogosto, so nepredvidljivi in nepričakovani. Sem spadajo prihodki od odškodnin, donacij, plačil že odpisanih terjatev. V letu 2009 smo med ostalim na druge prihodke knjižili prejete namenske donacije v višini 400 € za izvedbo Lombergarjevega posveta, odškodnine prejete od zavarovalnic pa so v letu 2009 zaradi škode po požaru, pozebi in toči znašale 43.703,00 € .

ODHODKI

Med odhodke štejemo vse stroške opazovanega obračunskega obdobja, ki nastajajo pri opravljanju dejavnosti.

Poslovni odhodki so zneski stroškov, nastali v opazovanem obračunskem obdobju in so izkazani na ustreznih podskupinah skupine 46.

Naravne vrste stroškov so stroški materiala, storitev, amortizacije in dela. Stroški v širšem pomenu so tudi drugi stroški, torej tisti, ki jih po opredelitvi SRS ne moremo uvrstiti v katerega od naštetih naravnih vrst stroškov.

V stroške obračunskega obdobja se štejejo stroški, ki se nanašajo na obračunsko obdobje, ne glede na to ali so bili plačani ali pa smo zanje prejeli le račune.

Stroške spremljamo analitično in zbiramo kot:

- stroške materiala,
- stroške storitev,
- stroške dela,
- amortizacijo,
- ostali stroški,
- finančni odhodki,
- drugi odhodki in
- prevrednotovalni poslovni odhodki.

Zbir vseh stroškov za leto 2009 je 2.109.250,95 €. Podatek je primerljiv s preteklim letom in izkazuje indeks 94 in planom za 2009, ki nam pove, da smo dosegli planirane odhodke le v višini 94 %.

Vse stroške smo členili po načelu nastanka stroška, stroške, ki so bili skupni javnim službam in tržni dejavnosti, pa smo členili po vnaprej sprejetih ključih.

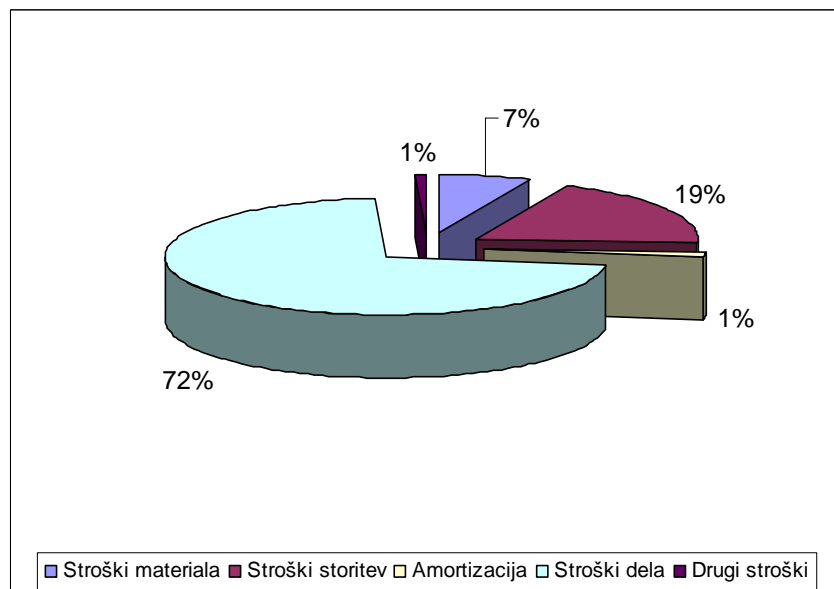

Tabela 3: Pregled stroškov

	Realizacija 2008	Plan 2009	Realizacija 2009	Indeks %	Struktura 2009
Naziv konta	R1	R	P	R 1/P	%
Skupaj stroški materiala	145.691,58	142.778,00	138.915,61	97	7(100)
Stroški materiala	34.373,63	33.686,00	36.748,36	109	26,46
Stroški energije	70.607,15	69.195,00	68.963,24	99	49,64
Nadomestni deli za OS	3.835,37	3.759,00	2.623,47	70	1,89
Odpisi in embalaže	0,00	0,00	0,00	/	
Stroški strokovne literature	7.391,89	7.244,00	5.899,44	81	4,25
Pisarniški material	21.054,14	20.633,00	18.508,59	89	13,32
Drugi stroški materiala	8.429,40	8.261,00	6.172,51	75	4,44
Skupaj stroški storitev	516.338,86	484.577,00	407.695,30	84	19(100)
Stroški storitev za opravlj.dejavnosti	124.487,38	117.018,00	118.852,36	101	29,16
Stroški tekočega vzdrževanja	29.303,90	28.718,00	41.235,33	143	10,11
Stroški investicijskega vzdrževanja	0,00	0,00	3.021,47		0,74
Stroški najemnin	36.732,90	35.998,00	30.385,42	84	7,45
Stroški varovanja	2.000,12	1.960,00	2.023,47	103	0,50
Stroški zavarov.in plačilnega prom.	16.781,60	16.446,00	26.071,28	158	6,39
Stroški intelektualnih storitev	110.810,03	108.594,00	40.434,71	37	9,92
Stroški komunalnih storitev	6.081,21	5.960,00	5.678,13	135	1,40
Stroški prevoznih storitev	0,00	0,00	2.378,00	/	0,58
Stroški v zvezi z delom	57.446,13	56.297,00	57.254,40	101	14,04
Stroški storitev fizičnih oseb	78.552,31	62.842,00	47.528,30	76	11,66
Reprezentanca	12.867,30	10.294,00	6.661,74	65	1,63
Stroški drugih storitev	41.275,98	40.450,00	26.170,69	65	6,42
Amortizacija	25.503,72	25.000,00	24.712,91	99	1
Skupaj stroški dela	1.542.382,30	1.589.338,00	1.520.199,22	96	72(100)
Plače	1.156.764,23	1.224.422,00	1.183.480,83	97	77,85
Prispevki in davki na plače	208.829,78	197.132,00	190.834,97	97	12,55
Regres za letni dopust	37.995,20	36.960,00	36.904,00	99	2,43
Povračila stroškov delavcev	117.860,15	109.590,00	87.877,34	80	5,78
Prostovoljno pokojn. zavarovanje	20.932,94	21.234,00	21.102,08	99	1,39
Drugi stroški	10.685,11	10.471,00	7.287,10	70	0,50
Odhodki financiranja	931,05	910,00	1.281,69	141	0,00
Drugi odhodki	589,86	570,00	4.220,12	740	0,25
Prevrednotovalni odhodki	530,48	515,00	4.939,00	959	0,25
SKUPAJ ODHODKI	2.242.652,96	2.254.159,00	2.109.250,95	94	

STROŠKI MATERIALA IN STORITEV

Pri primerjavi dejanskih stroškov materiala in storitev s planom za leto 2009 ugotovimo, da planiranih stroškov materiala in storitev nismo dosegli.

V strukturi celotnih stroškov pomenita strošek materiala 7% delež, strošek storitev pa 19% delež. Ugotavljamo, da je struktura podobna strukturi iz leta 2008, vendar so zaradi izrednih varčevalnih ukrepov stroški storitev v primerjavi s predhodnim letom precej padli.

Povišani stroški materiala in nekateri stroški storitev, so posledica dviga cen in povečanega ter spremenjenega obsega dela, delno pa verjetno tudi nepravilne ocene pri planiranju, in nenačrtovanih stroškov, ki so bili nujni za izvedbo programa dela, oziroma nepredvidljivih situacij, kot je to primer obnove po požaru na poslovni zgradbi.

Največja odstopanja beležimo pri:

- stroških materiala
- stroških tekočega vzdrževanja
- stroških prevoznih storitev
- stroških zavarovalnih premij in plačilnega prometa
- odhodkih financiranja
- drugih odhodkih
- prevrednotovalnih odhodkih.

Pred konkretnimi obrazložitvami povišanja posameznih stroškov želimo zapisati tri osnovne ugotovitve:

1. Pri pripravi plana za posamezno leto, zavodi pri planiranju prikazujemo nerealne oziroma prenizke vrednosti stroškov iz razloga, ker planirani prihodki ne pokrivajo dejanskih stroškov in jih moramo zato umetno zniževati.
2. Določene postavke plana za 2009 smo zniževali iz razloga, ker smo vedeli, da so določeni projekti konec leta 2008 končani, nismo pa vedeli koliko novih bomo pridobili v letu 2009.
3. Sama preglednica oziroma tabela stroškov je bila nekoliko spremenjena, posledično temu so nekoliko drugače združevani tudi stroški.

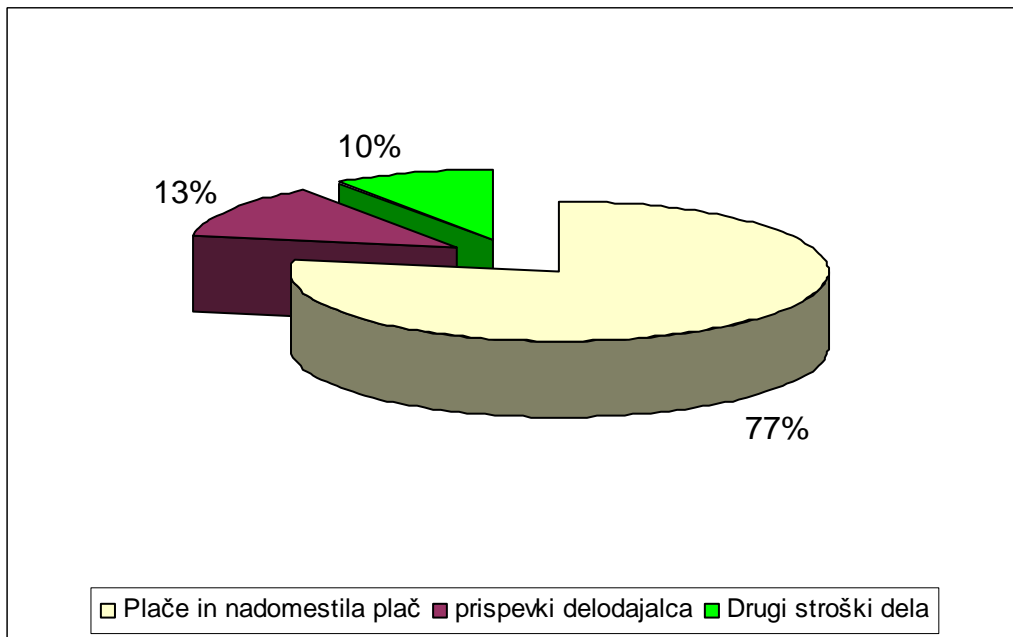
OBRAZLOŽITVE VEČJIH Odstopanj

- Prvo večje odstopanje pri porabi je izkazano pri stroških materiala, in sicer za 9% glede na plan 2009. Po pregledu porabe je ugotovljeno, da se je povečal strošek porabe zaščitnih sredstev za varstvo rastlin zaradi sanacije poškodovanih rastlin po toči in zaradi povišanega stroška, ki je nastal pri zamenjavi manjšega delovnega orodja.
- Za 43 % smo presegli planirane stroške tekočega vzdrževanja. Vsi povišani stroški se nanašajo na stroške nastale pri vzdrževanju poslovnega objekta. Avgusta 2009 sta na dvorišču tik ob poslovni zgrabi zgoreli dve službeni vozili. Ob požaru je bil močno poškodovan tudi del poslovne zgradbe. Potrebna je bila obnova fasade, obnovitev nadstrešnice, zamenjava oken, pleskanje in zamenjava manjših kosov pohištva.
Iz istega razloga je nastal tudi strošek investicijskega vzdrževanja.
- Stroški zavarovalnih premij so glede na plan povišani za 58 %.
V letu 2009 so zavarovalne hiše prešle na nov način zavarovanja površin za kmetijsko pridelavo, ki je prinesel znatno višje zavarovalne premije, prav tako pa je bilo potrebno zavarovati tudi za primer pozebe, ker je ta aranžma zavarovanja skupen.
V letu 2009 pa smo zavarovali tudi več ha kmetijskih površin.
- Stroški prevoznih storitev, so nastali zaradi prevozov jabolk, hlevskega gnoja, betonskih stebrov in traktorja, saj nimamo več lastnih kapacitet za prevoze.
- Za 41 % so povišani odhodki financiranja, kar je posledica spremenjenih pogojev pridobivanja likvidnostnih sredstev in plačevanja obresti od najetih kreditov za tekoče poslovanje v prvi polovici leta, ko ni financiranja izvajanja javnih služb.
- Izredno visok indeks imamo pri drugih odhodkih, ker smo na konte te skupine knjižili preveč obračunane plačilne pravice iz leta 2008 in vračilo sredstev za plačna nesorazmerja za leto 2008 po obračunu dejanskega izplačila. Konec leta 2008 nismo imeli informacije, da bo potrebno ta sredstva tudi dejansko vrniti.
Prav tako smo morali v letu 2009 po super reviziji projekta iz leta 2007 vrniti del sredstev v višini 346,78 € zaradi ugotovljene napake.
- Prevrednotovalni odhodki so presegli načrtovane, ker smo dobili obvestilo, da je končan stečajni postopek Geodetskega zavoda Maribor v katerem mase terjatve niso bile poplačane, prav tako pa smo odpisali terjatve organizacije v mirovanju Zdrav vrt, ker so le – te po zastarelem roku, ki velja za gospodarske pogodbe, zastarale.

Indeksov pod 100 nismo razlagali, ker so posledica nepravilnega planiranja oziroma izrednih varčevalnih ukrepov.

STROŠKI DELA

	Leto 2008	Leto 2009	Indeks
Stroški dela	1.542.382	1.520.199	99
- plače in nadomestila plač	1.156.765	1.183.481	102
- prispevki delodajalcev	208.830	190.835	91
- drugi stroški dela	176.787	145.883	83

Stroški dela so v letu 2009 znašali 1.520.199 € in predstavljajo v strukturi vseh odhodkov zavoda 72 %. Primerjava z letom 2008 kaže, da je bil strošek dela v letu 2009 zmanjšan za 1 %.

V letu 2009 ni bilo usklajevanj plač z inflacijo, v mesecu aprilu smo izvedli napredovanja za delavce, ki so izpolnili pogoje, v mesecu novembru pa so bile odpravljene nepravilnosti pri prehodu plač na nov plačni sistem po predlogu MJU, MKGP in KGZS.

Povprečna mesečna bruto plača je znašala 1.785,00 €.

Nadomestila osebnih dohodkov za boleznine v breme zavoda so bila izplačana za 1.802 ur, v breme ZZS pa za 1.224 ur.

Boleznine skupaj predstavljajo 2,74 % obračunanih delovnih ur.

AMORTIZACIJA

Obračun amortizacije smo izvajali mesečno po posameznih osnovnih sredstvih kot dokončen. Za obračun smo uporabili predpisane stopnje Navodila o načinu in stopnjah odpisa opredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, ki so predpisane kot dovoljene tudi po ZDDPO.

V skladu s 44. členom Zakona o računovodstvu, se odpis opreme in drugih opredmetenih in neopredmetenih dolgoročnih sredstev pri določenih uporabnikih enotnega kontnega načrta lahko knjiži v breme obveznosti do virov sredstev oz. sredstev prejetih v upravljanje, razen kadar se sredstva za pokrivanje stroškov amortizacije zagotavljajo iz prihodkov pridobljenih na trgu, torej kadar je v ceni prodanega proizvoda ali storitve vključen strošek amortizacije.

Strošek amortizacije je namenjen novim nabavam oziroma nadomestitvi iztrošenih osnovnih sredstev.

Obračunana amortizacija v letu 2009 znaša 121.302 €. Del amortizacije je bil pokrit v breme prihodkov tekočega leta in sicer 24.713 €, del pa je prenesen v breme sredstev prejetih v upravljanje, in sicer 96.589 €.

FINANČNI ODHODKI

Finančni odhodki v letu 2009 znašajo 1.282 € in predstavljajo plačila za obresti za najete kredite za tekoče poslovanje in negativne tečajne razlike. V letu 2009 smo za zagotavljanje likvidnosti morali najeti kratkoročni kredit, katerega smo izkoristili v vrednosti 140.000 €.

POSLOVNI IZID

Razlika med prihodki in odhodki za leto 2009 izkazuje pozitivni poslovni izid oz. presežek prihodkov nad odhodki v višini 3.585 €. Ustvarjen presežek je višji od načrtovanega.

Poslovni izid iz naslova delovanja javne službe je pozitiven in izkazuje za 75 € presežka prihodkov nad odhodki iz naslova tržne dejavnosti pa znaša 3.510 € presežek prihodkov.

Javni zavod pri poslovanju ustvarjenih presežkov ne sme porabljati po lastni presoji, ampak le za opravljanje in razvoj dejavnosti, torej tako, kot to določa Zakon o zavodih in Akt o ustanovitvi zavoda. Kaj natančno se lahko opredeli za opravljanje in razvoj dejavnosti ni nikjer definirano.

Priloga izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov je:

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Pri pripravi izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti smo upoštevali 9. člen Zakona o računovodstvu, ki zavezuje javne zavode, da ločeno spremljajo poslovanje in ločeno izkazujejo izid poslovanja, ki je ustvarjen s sredstvi javnih financ in drugimi sredstvi za opravljanje javne službe, od poslovnega izida, ki je ustvarjen s sredstvi pridobljenimi s prodajo blaga in storitev – tržno dejavnostjo ter Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti. Zato morajo določeni uporabniki v skladu s 23. členom Pravilnika v letnih poročilih pripraviti in izpolniti tudi obrazec prihodki in odhodki po vrstah dejavnosti.

Eden od namenov ločenega spremljanja izkazovanja je omogočiti preverjanje namembnosti, gospodarnosti in učinkovitosti porabe sredstev za opravljanje javnih služb ter zakonitosti in smotrnosti te porabe.

Ker financiranje iz javnih sredstev ne zadošča za stroške tekočega poslovanja si morajo javni zavodi tudi sami pridobivati sredstva od uporabnikov njihovih storitev. Kalkulacijo cen v tem primeru ne opravi izvajalec sam, ampak področno ministrstvo oz. v našem primeru ustanovitelj.

Natančne definicije in opredelitve s strani področnega ministrstva oziroma ustanovitelja katera sredstva imajo značaj javnih sredstev, razen dohodkovnih subvencij za izvajanje javnih služb za leto 2009 še nismo imeli, zato smo uporabili kriterije po lastni presoji, ki so nas usmerili v razvrščanje prihodkov in stroškov:

- naloge financirane iz občinskega ali državnega proračuna
- prihodki za opravljanje javnih služb pridobljeni od uporabnikov po določenem ceniku – storitve namenjene opravljanju temeljne dejavnosti zavoda za katero je bil ustanovljen
- naloge, ki so namenjene zadovoljevanju splošnih družbenih potreb in interesov in ne ustvarjanju dobička
- opredelitve v finančnem načrtu.

Odstopanja od razvrstitev v finančnem načrtu za leto 2009 je varstvo rastlin, ki smo ga v letnem poročilu upoštevali v tržnem delu.

Nekaj več pojasnil oziroma kriterijev lahko povzamemo iz Pravilnika o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti, ki je bil sprejet konec leta 2008 in sprememb tega pravilnika v letu 2009.

Novost ZDDPO iz leta 2009 je, da se iz skupnih prihodkov lahko ponovno izvzamejo nepridobitni prihodki in ustrezen del odhodkov.

Prodajo blaga in storitev oziroma tržno dejavnost v javnih zavodih opredeljuje 48. člen Zakona o zavodih.

Javni zavodi morajo kljub temu, da cilj poslovanja zavoda ni pridobivanje dobička, v primeru ko zavod sam s svojimi pogoji (cenik) nastopa na trgu, upoštevati in spoštovati enaka pravila poslovanja kot velja za gospodarske subjekte. Za opravljanje tržne dejavnosti javni zavodi ne smejo porabljati javnih sredstev, ampak morajo ustvarjati prihodke in presežke s tržno dejavnostjo na osnovi lastnih cen storitev.

Tržna dejavnost javnega zavoda pomeni le dopolnilno, ne pa pretežno dejavnost zavoda. Ne glede na to vedno ostaja odprto vprašanje ali imajo sredstva pridobljena na trgu značaj javnih sredstev, ali pa se lahko na njihov račun javnim uslužbencem prizna več pravic. Vsa sredstva, ki jih ustvari javni zavod pri poslovanju je treba obravnavati kot celoto, ne oziraje se na ločeno izkazovanje. Ne glede na določene dileme pa je treba upoštevati, da je gospodarska dejavnost zavoda namenjena opravljanju

temeljne dejavnosti, ki je nepridobitna, zato se tako presežki javnih kot tržnih dejavnosti namenijo le opravljanju in razvoju temeljne dejavnosti za katere so zavodi ustanovljeni. Gre torej za omejitve pri porabi presežkov prihodkov nad odhodki.

Tako prihodke kot tudi odhodke javnih služb oz. tržnega dela vodimo, členimo in zasledujemo po stroškovnih mestih.

Na osnovi višjih STM pa lahko dobimo zbirne podatke o vseh dejavnostih na javnih službah, kot tudi na tržnih dejavnostih.

Vse stroške, razen stroškov uprave, ki jih razdelimo konec leta, členimo in razmejujemo sproti tako kot nastajajo preko celega leta. Glede na to, za katero dejavnost je strošek nastal, ga tako tudi primerno poknjžimo. Tiste stroške, ki so skupni vsem dejavnostim zavoda pa razdeljujemo po ključih, ki so izdelani glede na dejansko porabo v preteklem letu. Na predlog direktorja in strokovnih služb so delitveni ključi na začetku leta potrjeni na kolegiju direktorja zavoda.

Tabela 4: Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

Naziv postavke	Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
Prihodki od poslovanja	1.443.028	622.179
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	1.443.028	622.179
Prihodki od prodaje blaga in materiala	/	/
Finančni prihodki	/	3.343
Drugi prihodki	38.926	5.360
Prevrednotovalni poslovni prihodki	/	/
Celotni prihodki	1.481.954	630.882
Stroški blaga, materiala in storitev	377.783	168.828
Nabavna vrednost prodanega materiala in blaga	/	/
Stroški materiala	91.311	47.605
Stroški storitev	286.472	121.223
Stroški dela	1.093.820	426.379
Plače in nadomestila plač	878.874	304.607
Prispevki za socialno varnost delodajalcev	125.467	65.368
Drugi stroški dela	89.479	56.404
Amortizacija	2.169	22.544
Rezervacije	/	/
Davek od dobička	/	518
Ostali drugi stroški	3.406	3.363
Finančni odhodki	1.091	191
Drugi odhodki	3.165	1.055
Odhodki od prodaje osnovnih sredstev	/	/
Ostali prevrednotovalni poslovni odhodki	445	4.494
Celotni odhodki	1.481.879	627.372
Presežek prihodkov	75	3.510
Presežek odhodkov	/	/

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Pri izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka gre za spremljanje gibanja sredstev javnih financ na ravni občine in države. Govorimo o tako imenovanem evidenčnem izkazovanju prihodkov in odhodkov. Evidenčno knjiženje se opravlja za dejavnosti javne službe kot tudi tržne dejavnosti po predpisani členitvi. Spremljajo se torej prilivi in odlivi denarja v obračunskem obdobju, ne glede na to, kdaj je poslovni dogodek nastal.

Skupni prihodki po načelu denarnega toka v letu 2009 so 2.273.446 €, odhodki pa 2.221.623 €, kar pomeni, da smo imeli v letu 2009 večje denarne prilive od odlivov, in sicer za 51.823 €.

Več denarnih prilivov imamo na kontih drugi prihodki javnih služb za 51 % in prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije za 66 %.

Denarni prilivi iz naslova prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu pa so se v primerjavi z letom 2008 večji za 22 %, kar je posledica uspešne in takojšnje izterjave.

Odhodki za izvajanje javne službe 2009 so v primerjavi z letom 2008 večji za 2 %, investicijski odhodki imajo indeks 206, odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu pa so nižji za 19 %.

Med prihodke javne službe smo uvrstili sredstva prejeta iz proračuna (javna služba, proračun in plačila uporabnikov, občinska sredstva) vse ostale prihodke pa med prihodke od prodaje blaga in storitev na trgu.

Odhodke smo razvrščali glede na to, kam strošek tudi dejansko pripada.

Tabela 5: Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka

Od 01.01.2009 do 31.12.2009			
Naziv konta	leto 2009	leto 2008	Indeks 09/08
SKUPAJ PRIHODKI	2.273.446	2.178.027	104
PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	1.736.111	1.738.375	100
Prihodki iz sredstev javnih financ	1.379.054	1.502.611	92
Prejeta sredstva iz državnega proračuna	1.371.952	1.483.458	92
Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	1.268.898	1.421.358	89
Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	103.054	62.100	166
Prejeta sredstva iz občinskih proračunov	7.102	19.153	37
Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	7.102	19.153	37
Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	/	/	/
Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	/	/	/
Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	/	/	/
Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	/	/	/
Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij	/	/	/
Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	/	/	/
Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	/	/	/
Prejeta sredstva iz javnih agencij za tekočo rabo	/	/	/
Prejeta sredstva iz javnih agencij za investicije	/	/	/
Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	/	/	/

Prejeta sr. Iz drž.proračuna iz sredstev proračuna EU	/	/	/
DRUGI PRIHODKI ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI JAVNE SLUŽBE	357.057	235.764	151
Prih.od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja JS	348.395	229.704	152
Prejete obresti	/	/	
Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend javnih podjetij...	/	/	
Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	8.462	/	
Kapitalski prihodki	/	370	
Prejete donacije iz domačih virov	200	5.690	4
Prejete donacije iz tujine	/	/	
Donacije za odpravo posledic naravnih nesreč	/	/	
Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU	/	/	
Prejeta sredstva iz drugih evropskih institucij	/	/	
PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	537.335	439.652	122
Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	468.858	396.341	118
Prejete obresti	3.562	5.701	62
Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prih.od premoženja JS 4907	60.824	37.610	162
Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	/	/	
Drugi tekoči prihodki, ki ne izhajajo iz izvajanja javne službe	4.091	/	
SKUPAJ ODHODKI	2.221.623	2.296.491	97
ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	1.696.641	1.662.998	102
Plače in drugi izdatki zaposlenim	964.750	918.142	105
Plače in dodatki	868.331	797.707	109
Regres za letni dopust	24.416	24.192	101
Povračila in nadomestila	61.427	61.133	100
Sredstva za delovno uspešnost	8.061	7.226	112
Sredstva za nadurno delo	891	9.467	9
Plače za delo nerezidentov po pogodbi	/	/	
Drugi izdatki zaposlenim	1.624	18.417	9
Prispevki delodajalcev za socialno varnost	156.427	145.735	107
Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	77.756	72.203	108
Prispevek za zdravstveno zavarovanje	62.293	57.845	108
Prispevek za zaposlovanje	527	489	108
Prispevek za starševsko varstvo	879	816	108
Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	14.972	14.382	104
Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe	423.440	525.509	81
Pisarniški in splošni material in storitve	88.471	140.745	63
Posebni material in storitve	66.235	96.686	69
Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	66.170	63.123	105
Prevozni stroški in storitve	32.936	31.430	105
Izdatki za službena potovanja	45.091	41.794	108
Tekoče vzdrževanje	33.039	20.560	161
Poslovne najemnine in zakupnine	29.352	31.232	94
Kazni in odškodnine	/	/	
Davek na izplačane plače	/	16.890	
Drugi operativni odhodki	62.146	83.049	
Plačila domačih obresti	2.057	820	
Plačila tujih obresti	/	/	
Subvencije	/	/	
Transferi posameznikom in gospodinjstvom	/	/	

Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	/	/	
Drugi tekoči domači transferi	/	/	
Investicijski odhodki	149.967	72.792	206
Nakup zgradb in prostorov	/	/	
Nakup prevoznih sredstev	70.548	37.157	190
Nakup opreme	60.781	29.324	207
Nakup drugih osnovnih sredstev	5.266	6.133	85
Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	10.350	178	5815
Investicijsko vzdrževanje in obnove	3.022	/	
Nakup zemljišč in naravnih bogastev	/	/	
Nakup nematerialnega premoženja	/	/	
Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor,...	/	/	
Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	/	/	
ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	524.982	633.493	83
Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in..	343.247	395.414	87
Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	55.322	62.456	89
Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	126.413	175.623	72
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	51.823	/	
PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI		118.464	

Prilogi izkaza prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka sta:

1. IZKAZ RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB DOLOČENIH UPORABNIKOV,

v katerem izkazujemo povečanje kapitalskih deležev in naložb. V letu 2009 kapitalskih deležev nismo povečali, prav tako nismo dajali posojil, zato je izkaz računa finančnih terjatev in naložb prazen.

Tabela 6: Izkaz računa finančnih terjatev in naložb

NAZIV KONTA	Z N E S E K	
	Tekoče leto	Predhodno leto
IV. Prejeta vračila danih posojil	0	0
Prejeta vračila danih posojil posameznikov in zasebnikov	0	0
Prejeta vračila danih posojil od javnih skladov	0	0
Prejeta vračila danih posojil od jav.podj. in družb, ki so v lasti občin	0	0
Prejeta vračila danih posojil od finančnih institucij	0	0
Prejeta vračila danih posojil od privatnih podjetij	0	0
Prejeta vračila danih posojil od občin	0	0
Prejeta vračila danih posojil-iz tujine	0	0
Prejeta vračila danih posojil – državnemu proračunu	0	0
Prejeta vračila danih posojil od javnih agencij	0	0
Prejeta vračila plačanih poroštev	0	0
Prodaja kapitalskih deležev	0	0
Dana posojila	0	0
Dana posojila posameznikom in zasebnikom	0	0
Dana posojila javnim skladom	0	0
Dana posojila javnim podjetjem in družbam, ki so v lasti države	0	0
Dana posojila finančnih institucij	0	0
Dana posojila privatnih podj.	0	0
Dana posojila občinam	0	0
Dana posojila v tujino	0	0
Dana posojila držav.prorač.	0	0
Dana posojila javnim agenc.	0	0
Plačila zapadlih poroštev	0	0
Povečanje kapitalskih deležev in naložb	0	0
Prejeta minus dana posojila	0	0
Dana minus prejeta posojila	0	0

2. IZKAZ RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV

V izkazu računa financiranja se prikazujejo podatki o najemanjih in odplačevanju kreditov. Ob koncu poslovnega leta 2008 smo imeli vse kredite oziroma črpanja, ki smo jih v letu 2009 realizirali v višini 140.000 €, odplačane.

Tabela 7: Izkaz financiranja določenih uporabnikov od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2009

Naziv konta	leto 2009	leto 2008
ZADOLŽEVANJE	140.000	285.000
Domače zadolževanje	140.000	285.000
Najeti krediti pri poslovnih bankah	140.000	285.000
Najeti krediti pri drugih finančnih institucijah		
Najeti krediti pri državnem proračunu		
Najeti krediti pri proračunih lokalnih skupnosti		
Najeti krediti pri skladih socialnega zavarovanja		
Najeti krediti pri drugih javnih skladih		
Najeti krediti pri drugih domačih kreditodajalcih		
Zadolževanje v tujini		
ODPLAČILA DOLGA	140.000	285.000
Odplačila domačega dolga	140.000	285.000
Odplačila dolga poslovnim bankam	140.000	285.000
Odplačila dolga drugim finančnim institucijam		
Odplačila dolga državnemu proračunu		
Odplačila dolga proračunom lokalnih skupnosti		
Odplačila dolga skladom socialnega zavarovanja		
Odplačila dolga drugim javnim skladom		
Odplačila dolga drugim domačim kreditodajalcem		
Odplačila dolga v tujino		
NETO ZADOLŽEVANJE		
NETO ODPLAČILO DOLGA		
POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	51.823	
ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH		118.464

Podatek povečanja oziroma zmanjšanja sredstev na računih je podatek iz izkaza denarnega toka.

Prihodki in odhodki pomembnejših oddelkov in enot

ZAVOD	SVETOVALNA SLUŽBA	SADJARSKI CENTER GAČNIK	VARSTVO RASTLIN - skupaj	LABORATORIJ - skupaj
I. PRIHODKI	913.971	247.725	56.725	237.837
Prihodki iz poslovanja	906.201	234.720	56.725	235.719
- Iz proračuna	776.350	171.125	56.725	1.105
- drugi prihodki	129.851	63.595	/	234.614
Finančni prihodki	6	/	/	/
Drugi prihodki	7.764	13.005	/	2.118
II ODHODKI	913.094	245.753	56.576	230.058
Stroški materiala	40.902	29.004	4.010	34.599
stroški storitev	129.769	66.244	6.401	45.871
Stroški dela	737.478	149.055	43.847	127.945
Amortizacija	209	/	1960	19.878
Finančni odhodki	491	266	/	/
Drugi odhodki	4.245	1.184	358	1765
Presežek prih/odhod	877	1.972	149	7.779

OBRAČUN DAVKA NA DOHODEK PRAVNIH OSEB

Za leto 2009 smo sestavili obračun davka po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb upoštevaje druge podzakonske predpise ter spremenjen Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti.

Kot javni zavod, ustanovljen za opravljanje nepridobitne dejavnosti smo davčni zavezanec, čeprav si lahko dohodke iz nepridobitne dejavnosti izvzamemo iz davnega obračuna. Take vrste prihodki so opredeljeni v prej navedenem pravilniku. Ustrezno prihodkom iz naslova nepridobitne dejavnosti je potrebno iz davčnega obračuna izvzeti tudi odhodke, ki se nanašajo na izvajanje nepridobitne dejavnosti, in sicer v višini dejanskih odhodkov, če so vodeni ločeno ali v enakem % kot prihodke.

V letu 2009 smo na zavodu opredelili za 1.205.788,89 € prihodkov iz nepridobitne dejavnosti, kar predstavlja 57.0697 % vseh prihodkov in ta isti odstotek uporabili tudi za izvzem odhodkov.

V davčno bilanco smo zajeli torej 907.047,55 € prihodkov iz pridobitne dejavnosti.

Davčno priznanih odhodkov smo imeli ob upoštevanju:

- izvzema odhodkov nepridobitne dejavnosti v višini 57,0697 %	1.305.740,05
- DDPO – plačan z akontacijami	4.017,34
- davčno nepriznani odhodki v zvezi z zaposlitvijo (KAD, bonitete)	22.019,88
- drugih davčno nepriznanih stroškov po računih	107,55
- nepriznani odhodki reprezentance in sejnin	1.627,24

le za 879.237,87.

Tako izračunana davčna osnova bi bila 27.809,68 €.

Pri obračunu smo upoštevali še olajšavo za:

- prostovoljno pokojninsko zavarovanje	21.102,08 in
- olajšavo za investiranje	4.239,20

ter davčno osnovo tako zmanjšali za 25.341,28 €.

Za obdavčitev nam je ostalo za 2.468,40 € davčne osnove. Davčna stopnja za obračun DDPO za leto 2009 je 21 %, in znaša torej DDPO za KGZS – Zavod Maribor za leto 2009 518,36 €.

KAZALNIKI GOSPODARNOSTI IZ PODATKOV ZA TEKOČE IN PRETEKLO LETO

EUR KGZS – ZAVOD MB	VREDNOST		VREDNOST KAZALNIKA		INDEKS
	Preteklo leto	Tekoče leto	Preteklo leto	Tekoče leto	Tekoče/ preteklo leto
	2008	2009	2008	2009	2009/2008
a) gospodarnost poslovanja					
poslovni prihodki	2.231.178	2.065.207	1,00	0,98	98
poslovni odhodki	2.240.602	2.098.810			
b) stopnja delov. strošk. posl. prih.					
stroški dela	1.542.382	1.520.199	0,70	0,74	105
poslovni prihodki	2.231.178	2.065.207			
c) stopnja material. strošk. posl.prih.					
stroški materiala	145.692	138.916	0,07	0,7	100
poslovni prihodki	2.231.178	2.065.207			
d) stopnja storitvene strošk. posl. prih.					
stroški storitev	516.339	407.695	0,24	0,20	83
poslovni prihodki	2.231.178	2.065.207			
e) dobičkonosnost					
presežek prihodkov	5.211	3.585	0,01	0,01	100
celotni odhodki	2.242.653	2.109.251			

POROČILO O PORABI SREDSTEV POSLOVNEGA IZIDA ZA PRETEKLO LETO

V poslovnem poročilu preteklega poslovnega leta smo predvideli, da bomo presežek prihodkov iz leta 2008 v višini 5.211 € porabili za namen nakupa računalniške in pisarniške opreme, avdiovizualnih sredstev, službenih vozil ter laboratorijske opreme.

Dejansko smo porabili ves presežek prihodkov nad odhodki leta 2008 v višini 5.211 in del presežka iz preteklih let v višini 2.711,55 € za nabavo računalniške in pisarniške opreme ter drobnega inventarja in razliko pri nabavi traktorja v višini 4.550 €, kar smo računovodsko prenesli iz presežkov na sredstva v upravljanju.

PREDLOG RAZPOREDITVE PRESEŽKA PRIHODKOV NAD ODHODKI 2009

V poslovnem letu 2009 je KGZS – Zavod Maribor pri svojem poslovanju ustvaril 3.585 € presežka prihodkov nad odhodki.

Presežek prihodkov v višini 75 € se nanaša na poslovanje javnih služb, razlika 3.510 € pa je rezultat poslovanja tržnih dejavnosti.

Presežek prihodkov nad odhodki javnih služb v višini 75 € nameravamo predvidoma porabiti za posodobitev računalniške opreme.

Presežek prihodkov nad odhodki tržnih dejavnosti bomo v višini 3.510 € namenili prav tako za posodobitev računalniške opreme.

Računovodsko poročilo pripravila:
Anita Kovačič Kogal, univ. dipl. pravnik

Priloga:

- zapisnik glavne inventurne komisije.